

T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI

**TRT VE ATV KANALLARINDAKİ “KURULUŞ OSMAN”,
“PAYİTAHT ABDÜLHAMİD” VE “YÜZYILLIK MÜHÜR” DİZİ
SERİLERİNDEKİ KAHRAMANLARLA ANTI-
KAHRAMANLARIN ARKETİPSEL AÇIDAN İNCELEMESİ**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

MUHAMMET ONUR GÜN

KOCAELİ 2021

T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI

**TRT VE ATV KANALLARINDAKİ “KURULUŞ OSMAN”,
“PAYİTAHT ABDÜLHAMİD” VE “YÜZYILLIK MÜHÜR”
DİZİ SERİLERİNDEKİ KAHRAMANLARLA ANTI-
KAHRAMANLARIN ARKETİPSEL AÇIDAN İNCELEMESİ**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

MUHAMMET ONUR GÜN

DOÇ. DR. UĞUR DURMAZ

Tezin Kabul Edildiği Enstitü Yönetim Kurulu Karar ve No: 16/06/2021/14

KOCAELİ 2021

ÖNSÖZ

Bu çalışma üç ana bölüm, sonuç ve kaynakçadan oluşmaktadır. Birinci bölümde kahraman kavramı sözlük anlamı, sözlü ve yazılı kaynaklardaki kullanım şekilleriyle açıklanmıştır. Yine aynı bölümde Carl Gustav Jung'un arketip kavramı ve arketipleriyle, Lord Raglan'ın kahraman kalıbından bahsedilmiştir. İkinci bölümde anti-kahraman kavramının yazılı eserlerde ve medyada nasıl kullanıldığı, çalışma içerisinde ne şekilde kullanılacağı açıklanmıştır. Üçüncü bölümde ise çalışma konusuna dahil olan dizilerdeki karakterler arketip ve anti-kahraman modellemeleri çerçevesinde incelenmiş ve dahil oldukları modellemeler nedenleriyle açıklanmıştır.

Bu çalışmayı oluştururken her türlü soruma cevap veren, eksiklerimi gidermem de bana yol gösteren, oluşturduğum çalışmamın bilimsel temellere dayandırılmasında bana yardımcı olan danışman hocam Doç. Dr. Uğur Durmaz'a, benim bu aşamaya gelmem de ve üzerimde büyük emekleri bulunan hocam Prof. Dr. Mehmet Aça'ya ve çalışmam süresince en yakınımda olup her an yanımda olarak bana her anlamda desteklerini hiç esirgemeyen annem, babam ve kardeşime ve tezimi oluşturduğum süre boyunca desteklerini esirgemeyen herkese sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

*Bu tezi hayatım boyunca desteğini hiç esirgemeyen,
her daim yanımda olan ve aldığım her kararda arkamda durarak
bu günlere gelmemdeki en büyük pay sahiplerinden olan dedeme ve aileme ithaf
ediyorum.*

Muhammet Onur GÜN

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER	I
ÖZET.....	VII
ABSTRACT.....	VIII
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	6
1.KAHRAMAN NEDİR?.....	6
1.1.JUNG'UN ARKETİPLERİ.....	8
1.1.1.Eril Arketipler	12
1.1.2.Dişil Arketipler	13
1.1.3.Kötüler.....	14
1.1.4.Ego Tipleri.....	16
1.1.5.Ruh Tipler	17
1.1.6.Öz Benlik Tipleri.....	17
1.2.EFSANE, MİT VE DESTANLARDA KAHRAMAN	18
1.2.1.Efsanelerde Kahraman	19
1.2.2.Mitlerde Kahraman	20
1.2.3.Destanlarda Kahraman.....	21
1.3.LORD RAGLAN'IN GELENEKSEL KAHRAMAN KALIBI'NDAN BAHİS.....	22
İKİNCİ BÖLÜM	24
2.ANTİ - KAHRAMANIN YOLCULUĞU	24
2.1.SOSYAL HAYDUT OLARAK ANTİ-KAHRAMAN	26
2.2.MEDYADA ANTİ-KAHRAMAN	27
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	30
3.KURULUŞ OSMAN, PAYİTAHT ABDÜLHAMİD VE YÜZYILLIK MÜHÜR DİZİLERİNİN İNCELENMESİ	30
3.1.KURULUŞ OSMAN	30

3.1.1.Osman Bey	31
3.1.1.1.Tarihi Kişiliği.....	31
3.1.1.2.Dizideki Kurmaca Osman Bey ve İncelemesi	31
3.1.2.Bamsı Beyrek(Bey)	34
3.1.2.1.Tarihi Kişiliği.....	34
3.1.2.2.Dizideki Kurmaca Bamsı Beyrek ve İncelemesi.....	34
3.1.3.Dündar Bey.....	35
3.1.3.1.Tarihi Kişiliği.....	35
3.1.3.2.Dizideki Kurmaca Dündar Bey ve İncelemesi.....	35
3.1.4.Şeyh Edebalı	36
3.1.3.1.Tarihi Kişiliği.....	36
3.1.3.2.Dizideki Kurmaca Şeyh Edebalı ve İncelemesi	37
3.1.4.Efendi Yannis.....	39
3.1.4.1.Tarihi Kişiliği.....	39
3.1.4.2.Dizideki Kurmaca Efendi Yannis ve İncelemesi.....	39
3.1.5.Gündüz Bey	41
3.1.5.1.Tarihi Kişiliği.....	41
3.1.5.2.Dizideki Kurmaca Gündüz Bey ve İncelemesi	41
3.1.6.Bala Hatun	42
3.1.6.1.Tarihi Kişiliği.....	42
3.1.6.2.Dizideki Kurmaca Bala Hatun ve İncelemesi.....	43
3.1.7.Selcan Hatun	45
3.1.7.1.Tarihi Kişiliği.....	45
3.1.7.2.Dizideki Kurmaca Selcan Hatun ve İncelemesi	45
3.1.8.Alışar Bey.....	46
3.1.8.1.Tarihi Kişiliği.....	46
3.1.8.2.Dizideki Kurmaca Alışar Bey ve Kişiliği.....	46
3.1.9.Sofia.....	47
3.1.9.1.Tarihi Kişiliği.....	47
3.1.9.2.Dizideki Kurmaca Prenses Sofia ve İncelemesi	47
3.1.10.Zühre Hatun	49
3.1.10.1.Tarihi Kişiliği	49
3.1.10.2.Dizideki Kurmaca Zühre Hatun ve İncelemesi	49
3.1.11.Batur Alp	51
3.1.11.1.Tarihi Kişiliği.....	51
3.1.11.2.Dizideki Kurmaca Batur Alp ve İncelemesi	51
3.1.12.Aygül Hatun.....	52
3.1.12.1.Tarihi Kişiliği.....	52
3.1.12.2.Dizideki Kurmaca Aygül Hatun ve İncelemesi.....	52
3.1.13.Prens Salvador(Ebubekir Sıddık)	53
3.1.13.1.Tarihi Kişiliği.....	53
3.1.13.2.Dizideki Kurmaca Prens Salvador(Ebubekir Sıddık) ve İncelemesi	53
3.1.14.Samsa Çavuş.....	54
3.1.14.1.Tarihi Kişiliği.....	54
3.1.14.2.Dizideki Kurmaca Samsa Çavuş ve İncelemesi.....	54
3.1.15.Boran Alp.....	55
3.1.15.1.Tarihi Kişiliği.....	55
3.1.15.2.Dizideki Kurmaca Boran Alp ve İncelemesi.....	55
3.1.16.Burçin Hatun	56
3.1.16.1.Tarihi Kişiliği.....	56
3.1.16.2.Dizideki Kurmaca Burçin Hatun ve İncelemesi	56
3.1.17.Aybars Bey.....	57

3.1.17.Tarihi Kişiliği.....	57
3.1.17.2.Dizideki Kurmaca Aybars Bey ve İncelemesi.....	57
3.1.18.Konur Alp.....	58
3.1.18.1.Tarihi Kişiliği.....	58
3.1.18.2.Dizideki Kurmaca Konur Alp ve İncelemesi	58
3.1.19.Kongar (Göktuğ)	59
3.1.19.1.Tarihi Kişiliği.....	59
3.1.19.2.Dizideki Kurmaca Kongar (Göktuğ) ve İncelemesi	59
3.1.20.Kalanos	61
3.1.20.1.Tarihi Kişiliği.....	61
3.1.20.2.Dizideki Kurmaca Kalanos ve İncelemesi.....	61
3.1.21.Tekfur Yorgo Polos	62
3.1.21.1.Tarihi Kişiliği.....	62
3.1.21.2.Dizideki Kurmaca Yorgo Polos ve İncelemesi	62
3.1.22.Balgay	62
3.1.22.1.Tarihi Kişiliği.....	62
3.1.22.2.Dizideki Kurmaca Balgay ve İncelemesi.....	63
3.1.23.Böke	64
3.1.23.1.Tarihi Kişiliği.....	64
3.1.23.2.Dizideki Kurmaca Komutan Böke ve İncelemesi.....	64
3.1.23.Subutay	65
3.1.23.1.Tarihi Kişiliği.....	65
3.1.23.2.Dizideki Kurmaca Subutay ve İncelemesi	65
3.1.24.Cerkutay	66
3.1.24.1.Tarihi Kişiliği.....	66
3.1.24.2.Dizideki Kurmaca Cerkutay ve İncelemesi	66
3.1.25.Sungurtekin	66
3.1.25.1.Tarihi Kişiliği.....	66
3.1.25.2.Dizideki Kurmaca Sungur Tekin ve İncelemesi	66
3.1.26.Prens Adelfa.....	67
3.1.26.1.Tarihi Kişiliği.....	67
3.1.26.2.Dizideki Kurmaca Prens Adelfa ve İncelemesi	67
3.1.27.Nizameddin	67
3.1.28.Helen	68
3.1.28.Gonca Hatun	68
3.1.29.Teokles	69
3.1.30.Bahadır Alp.....	69
3.1.31.Hazal Hatun	70
3.1.32.Andreas	71
3.1.33.Huan	71
3.1.34.Demir ve Şahin Beyler	71
3.1.35.Melik	72
3.1.36.Erkut Alp.....	72
3.1.37.Tursun Bey.....	72
3.1.38.Elif Ana	73
3.1.39.Ayşe Hatun	73
3.1.40.Abdurrahman Gazi, Çetin Alp, Akça Derviş, Boğaç Alp, Saltuk Alp, Efendi Tesyus, Kılıç Alp	73
3.2.PAYİTAHT ABDÜLHAMİD.....	74
3.2.1.Sultan Abdülhamid	74
3.2.1.1.Tarihi Kişiliği.....	74

3.2.1.2.Dizideki Kurmaca Sultan Abdülhamid ve İncelemesi.....	74
3.2.2.Tahsin Paşa.....	76
3.2.2.1.Tarihi Kişiliği.....	76
3.2.2.2.Dizideki Kurmaca Tahsin Paşa ve İncelemesi.....	76
3.2.3.Mahmut Paşa.....	77
3.2.3.1.Tarihi Kişiliği.....	77
3.2.3.2.Dizideki Kurmaca Mahmut Celaleddin Paşa ve İncelemesi.....	77
3.2.4.Prens Sebahattin.....	79
3.2.4.1.Tarihi Kişiliği.....	79
3.2.4.2.Dizideki Kurmaca Prens Sabahattin ve İncelemesi.....	79
3.2.5.Şehzade Abdülkadir.....	80
3.2.5.1.Tarihi Kişiliği.....	80
3.2.5.2.Dizideki Kurmaca Şehzade Abdülkadir ve İncelemesi.....	81
3.2.6.Bidar Kadın.....	82
3.2.6.1.Tarihi Kişiliği.....	82
3.2.6.2.Dizideki Kurmaca Bidar Kadın ve İncelemesi.....	82
3.2.7.Seniha Sultan.....	83
3.2.7.1.Tarihi Kişiliği.....	83
3.2.7.1.Dizideki Kurmaca Seniha Sultan ve İncelemesi.....	83
3.2.8.Teodor Herzl.....	84
3.2.8.1.Tarihi Kişiliği.....	84
3.2.8.2.Dizideki Kurmaca Teodor Herzl ve İncelemesi.....	84
3.2.9.Emanuel Karasu.....	86
3.2.9.1.Tarihi Kişiliği.....	86
3.2.9.2.Dizideki Kurmaca Emanuel Karasu ve İncelemesi.....	87
3.2.10.Hiram.....	88
3.2.10.1.Tarihi Kişiliği.....	88
3.2.11.Mehmet Paşa.....	89
3.2.11.1.Tarihi Kişiliği.....	89
3.2.11.2.Dizideki Kurmaca Mehmet Paşa ve İncelemesi.....	90
3.2.12.Ömer.....	91
3.2.12.1.Tarihi Kişiliği.....	91
3.2.12.2.Dizideki Kurmaca Ömer ve İncelemesi.....	91
3.2.13.Celal Paşa.....	93
3.2.13.1.Tarihi Kişiliği.....	93
3.2.13.2.Dizideki Kurmaca Celal ve İncelemesi.....	93
3.2.14.Kemaleddin Paşa.....	94
3.2.14.1.Tarihi Kişiliği.....	94
3.2.14.2.Dizideki Kurmaca Kemaleddin Paşa ve İncelemesi.....	94
3.2.15.Burhaneddin Efendi.....	95
3.2.15.1.Tarihi Kişiliği.....	95
3.2.15.2.Dizideki Kurmaca Burhaneddin Efendi ve İncelemesi.....	96
3.2.16.Hatice Sultan.....	97
3.2.16.1.Tarihi Kişiliği.....	97
3.2.17.Fehime Sultan.....	98
3.2.17.1.Tarihi Kişiliği.....	98
3.2.17.2.Dizideki Kurmaca Fehime Sultan ve İncelemesi.....	98
3.2.18.Naime Sultan.....	99
3.2.18.1.Tarihi Kişiliği.....	99
3.2.18.2.Dizideki Kurmaca Naime Sultan ve İncelemesi.....	99
3.2.19.Fatma Pesent Hanım.....	100
3.2.19.1.Tarihi Kişiliği.....	100

3.2.19.2.Dizideki Kurmaca Fatma Pesend Hanım ve İncelemesi	100
3.2.20.Perestü Valide Sultan	101
3.2.20.1.Tarihi Kişiliği.....	101
3.2.20.2.Dizideki Kurmaca Perestü Valide Sultan ve İncelemesi	101
3.2.21.Sara Hedaya	102
3.2.21.1.Tarihi Kişiliği.....	102
3.2.21.2.Dizideki Kurmaca Sara Hedaya ve İncelemesi	102
3.2.22.Ahsen(Melek)	103
3.2.23.Samir	104
3.2.24.Gazi Osman Paşa	105
3.2.24.1.Tarihi Kişiliği.....	105
3.2.24.2.Dizideki Kurmaca Gazi Osman Paşa ve İncelemesi	105
3.2.25.Yusuf.....	106
3.2.26.Ferman Ağa	107
3.2.27.Asiye ve Asım	108
3.2.28.Zeynep.....	108
3.2.29.Zahrof Efendi	109
3.2.29.1.Tarihi Kişiliği.....	109
3.2.29.2.Dizideki Kurmaca Zahrof Efendi ve İncelemesi	109
3.2.30.Söğütlülü Osman	110
3.2.31.İzzet Paşa	110
3.2.31.1.Tarihi Kişiliği.....	110
3.2.31.2.Dizideki Kurmaca İzzet Paşa ve İncelemesi.....	110
3.2.32.Sadrazam Halil Paşa	111
3.2.32.1.Tarihi Kişiliği.....	111
3.2.32.2.Dizideki Kurmaca Halil Paşa ve İncelemesi	111
3.2.33.Sultan Murad.....	112
3.2.34.1.Tarihi Kişiliği.....	112
3.2.34.2.Dizideki Kurmaca Sultan Murad ve İncelemesi	112
3.2.35.Lord Richard, Bay Pastırmacıyan, Lord Kondrad	112
3.2.36.Saffet Bey, Hamal İsa Efendi, Herzl'in Babası Yakop Efendi	113

3.3.YÜZYILLIK MÜHÜR (GENÇ KAHRAMANLAR, KADIN KAHRAMANLAR VE GAYRİMÜSLİM KAHRAMANLAR).....113

3.3.1.Yüzyıllık Mühür: Genç Kahramanlar	114
3.3.1.1.Vedat Teğmen	114
3.3.1.2.Gülşah.....	116
3.3.1.3.Gülşah'ın Babası, Erkek Kardeşi ve Annesi	116
3.3.1.4.Aleko (Büyük Ali)	117
3.3.1.5.Alexi Usta.....	118
3.3.1.6.Eşkıya Kostas ve Kemik	118
3.3.1.7.Durmuş	119
3.3.1.8.Ali(Küçük)	119
3.3.1.9.İbrahim	120
3.3.1.10.Binbaşı Hilmi	121
3.3.1.11.İngiliz Subayı	121
3.3.2.Kadın Kahramanlar	122
3.3.2.1.Perihan	122
3.3.2.2.Nusret Paşa.....	124
3.3.2.3.Ayşe	124
3.3.2.4.Hüseyin	125
3.3.2.5.Elizabeth	126

3.3.2.6.Harvi	126
3.3.2.7.Teğmen William.....	127
3.3.2.8.Zeliha	127
3.3.2.9.Hatice	128
3.3.2.10.Hasan.....	129
3.3.2.11.Dudu Kadın	129
3.3.2.12.Sabri.....	130
3.3.3.Gayrimüslim Kahramanlar.....	131
3.3.3.1.Eleni	132
3.3.3.2.Memiş ve Kerim.....	133
3.3.3.3.Artaki	134
3.3.3.4.Pogus	134
3.3.3.5.Morris	135
3.3.3.6.Hatice	136
3.3.3.7.Selim	137
3.3.3.8.Vardvan	137
3.3.3.10.David.....	139
SONUÇ.....	141
KAYNAKÇA:.....	151

ÖZET

Bu çalışmada TRT kanalında yayınlanan Payitaht Abdülhamid, Yüzyıllık Mühür (Genç Kahramanlar, Kadın Kahramanlar, Gayrimüslim Kahramanlar) ve ATV kanalında yayınlanan Kuruluş Osman televizyon dizilerindeki kahramanlarla anti-kahramanların halk bilimi açısından incelenmesi yapılmıştır. Çalışmada Jung'un Arketip modellendirmesi, anti-kahraman kavramı ve Lord Raglan'ın Geleneksel Kahraman Kalıbı, karakterleri inceleme metodolojisi olarak kullanılmıştır. Çalışmadaki amaç, üç farklı dizinin yalnızca birinci sezonları dahil olmak üzere izlenen toplamda elli dokuz bölüm, yüz on sekiz saat boyunca Jung'un Arketip modellemesinin ve anti-kahraman modellerinin halk bilimi malzemeleri yoluyla (sözlü gelenek malzemeleri, âşıklık geleneği, efsaneler, destanlar, tarihi karakterler) izleyiciye sunulmuş şeklinin açıklanması ve söz konusu modellendirmelerinin Türk televizyonlarında da kullanıldığının ispatlanmasıdır. Çalışma boyunca söz konusu modellemelerden herhangi birinde yer alan karakterlerin dahil olduğu grup, alt maddesi ve bu maddeye dahil olma nedenleri açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Jung'un Arketipleri, Kuruluş Osman, Payitaht Abdülhamid, Yüzyıllık Mühür, Anti-kahraman, Halk Bilimi

ABSTRACT

In this study, the heroes and anti-heroes of Payitaht Abdülhamid, Yüzyıllık Mühür (Genç Kahramanlar, Kadın Kahramanlar, Gayrimüslim Kahramanlar) and Atv channel Kuruluş Osman television series were examined from a folklore point of view. In the study, Jung's Archetypal modeling, the concept of anti-hero and Lord Raglan's Traditional Hero Mold were used as methodologies for examining characters. The aim of the study is to explain the fifty-nine episodes of three different series, including only the first seasons, the way Jung's Archetypal modeling and anti-hero models are presented to the audience through folk-science materials (oral traditions, tradition of love, legends, epics, historical characters) for a hundred and eighteen hours, and to prove that such modeling is also used on Turkish television. During the study, the group, sub-item and reasons for inclusion in any of these models were explained.

Key Words: Jung's Archetypes, Kuruluş Osman, Payitaht Abdülhamid, Yüzyıllık Mühür, Anti-Hero, Folklore

GİRİŞ

Televizyon dizileri ve sinema sektörü, televizyonun icadından bu yana hızla gelişmiş ve önü alınamaz bir hızla günümüzdeki durumuna gelmiştir. İlk ortaya çıktığı devirde siyah beyaz olarak bizleri karşılayan bu eğlence kutusu İskoç bir mühendis olan John Logie Baird tarafından 1925 yılında icat edilmiştir. Televizyon kelimesi eski Yunancada “uzak” anlamına gelen *telos* ve Latince “görmek” anlamında kullanılan *visio* kelimelerinin birleştirilmesiyle oluşturulmuştur. (Sığırcı, 2020). Televizyon da diğer teknolojik gelişmeler gibi gelişimini sürdürmüş ve günümüzdeki halini almıştır.

Sinemanın ortaya çıkışı ise televizyondan 30 yıl önce 1895’te Lumiere Kardeşler tarafından gerçekleştirilmiştir (Bulovalı, 2019). Bu teknoloji de insanlık tarihi için kısa denilecek bir sürede hızla gelişmiş ve yepyeni bir kültürün oluşmasını sağlamıştır: sinema kültürü. Tıpkı televizyon kültürü gibi günlük yaşantılarda önemli bir yer edinen sinema kültürü de hızla gelişmeye devam etmektedir.

Yukarıda kısaca bahsedilen sinema ve televizyonun icadından sonra da yeni kültür alanları ortaya çıkmaya başlamıştır: sinema ve televizyon kültürü. Bu iki kültür artık bugün iç içe geçmiş, birbirinde kesin çizgilerle ayrılamaz hale gelmiştir. Bunun nedeni olarak ise her evde var olan ve neredeyse televizyonsuz ev olmayacak düzeye gelmesi gösterilebilir. Ortaya çıkan bu yeni kültür ortamı evlerde de etkisini göstermeye başlamıştır. Buna örnek olarak: 1920’lerin başında köy evlerinde yani Anadolu yaşantısında kendisine önemli yer edinen “şark köşeleri” yerini yeni bir kültür ürünü olan “televizyon ünitelerine”, “köy, kahvehane sohbet ve geceleri” yerini yine yeni bir kültür ürünü olan “film ve sinema gecelerine, film söyleşilerine” bırakmıştır.

Tüm bu gelişmelerin ışığında hem edebiyat da hem de yeni ortaya çıkmış olan sinema-televizyon alanında yeni düşünce sistemleri ve oluşumlar kendini göstermeye başlamıştır. Bilinenler ve kesinlikle değişmez denilen bilgiler yıkılmaya, yerlerine yeni fikir akımları, kültür ürünleri, ekonomi sektörleri vb. gelmeye başlamıştır. Televizyon ve sinema sektörüne bakıldığında bu iki medya alanı ve tüm kitle iletişim araçları en büyük propaganda aracı olarak kullanılmış ve toplumun yönlendirilmesi

sağlanmaya çalışılmıştır. Buna örnek olarak İkinci Dünya Savaşı yıllarında gerek müttefik gerekse de mihver devletlerin başta ABD olmak üzere çizgi filmleri propaganda aracı olarak kullanması gösterilebilir. (Çakı, 2018, s. 53)

Televizyon ve sinema sektörü insan yaşamında kendisine yeni bir yer edinmeye başladıkça yeni bir kültür ve yeni kültür ürünleri ortaya çıkarmaya başlamıştır. Bu kültür ürünleri somut olduğu gibi düşünce ve fikir akımları şeklinde soyut ürünler de olmuştur. Özellikle İkinci Dünya Savaşı ve sonrası dönemde kendini iyice göstermeye başlayan bu durum bugüne değin süre gelmiş ve halen daha değişerek ve olumlu ya da olumsuz şekilde gelişerek devam etmektedir.

Birinci ve İkinci Dünya Savaşı, Soğuk Savaş Dönemi ve Emperyalizmin önlenemez yükselişi, teknolojik gelişmeler, dünyanın küreselleşmesi bu yeni kültür ortamının ortaya çıkışını güçlendirmiş ve yeni fikir akımlarının, düşünce sistemlerinin ortaya çıkışına neden olmuştur. Bu bağlamda televizyon ve sinema kurumlarında ortaya çıkan bilinen anlamda kahraman kavramı, toplumun dönemsel ihtiyaçlarına yönelik olarak anlam değiştirmeye başlamış ve anti-kahraman kavramının ortaya çıkmasını sağlamıştır (Tilbe, 2019, s. 149).

Özellikle günümüz izleyicisine televizyon ve sinema vasıtasıyla pek çok ürün sunulmaktadır. İzleyici yani tüketici de bu ürünleri tüketmektedir. Carl Gustav Jung'un sunmuş olduğu arketip kavramı ve özellikle anti-kahraman kavramı ise devrin sinema ve edebiyat alanında hem psikolojik hem de sanatsal fayda sağlaması açısından kullanılan yöntem ve tekniklerdir.

Bu çalışmadaki amaç ise tüketiciye yani izleyiciye sunulmuş olan bu medya ürünlerinde kullanılmış olan psikolojik, sanatsal etki yöntem ve tekniklerinin açık bir biçimde Türk sinema ve televizyon ürünlerinde de kullanıldığının ortaya çıkarılmasıdır. Bu kullanımın Halk Bilimiyle olan bağıntısı ise söz konusu kullanılan yöntem ve tekniklerin Türk Halk Kültürü ürünleriyle izleyiciye sunulmasıdır. Bu şekilde yapılan bir sunum Türk Halk Kültürü'ne yabancı olmayacak ve sunulan ürün ya da ürünler tüketici yani izleyici tarafından yabancı görülmeyerek benimsenecek ve kabul edilmesi kolaylaştırılmış olacaktır.

Medya ve televizyon alanında sunulan ürünlerin tüketici ve toplum üzerindeki etkileri şu şekilde örneklendirilebilir:

1. İzleyici yani tüketici görmüş, almış olduğu ürünü gündelik yaşantısına taşıyabilir.
2. Taşınmış olduğu bu eğilim bireyin dolayısıyla toplumun yönlendirilmesini sağlayabilir.
3. Türk Halk Kültürü bireye yanlış aktarılırsa olumsuz örneklerle karşı karşıya kalınabilir ya da yanlış aktarılan Türk Halk Kültürü ürünleri toplumda tarihin ve dolayısıyla bugünün yanlış yönlendirilmesine neden olabilir.

Söz konusu olan bu çalışma Türk Halk Kültürü ürünlerinin medya alanında nasıl arketipsel psikolojik yöntemlerle kullanıldığının ortaya çıkarılmasını sağlamaktadır. Türk halk kültürü ürünlerinin medyadaki kullanımlarına yönelik arketipsel bir yaklaşımla bu tarz bir çalışma yapılmamış olması söz konusu çalışmanın gerekliliğini ve önemini arttırmaktadır.

Anti-kahraman kavramının özellikle seçilmesinin nedeni ise söz konusu kavramın tüketici toplum yapısının içerisinden özellikle buhran dönemlerinde ön plana çıkmış olmasıdır. Bugünün şartları göz önüne alındığı takdirde anti-kahraman kavramının dünyanın geçirmiş olduğu büyük buhran dönemlerinde olduğu gibi tekrar dünyada ön plana çıkmış olduğu görülmektedir. Buna örnek olarak ise Dc Comics tarafından sunulan *Joker* filmindeki baş kahraman olan Arthur karakteri verilebilir. Film boyunca Arthur'un Joker'e dönüşümünün nedenleri onun yaşamış olduğu zorluklar içerisinde geçen hayatına dayandırılır. İzleyici yani tüketici bu tarz bir sunumla Joker'in yapmış olduğu eylemleri suçlu bulmak yerine onu haklı çıkarmaya, Joker'in yani Arthur'un geçmişindeki yaşamış olduğu zorlukların tüm bunlara neden olduğu sonucuna varmaya çalışır. Arthur karakterinin geçmişindeki zorlu yaşam şartlarının nedeni olarak yozlaşmış ve postmodernist toplumdaki benlik düşüncesinin ön plana çıkmış olması verilmektedir. İzleyici böyle bir yapımın ardından Joker'i suçlamak yerine asıl sorumluluğu, içerisinde bulunmuş olduğu toplumun onun zor durumda olduğunu görmemesine ve onu daha da hiçliği itmesine yükler. ABD gibi henüz yeni sayılabilecek ve kendi kök kültürünü oluşturamamış ve oluşturmaya çalışan bir toplum için böyle bir ürün, istenilen etkiyi birey dolayısıyla toplum üzerinde bırakabilir ancak Türk toplumu gibi köklü bir geçmişi olan bir toplum üzerinde böyle bir etkiyi bırakmak daha zor olacaktır. Böylesi bir etkiyi bırakabilmek için aynı özelliklere sahip Türk halk kültürü ürünlerinin kullanılmasıysa bireyi

dolayısıyla toplumu daha hızlı etkileyecektir. Buna örnek olarak TRT tarafından yapılmış olan Diriliş Ertuğrul dizisi örnek olarak verilebilir. Söz konusu dizide baş kahraman olan Ertuğrul Bey karakterini kendisine örnek alan gençler saçını ve sakalını onun gibi kestirmeye başlamış ve yeni bir moda akımı ortaya çıkmıştır. Aynı şekilde dizilerde kullanılmış olan Türk halk kültürü ürünleri de rağbet görmeye başlamış ve ekonomik olarak da toplum etkilenmeye başlamıştır.

Bu çalışmadan önce Şule Düzgün'ün Televizyon Dizilerinde Kahraman Miti: Karadayı Örneği¹, adlı çalışmasında sinema ve televizyon dizileri üzerine evrensel biçimde örnek incelemeler verilmiştir. Aynı zamanda gerçek hayattan kahraman örnekleri verilmesi yoluyla gerçek kahraman ile kurmaca kahraman arasındaki fark gösterilmeye çalışılmıştır. Karadayı dizisindeki baş kahramanın hikayesi de detaylı biçimde incelenerek sunulmuştur. Araştırması yapılan bu çalışmada ise söz konusu üç dizi örneği içerisindeki kahramanlar, toplumsal rollerinin yanında arketipsel rolleriyle açıklanarak psikolojik kullanım ve topluma etki etme biçimleri açıklanmıştır.

Yine buna benzer bir çalışma olan Volkan Yücel'in Mitik Erkeklik ve Suç Draması² adlı çalışmasında ise özellikle erkek kahraman ve suçlu draması üzerine yoğunlaşmış, 1913 - 2013 yıllarındaki suç, suçlu ve kahraman kavramı incelenmiş ve oyuncuların oynadıkları roller ile bu rolleri sürdürdükleri süreler, diziler ve dizinin yayınlandığı kanallar detaylı biçimde açıklanmıştır. Çalışmada aynı zamanda kahraman örneklerinin yanında anti-kahraman örnekleri de verilmiştir ancak anti-kahraman kavramı net bir biçimde ayrı bir bölüm olarak açıklanmamış, dipnotta bilgi olarak verilmiştir. TRT ve ATV Kanallarındaki Osmanlı Tarihi Konulu Kuruluş Osman, Payitaht Abdülhamid ve Yüzyıllık Mühür Dizi Serilerindeki Kahramanlarla Anti-kahramanların Arketipsel İncelemesi adlı bu çalışmada ise anti-kahraman kavramı ayrı bir bölümde açıklanmış, kendi içerisinde iki ayrı kategoriye ayrılmış ve medyada nasıl kullanıldığından da bahsedilmiştir. Volkan Yücel'in çalışması da bu çalışmada da olduğu gibi arketip kavramını detaylı bir biçimde vermiş ve örnekleriyle açıklamıştır ancak bu çalışma ondan farklı olarak diziler içerisindeki

---

¹ Şule Düzgün, Televizyon Dizilerinde Kahraman Miti: Karadayı Örneği, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.

² Volkan Yücel, Kahramanın Yolculuğu Mitik Erkeklik Suç Draması, 1. Baskı, İstanbul, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, Kasım 2014

karakterlerin ayrı ayrı olarak nedenleriyle beraber hangi arketipe dahil olduğunu açıklamaktadır.

Bu çalışmada ise Kuruluş Osman, Payitaht Abdülhamid ve Yüzyıllık Mühür dizi serilerinde kullanılan Türk Kültürü ürünlerinin ve tarihi kişilerinin kolektif yaklaşımla arketipsel olarak nasıl kullanıldığı, hangi kahramanların anti-kahraman özellikleri taşıyarak tüketiciyi yani izleyiciyi kendisine yakın tutmayı başarmış olduğu incelenecek ve bu soruların yanıtları bulunacaktır. Karakterlerin tasnif yöntemi olarak kullanılacak olan Jung'un arketiplerinin ilk üç tasnifine(Eril Arketipler, Dişil Arketipler ve Kötüler) karakterlerin dahil olma yöntemi, bazı istisnalar olmakla beraber, söz konusu karakterin iyiliği temsil etmesi ya da kötülüğü temsil etmesine bağılı olarak kullanılacaktır. İstisnaların nedenleri ise karakterler bazında istisnai olan karakter tasnif edilirken açıklanacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.KAHRAMAN NEDİR?

Özellikle Türk destan ve sözlü kültür ürünlerindeki kahraman kavramının ortak özelliği “adil, güçlü, zeki, mantıklı kararlar veren, Tanrı tarafından kutsanmış” kişiler olmalarıdır. Yunan edebiyatından Laftsidis’e göre ise kahraman ilk başlarda “ata” anlamına gelmekteydi ancak daha sonra zamanla bu anlam bir miktar genişleyerek “cesur savaşçı” anlamına gelmeye başlamıştır. (Tilbe, 2019, s. 143).

İnsanoğlu kendi soyunu ve geçmişiğini yani atalarını daima hep güçlü ve önemli kişiler olarak göstermeye çalışır ve böyle olmasını ister.

Kahraman sözcüğünün Türkçe ve İngilizce dillerindeki anlamları şöyledir:

Kökünü Farsçaya dayanan kahraman sözcüğü Türkçede şu anlamlara gelmektedir:

1. Savaşta veya tehlikeli bir durumda yararlılık gösteren (kimse); alp, yiğit, bir olayda önemli yeri olan kimse,
2. Roman, hikaye, tiyatro vb. edebiyat türlerinde en önemli kişi. (TDK, 2020)

İngilizce “hero” anlamına gelen kahraman sözcüğünün Cambridge Sözlüğündeki anlamları ise şöyledir:

1. Çok cesur bir şey yapmış ya da büyük bir şey başarmış olduğu için takdir edilen bir kişi,
2. Kitap ya da filmlerde genellikle iyi olan ana karakter, Hayranlık duyulan kimse. (Cambridge Dictionary, 2020)

Yukarıdaki tanımlarda da görüldüğü üzere kahraman kavramı iki farklı dilde “kusursuz yahut kusursuza en yakın” anlamlarındadır. Bu durumun nedeni ise bireyin ve toplumların kendi soyunu güçlü gösterme çabasıdır. Yani birey, kişi,

millet yahut ırk kendi atalarına ya da içlerinden çıkan kişilere insanüstü özellikler vererek, onu kusursuzlaştırarak yine kendi millet, aile ya da ırkını diğer gruplara üstün göstermeye çalışır. Bu sayede ayrıcalıklıklar elde ederler. (Güvenç, 2018, s. 293-294)

Özellikle sözlü edebiyat döneminde bildiğimiz yiğit, destansı kişi anlamıyla ortaya çıkan kahraman kavramı zamanla değişmeler göstermeye başlamıştır. Özellikle roman türünün gelişmesi ve önem kazanmasıyla beraber kahraman kavramı artık daha çok “roman karakterlerinde baş kişi, ana karakter” anlamına gelmeye başlamıştır. Yani kahraman kavramı artık yalnızca destansı kişi anlamında değil edebiyat sanatında teknik bir terim olarak da kullanılmaya başlanmıştır. N. Frye *Eleştirinin Anatomisi* adlı kitabında kurmaca eserlerdeki kahraman tipini beş gruba ayırır. B.T. Tilbe bu ayrımı şu şekilde maddelemiştir:

1. “Tür bakımından diğer insanlardan ve onların çevresindeki insanlardan nispeten daha üstün olan kahraman ilahi yaratılışlıdır ve onlar hakkındaki bir hikaye bir tanrı hakkındaki hikayeye ortak özellikler taşıyarak mit haline dönüşür.

2. Kurmaca metindeki kahraman, diğer insanlara ve çevresine göre derece bakımından üstünse tipik bir romans kahramanıdır. Romans kahramanlarının eylemleri olağanüstüdür ancak kendisi insan olarak tanımlanır. Romans karakteri, doğanın olağan kanunlarının kısmen askıya alındığı bir dünya üzerinde hareket eder. Cesaret ve sabrı normal bir insana göre olağanüstüdür. Romansın ön kabulleri bir kez kurulduğunda; büyük silahlar, konuşan hayvanlar, dehşetli canavarlar, cadılar, mucizeler, tılsımlı eşyalar hiçbir olasılık kuralını ihmal etmezler. Bu kahramanlarla ilgili anlatımlar maddenin ayrılarak daha çok efsane, masal, halk hikayesi vb. sınıflara dahil olur.

3. Kendi türüne göre herhangi bir üstünlüğü ya da olağanüstü özellikleri yoksa o kahraman bir liderdir. Otoriteye, tutkulara ve herkesten fazla ifade özgürlüğüne sahiptir fakat diğer iki grubun kahramanlarından farklı olarak yaptığı eylemlerin tümü, sosyal eleştiri ve doğanın düzenine uygun olarak gerçekleşir. O, tabiat kanunlarına hükmedecek kadar güçlü değildir. Bu kahraman, çoğunlukla epik ve tragedyanın kahramanıdır.

4. Kahraman diğer insanlardan ve çevresinden üstün değilse, o sıradan insanlara benzer. Bu aşamada kahraman sözcüğünü muhafaza etmenin ve bu sıfatı kurmaca bir metinde taşımanın zorluğu ortaya çıkar. Bu zorluk, olağanüstü herhangi bir yeteneği olmayan bu tipi, kahraman modelinin bir taklidi olarak komedy ve gerçekçi kurmacanın karakteri biçiminde değerlendirmeyi de zorunlu hale getirir. Kahraman tipi, kahraman modelinin bir taklidi olarak komedy ve gerçekçi kurmacanın karakteri biçiminde değerlendirmeyi de zorunlu hale getirir.

5. Kahraman, güç ya da zeka bakımından normalden daha aşağı seviyedeysse, okuyucu kahramana tepeden bakıyorsa ya da kahraman sonsuz hareket özgürlüğüne imreniyorsa bu kahraman ironik bir tiptir.” (Frye, 2015; Akt.Tilbe, 2019, s. 144-145)

Kahraman, roman türüne geçiş yaparken birebir aynı şekilde geçiş yapmamıştır. Özellikle Aydınlanma dönemi düşüncesinde modernitenin ortaya çıkardığı sorunlar (ki bu sorunlar 1. ve 2. Dünya Savaş'larında kendisini iyiden iyi hissettirmeye başlayacaktır.) bireyselliği yönelmiş roman kahramanları üzerinden anlatılmıştır. Bu sorunlar bireyin modern toplumda yalnız kalması, ağır dünya savaşları ve getirdiği yıkımların insan üzerinde oluşturduğu buhran; insanın merhamet, sevgi, hoşgörü gibi insanî özelliklerini yitirmesi gibi insanî ve ruhsal ağırlıklı problemlerdir. Roman türündeki kahraman artık bildiğimiz anlamdaki kahraman değildir, destansı özelliklerini zamanla yitiren kahraman önce sosyal bir tip olur, daha sonrasında ise artık bireyselleşmiş bir roman kahramanı olarak ortaya çıkar. Bu noktada kahraman artık toplumdaki sıradan insandan farklı, ilahi yapıda olan biri değildir. Kahraman artık sıradan insan özellikleri gösterir; herkes gibi sorunları olan, herkes gibi âşık olan, nefret eden, kızan, öfkelenen, kin besleyen vb. şeklinde... Bu özellikleriyle kahraman toplumdaki sıradan insandan uzak değil toplumun içerisinde bir birey haline gelmiştir.

1.1.JUNG'UN ARKETİPLERİ

Araştırmada söz konusu dizileri incelemede kullanılacak olan arketip kuramı ve söz konusu kuramın kurucusu olan İsviçreli psikolog Carl Gustav Jung ve onun

etkilendiği Sigmund Freud ile arasındaki kuramsal benzerlik ve farklılıklar bu bölümde açıklanacaktır.

Carl Gustav Jung, Freud'un psikanaliz kuramından her ne kadar etkilense de Freud ile her şeyi cinselliğe bağlama noktasından ayrılmaktadır. Psikanaliz kuramına göre sağlıklı kişi id, ego ve süperego dengesini sağlayan kişidir. Bu dengenin bozulmasının nedenini içgüdüsel iki dürtüye bağlar: “*Cinsellik(sexual)* ve *saldırgan(agresive)*”. Freud psikanaliz kuramında insanın nevroz dönemleri olduğunu ve bu nevroz dönemlerinin nedeninin nevrotik durumda olan hastanın bilinçaltında bulunabileceğini söyler ancak Freud'a göre bu nevroz döneminin oluşmasında kişinin bilinçaltına ittiği cinsel ve saldırgan dürtüler vardır. Kişi cinsellik ve saldırganlık dürtülerini açığa vurmak ve deşarj olmak ister ancak bu her durumda mümkün olmadığı için toplum tarafından engellenir. (Tuzcuoğlu, 1995, s. 276-277) Kişi eğer bu deşarjı yaşamazsa baskılar ve bilinçaltına iter. Daha sonra ise bu bastırılmış iç güdüler kişide kaygıya yani “*nevroz*”a neden olur. Freud'a göre tüm bu nevrotik sorunların temelinde kişinin bilinçaltında baskılandığı cinsellik veya saldırganlık dürtüleri vardır. İşte tam bu noktada Freud ve Jung birbirlerinden ayrılmaktadır. Jung'a göre her şeyin temelinde bastırılmış cinsel arzular yatmamaktadır. Her iki bilim insanı için de geçerli olan ve kendi sistemlerinde önemli yere sahip olan libido kavramı ise burada ortaya çıkmaktadır. Freud'a göre libido tamamıyla cinselliği açıklamak için kullanılırken Jung'a göre libido bu kadar dar bir çerçeveyi ihtiva etmemektedir. Ender Gürol çevirisini yaptığı Jung'un Analitik Psikoloji adlı kitabının giriş kısmında Jung için libidoyu şu şekilde açıklar. Jung için libido: genel ruhsal enerjii yani ruhsal enerjii ifade etmek için kullanılırken Freud için yalnızca cinselliği açıklamak için kullanılmaktadır. (Jung, 2006, s. 53). Jung insan ruhunun sürekli bir devinim içerisinde olduğunu açıklar. Yine Ender Gürol aynı bölümde Jung'un ruhsal enerji kavramı ve Freud ile arasındaki fark şöyle ifade etmektedir:

“Ruhsal enerjiden anlaşılan, ruhsal düzenin bütün biçim ve etkinliklerinde beliren ve bunlar arasında haberleşmeyi sağlayan kuvvetler bütünüdür. Bu ruhsal enerjiiye ‘libido’ diyor Jung. Freud da kullanmıştı bu deyim ancak o bu deyimle hem dar hem de geniş anlamında cinsel dürtüyü dile getirmek istemişti. Jung için libido

çok daha geniş kapsamlı bir deyimdir; ‘libido’yu, ruhsal enerjiyi fiziksel enerjiden ayırmak için kullanmıştır.” (Jung, 2006, s. 53)

Jung’un kurduğu “Psikanalitik Kuram” Freud’un psikanaliz kuramının üstüne kurulmuştur. Bu bağlamdan bakıldığı takdirde Jung da tıpkı Freud gibi bilinçdışının varlığını kabul etmektedir ancak Jung psikanalizin temel unsurlarından olan id, ego ve süperegö kavramları yerine üç boyutlu bir bilinçdışı yapı olduğunu söylemiştir.

Bu üç boyutlu yapının kavramları: bilinç, kişisel bilinçdışı, kolektif bilinçdışıdır. Bu kavramlar şu şekildedir:

Bilinç: Freud ve Jung arasındaki bilinç kavramının farklılığı ise şöyledir:

Freud’a göre bilinç bilinçdışından da önce vardır yani bilinç bilinçdışının kökenidir. Jung ise bunun tam tersini söyler. Ona göre bilinçten önce bilinçdışı vardır. Bilinç, bilinçdışından ortaya çıkar. Buna örnek olarak ise bebeklik ve çocukluğun ilk yıllarını verir. Zira bebeklik ve çocukluğun ilk yıllarında yaşantılar ile uykuda geçen süre bilinçsizdir. (Jung, 2020, s. 15)

Bilinçdışı: Jung bilinçdışı kavramını ikiye ayırır:

- a) “Kişisel Bilinçdışı: Kişisel bilinçdışı her insanın kendine ait olan bireyselliklere dayalı bilinçdışıdır. Daha özeldir, kişiden kişiye değişir. Bireyin kendine ait oluşturduğu bilinçdışıdır. Bilinçdışının üst katmanında yer alır; unutulmuş veya geriye itilmiş yaşantılar, istekler, korkular ve duyguların biriktiği yerdir. Bazen kolaylıkla geriye getirilebilirken bazen geriye getirilmesi imkansızdır. (Jung, 2020, s. 14)
- b) Kolektif Bilinçdışı: Kişisel bilinçdışının da altında etkileri olan, atalardan genler yoluyla gelen bilinçdışıdır. Kolektif bilinçdışını oluşturan unsurlara da ‘Arketipler’ denir.” (Jung, 2020, s. 26)

Her dizi ya da sinema filminin içerisinde yapının temelini oluşturan bazı öğeler vardır. Bu öğeler şunlardır:

- 1- Kahraman
- 2- Kahramanın yakın arkadaşı ya da yardımcısı

3- Kahramanla duygusal yakınlık kuran ya da daha önceden kurmuş olan bir karşı cins

4- Ve ağır olmasa da yaşanan bir olay

Bu öğeler şüphesiz daha da arttırılabilir. Çekilen sinema ya da dizi yapıtları olumlu ya da olumsuz yönde bireyin hayatını etkileyebilmektedir. Bunun nedeni ise bireyin sinema ya da dizi yapıtındaki bir kahramanı, yaşanan olayı kendisiyle bütünleştirmesi ya da toplum tarafından söz konusu yapıtların olumlu pekiştireç olacak şekilde pozitif yönde anlatılmasıdır.

Toplum tarafından bir sanat yapıtının övülmesi bireye söz konusu yapıtın önemli bir sanat eseri olduğunu, izlenilmeye degecek, vakit ayrılabilir bir ürün olduğunu gösterir. Diğer bir açıdan tıpkı yiyecek ve içecek ürünleri gibi sinema ve dizi ürünleri de birer tüketim ürünleridir ve ana amaç bu ürünlerin tüketiciler yani izleyiciler tarafından tüketilmesini sağlamaktır. Toplum tarafından bireye anlatılan sanat eseri, toplum içerisinde sınıf ayrımlarına, “imaj oluşturma çabalarına” ve bir gruba kabul edilme ihtiyacı nedeniyle kimlik oluşturma çabası haline dönüşmüştür. (Gedik, 2016, s. 39)

Burada asıl önemli olan konu ise bu seyirlik tüketim ürünlerinin, günlük yaşantı haline yani sanal, simülasyon durumundan gerçek durumuna geçmesidir; gerçek hayatı doğrudan etkiler hale gelmesidir. Bunun nedeni ise şöyle açıklanmaktadır: diziler ve sinema ürünleri senaristler tarafından ortaya çıkarılmış, hikayeleri oluşturulmuş yapay yani Baudrillard’ın deyimiyle “simülasyon evrenine ait simülakr” ürünleridir (Baudrillard, 2003, s. 11). İmaj oluşturma yani kültür oluşturma çabası içerisindeki birey, tüketim kültürünün ihtiyaçtan ziyade tüketmek için tüketmek, popüler olduğu için tüketmek anlayışı nedeniyle bu simülasyon tüketim ürününü tüketir ve onda kendisine uygun gelen simülasyon ürününü alır, gerçek hayata geçirir, ona inanmaya başlar. Örnek olarak Diriliş Ertuğrul dizisindeki Ertuğrul Bey’in saçının genç erkekler tarafından ciddi olarak benimsenmesi verilebilir. Bu şekilde simülasyon ürünü olan, seyirciye yüceltilerek sunulan imaj ürünü gerçeğe dönüşmüş olur. Yani yeni kültür ve imaj ürünleri “insanın kendisine ait değerleri tarafından değil yüceltilen imajlarla, dışarıdan etkiyle inşa ediliyor.” (Gedik, 2016, s. 41)

Kolektif bilinçdışı, bilincin altında olan ancak bilincin kendisini doğrudan etkileyen bir yapıya sahiptir. Kolektif bilinçdışı atalardan bireye miras kalmış ortak geçmiştir. Bu ortak geçmiş bazı tetikleyiciler, imgeler tarafından gün yüzüne çıkar. Söz konusu tetikleyiciler şu şekilde örneklendirilebilir: ilk görüşte aşk, déjà vu, bazı semboller ve mitlerin anlamını hemen fark etme; tüm dünyadaki dinlerde, mitlerde, masallarda, rüyalarda ortaya çıkan ortak semboller ve imgeler. (Jung, 2020, s. 112) Bu ortaya çıkan etkileri ise Jung şöyle açıklıyor:

“İşte bu bilinçdışına bilinç için hem faydalı ödünleyici, tamamlayıcı; hem de çok tehlikeli iç güdüsel, şiddet ve yoğun cinsellik içeren unsurlar barındırabilmekte olduğundan dikkatle yaklaşılmalıdır.” (Jung, 2020, s. 27). Olumsuzluğu gidermek için ise bilinç, gölgesini yani bilinçdışında kalmış saldırgan ve vahşi yönünü tanımalıdır. Böyle bir durumda ne olacağını ise Jung şöyle açıklar: “Bilinçdışı tanınır ve sunduğu içerikler bir süzgeçten geçirilerek yerine göre bilince kabul veya reddettirilirse onunla sağlıklı bir ilişki kurulabilir.” (Jung, 2020, s. 27).

Görüldüğü üzere kişinin kolektif bilinçdışı büyük önem taşımaktadır. Günümüzdeki dizilerin günlük hayatı doğrudan etkilediği de düşünülürse dizilerde geçen kolektif bilinçdışına ait arketiplerin imge olarak kişiyi doğrudan etkilediği yadsınamaz bir gerçektir.

Jung arketipleri şu şekilde sınıflandırmaktadır:

1.1.1.Eril Arketipler

Lider, şef: Doğuştan gelen bir lider olabileceği gibi liderliğe giden yolunu kendi çizmiş de olabilir. Serttir, kararlıdır, sonuç odaklıdır. Sonuç odaklı olması sebebiyle pek esnek değildir ve otoriterdir.

Kötü Çocuk: Tanınması zordur, sınırlarda yaşar. Asidir ya da yolun akış yönünün tersine gider. Keskindir, değişken ve istikrarsızdır. İdeallerini kaybetmiştir ve uyanıktır.

En İyi Arkadaş: Sevimli ve güvenlidir. Kimseyi yüzüstü bırakmaz. Naziktir, sorumludur, kibardır. Kimi zaman pasiftir çünkü hiç kimsenin duygularını incitmek istemez, varlığını her zaman hissettir.

Cazibeli: Neşeli, dayanılmaz, baştan çıkarıcıdır. Bağlılık duygusundan yoksun ve sorumsuzdur. Çapkın olabilir ama kolay kolay kendini bir kadına adamaz.

Kayıp Ruh: Duyarlıdır. Çilekeş, ağzı sıkı, derin düşünen ve bağışlayıcı biridir. Aynı zamanda saldırıya açıktır. Başboş bir gezgin ya da toplumdan dışlanmış bir kimse olabilir. Çalıştığı zaman yaratıcı olabilir ama büyük ihtimalle yalnızdır.

Profesör: Her soruya cevap veren analitik bir zihindir. Mantıklı, içe dönük, katı fikirli ve kendi duygularını ifade ederken samimidir. Soğuk, gerçekçi ama aynı zamanda dürüst ve inançlıdır. Sizi hiç yüzüstü bırakmaz.

Savaşçı: Onurlu ve asil şampiyondur. Şövalye ruhlu bir kurtarıcıdır. Durmak nedir bilmez ve asla pes etmez. Bu maddenin “Şövalye bir kurtarıcıdır.” özelliği Türk kahraman yapı sistemine ve Türk dil bilgisi hususiyetlerine daha iyi uyması nedeniyle “Alp ruhlu bir kurtarıcıdır.” olarak kullanılacaktır.”

1.1.2. Dişil Arketipler

İş Kadını: Bir sonuç insanı olarak başarı basamaklarını adım adım tırmanır. Bunu yaparken dışarıdan kabul edebileceği tek şey saygıdır. Amacı onun için dünyadaki yegane önemli şeydir. Bu uzun yolda önüne çıkan küçük engellerin pek önemi yoktur.

Baştan çıkarıcı: Bir salona, bir mekana girdiğinde istisnasız herkesin dikkatini çeker. Gizemli ve numaracıdır. Yolu ne kadar uzun olursa olsun güvensizliğini gizler. Onun için hedefe götüren her yol mubahtır, bu sebeple müthiş bir hayatta kalma içgüdüğü vardır.

Sevimli Yaramaz Çocuk: Gözü en yüksekte değildir. Kendi küçük dünyasındaki mutluluk ona yetmektedir. Cesur ve dürüsttür; takım oyuncusudur.

Özgür Ruh: Müthiş iyimser, hiç duyulmamış ezgilerle dans eder, oyuncu ve eğlence düşkünü, bir çiçeğin kokusu ve rengine duyduğu hayranlığın gereği her zaman mola verebilir, kafasıyla değil kalbiyle hareket eder.

Sahipsiz Çocuk: Eli kolu bağlı kurtarıcısını bekleyen, rüzgarda sürüklenen bir kuru yaprak, çocuksu bir masumiyete sahiptir. Kahramanların kurtarma görevidir.

Aptal değildir, asla düşmanlarına saldırmaz, sadece inanılmaz bir dayanma gücüne sahiptir. Görevi kurtarılmaktır.

Kütüphaneci: Kontrollü ve akıllı; dikkatli ve kuralcıdır fakat o kalın gözlüklerinin ya da görünmeyen zırhının altında tutukludur. Ya sınıfında her zaman birinciliği garantide olan bir öğrenci ya da kütüphanede gizlenen utangaç faredir.

Dişi Şövalye: Sahipsiz çocuğun tam tersi kurtarılmayı bekleyecek değildir. Görevi insandır. Çözümüne kendi bildiği gibi ulaşmaya çalışır. Amacına ulaşma yolundaki her şeyi süpürür geçer.

Besleyici, Anaç: Yetenekli, sakin; ruhu besleyendir. Çevresindeki herkesle ilgilenir, mükemmel bir dinleyicidir ve etrafına neşe saçar.

1.1.3.Kötüler

Zorba: Bedeli ne olursa olsun güç sahibi olmak ister. Kuralsız savaşı ve düşmanlarını ayaklarının altında ezer. Bütün denetimi elinde tutmak ister, yolunda durulmamalıdır.

Alçak: Öfkesiyle yakan sahipsiz evlattır. İsteklerine sahip olamaz, çevresindeki herkesi bağlayarak acı çektirir. Başkalarını harekete geçirmeyi sever. Kendi aykırı isteklerini açıkça ifade etmeyi sever.

Şeytan: İnsanlara hakkettiklerini verir, cazibesıyla büyüler ve yıkımlarını getirir. İnsanların ahlaki zayıflıklarını keşfetme konusunda çok yeteneklidir.

Hain: İkili oynar ve kendisine en çok güvenen kimseye ihanet eder. Kimse onun içindeki kötülüğü fark etmez.

Dışlanmış: Başkalarının yanından eziyetle ve çoğu zaman da haklı bir sebeple sürgün edilmiş uzaklaştırılmış olmasına rağmen içinde müthiş bir aidiyet hissi vardır. Kurtarılmayı çok ister ama bunu başkalarının kurban olmasıyla kazanmayı da göze alır.

Sadist: Şiddet ve psikolojik zalimlik bu adamın oyunlarıdır. Kendi zevki için acı çektirir. Bunu da son derece kurnazca yapar.

Terörist: Bu kara şövalye çarpıtılmış bir ideale göre hareket eder, kendini haklı görür ve kendi erdemine inanır; çevresindeki herkesi buna göre yargılar. Ahlaki açıdan ikna edilemez durumdadır.

Şillik: Aldatır, yalan söyler, çalar. Onun başarıya yükselişi etrafındaki pek çok insanda kötü izler bırakmıştır. Etrafındaki kimseyi umursamaz. Önemli olan sadece kendi hayalleridir.

Kara Dul: Kurbanlarını ağına çeken örümcek gibidir. İsteddiği bir şeye sahip olan birinin ardından koşar, yaptığı en iyi şey insanların kandırılmayı istemesini ya da kandırılmasını sağlamaktır. Baştan çıkarmanın her yolunu en ince ayrıntısına kadar bilir.

Sırttan Bıçaklayan: Bu iki yüzlü dost, kendisinden şüphelenilmemesini bir şekilde sağlar. Sevimli bir gülümsemeye kurbanlarının sırlarını öğrenir ve zamanı geldiğinde bu sırrı onların aleyhinde çekinmeden kullanır. Yardımsever görüntüsü vardır.

Çıldırılmış: Bu dengesiz çılgın kadın çevresindekileri de bu çılgınlığın içine çekebilir. Bütün dünya uygun adım yürürken adımlarını şaşırın o olsa bile ona göre bütün dünya yanılmaktadır.

Parazit: Bu zehirli içki, sadece kendi rahatı için iş birliği yapar. Kendi güvenliği devam ettiği sürece bu davranışına devam edebilir, devamlı çaresiz biri olarak görünür, ondan merhamet beklemek yanlış olur, hiç kimse için parmağını bile kıpırdatmaz.

Düzenbaz: Başkalarını mahvetmek için devamlı plan yapar. Bir kendini n fareyle oynaması gibi insanların hayatları ile oynar. Karmaşık tuzakları sabırla kurmak onun en büyük zevkidir.

Fanatik: Aşırı fikirlerinde ısrarcı olan bu kişi iyilik adına her kötü işi yapabilir. Hiç kimse dost ya da düşman değildir. Kendi fikir ve davranışlarını hep haklı çıkarır, bir başarısızlık varsa bu hiçbir şekilde onun suçu değildir.

Baskıcı Anne: Kontrolü tamamen elinde tutan kadın, çevresindeki hayatlar için her zaman en doğrusunu bilir. Her şey onların kendi iyiliği içindir. Çocukları onun

kurallarına uygun davrandıkları sürece onlara karşı son derece korumacıdır, asla toz kondurmaz. (Jung, 2020, s. 131-136)

Jung'un “evrendeki varlıkların sayısı kadar” dediği arketiplere kendisinden sonra gelen takipçileri şu şekilde eklemeler yapmıştır:

1.1.4.Ego Tipleri

Masum: Mottosu “Kendin ve ben olmakta özgürsündür.” Temel isteği, cennete ulaşmak, amacı ise mutlu olmaktır. En büyük korkusu, yanlış veya kötü bir şey yapmaktan dolayı cezalandırılmaktır. Stratejisi, işleri doğru yapmaktır. Zayıflığı, naif masumluklarından dolayı sıkıcı olmaktır. Yeteneği inanç ve iyimserliktir. Ütopik bir dünyanın hassas temsilcisidir. Melek arketipiyle özdeşdir.

İçimizden Biri: Mottosu, “Tüm insanlar eşit yaratılmıştır.” Temel isteği başkalarıyla bağlantılı olmaktır. Amacı, ait olmaktır. En büyük korkusu, dışarda bırakılmak veya kalabalıktan uzak kalmaktır. Stratejisi; sıradan gerçekçi erdemler geliştirmek, gerçekçi ve makul olmaktır. Zayıflığı, yüzeysel ilişkiler uğruna veya uyumlu olmak için kendi öz benliğini kaybetmektir. Yeteneği; realist, empatik, hileden uzak olmaktır. Diğer kişilik tanımları ise yaşlı iyi adam, bizden biri, sıradan biri, gerçekçi, güçlü çalışan, gerçekçi vatandaş, iyi komşu, sessiz çoğunluktur. Oldukça kullanışlı bir arketiptir.

Kahraman: Mottosu, “Bir amacın olduğu yerde gerçekleştirilecek bir yol da vardır.” Temel isteği cesur hareketlerle birinin değerini kanıtlamaktır. Amacı, dünyayı geliştirecek uzmanlığa kavuşmaktır. En büyük korkusu ise zayıflık ve kırılgan olmaktır. Stratejisi mümkün olduğu kadar güçlü ve yeterli olmaktır. Zayıflığı, kibir ve savaşmak için her zaman başka bir savaşa ihtiyacının olmasıdır. Yeteneği ise yeterlilik ve cesarettir. Diğer kişilik tanımları ise savaşçı, kurtarıcı, asker, kazanan ve takım oyuncusu olmaktır.

Anaç: Mottosu, “İnsanları kendin kadar sevdin.” Temel isteği, başkalarını korumak; amacı başkalarına yardım etmektir. En büyük korkusu, bencillik ve nankörlüktür. Stratejisi başkaları için bir şeyler yapmaktır. Zayıflığı, ezilme ve sömürülmektir. Yeteneği merhamet ve cömertliktir. Diğer kişilik tanımları, aziz, fedakâr, ebeveyn, yardımcı, destekleyicidir.

1.1.5.Ruh Tipler

Kâşif: Mottosu, “Beni kısıtlamadır.” Temel isteği, dünyayı keşfederek kim olduğunu bulma özgürlüğüdür. Amacı; daha iyi, daha özgün daha tatmin edici bir hayat yaşamaktır. En büyük korkusu; tuzağa düşürülmek, uyumluluk ve içsel boşluk yaşamaktır. Stratejisi; yolculuk, arama ve yeni şeyler tecrübe etme, sıkıcılıktan kaçmaktır. Zayıflığı; amaçsızca gezinme, uyumsuz olmaktır. Yeteneği, özerklik ve hırstır. Diğer kişilik tanımları; arayan, yerleşmiş gelenekleri hiçe sayan, gezgin ve bireyseldir.

Asi: Mottosu, “Kurallar yıkılmak için yapılmıştır.” Temel isteği, intikam veya devrimdir. Amacı, çalışmayan şeyi tersine çevirmektir. En büyük korkusu, güçsüz olmak veya etkisiz olmaktır. Stratejisi; rahatsız etmek, zarar vermek veya şok etmektir. Zayıflığı, karanlık taraftan geçmek ve suçtur. Yeteneği; olağandışılık, radikal özgürlüktür. Diğer kişilik tanımları, isyan, devrim, vahşi adam, uyumsuz, topluma uymayandır.

Âşık: Mottosu, “Sen teksindir.” Temel isteği, samimilik ve tecrübedir. Amacı; sevdikleri insanlarla ilişki içinde olmak, onları çevrelemektir. En büyük korkusu; yalnız kalmak, istenmemek, sevilmemektir. Stratejisi, fiziksel ve duygusal olarak hep daha fazla çekici olmaktır. Zayıflığı, kendi kimliğini kaybetme pahasına diğerlerini memnun etme arzusudur. Yeteneği; tutku, minnet, takdir, bağlılıktır. Diğer kişilik tanımları; eş, samimi, hevesli, sevgili, duygusal, takım kurucusudur.

Yaratıcı: Mottosu, “Eğer hayal edersen, yapabilirsiniz.” Temel isteği, kalıcı değeri olan şeyler yaratmaktır. Amacı, bir vizyonu gerçekleştirmektir. En büyük korkusu, vasat vizyon veya uygulamaktır. Stratejisi, artistik kontrol ve yetenek geliştirmektir. Zayıflığı; mükemmeliyetçilik, kötü çözümlerdir. Yeteneği; yaratıcılık, hayal kurmadır. Diğer kişilik tanımları, sanatçı, yenilikçi, icatçı, müzisyen, yazar veya hayalcidir.

1.1.6.Öz Benlik Tipleri

Animatör/ Soyтары: Mottosu, “Hayatı bir kere yaşayacaksınız.” Temel isteği, dolu eğlenerek anı yaşamaktır. Amacı, çok iyi zaman geçirmek ve dünyayı

aydınlatmaktır. En büyük korkusu, sıkılmak veya başkalarını sıkılmaktır. Stratejisi; oyun oynamak, şakalar yapmak ve komik olmaktır. Zayıflığı, ciddiyetsizlik, zamanı boşa harcamadır. Yeteneği, eğlencedir. Diğer kişilik tanımları; maskara, düzenbaz, şakacı, komedyendir.

Bilge: Mottosu, “Gerçek seni özgür kılarlar.” Temel isteği, gerçeği bulmaktır. Amacı, akli kullanmak ve dünyayı anlamak için analiz etmektir. En büyük korkusu; aldatılmak, yanıltılmak veya cahilliktir. Stratejisi, bilgiyi aramak; öz yansıma ve süreçlerle anlamaktır. Zayıflığı, sonsuza kadar detaylarla uğraşabilir ve hiçbir zaman harekete geçemeyebilir. Yeteneği; bilgelik, akıldır. Diğer kişilik tanımları, uzman, akademik, dedektif, danışman, düşünen, filozof, araştırmacı, profesyonel, öğretmen, düşüncelidir.

Sihirbaz: Mottosu, “Olmayacak şeyleri yaparım”. Temel isteği, evrenin temel kurallarını anlamaktır. Amacı, hayalleri gerçekleştirmektir. En büyük korkusu; niyet edilmemiş, olumsuz sonuçlardır. Stratejisi; bir vizyon geliştirmek ve onunla yaşamaktır. Zayıflığı, manipülatif olmaktır. Yeteneği, kazan - kazan çözümleri bulmaktır. Diğer kişilik tanımları; vizyon sahibi, katalizör, icatçı, karizmatik lider, şaman, iyileştirici, şifacı adamdır.

Hükümdar: Mottosu, “En önemli şey güçtür.” Temel isteği, kontroldür. Amacı; varlıklı, başarılı bir aile veya topluluk kurmaktır. En büyük korkusu; kargaşa ve devrilmektir. Stratejisi, gücü uygulamadır. Zayıflığı, otoriter olma ve yetki verme konusunda başarısızlığıdır. Yeteneği; sorumluluk, liderliktir. Diğer kişilik tanımları, patron, lider, aristokrat, kral, kraliçe, politikacı, rol model ve yöneticidir. (Carol Pearson, <http://www.carolpearson.com/> (Çevrimiçi), 2017 ve Carl Gordon, http://www.soulcraft.co/essays/the_12_common_archetypes.html, (Çevrimiçi), 2017 ; Akt. Yılmaz, 2018, s. 103-105)

1.2.EFSANE, MİT VE DESTANLARDA KAHRAMAN³

Kahraman kavramı geçmişten bugüne hayata sirayet etmiş olan bir kavramdır. Gerek televizyon dizilerinde gerekse okunulan kitaplarda kahraman kavramı

---

³ Bu bölümün başlığının sözlü kültür ürünleri olarak değil de “Efsane, Mit, Masal ve Destanlarda Kahraman” şeklinde verilmesinin nedeni sözlü kültür ürünlerinin içerisinde: atasözleri, ninniler, tekerlemeler, halk türküleri gibi diğer sözlü kültür ürünlerinin de girmesidir.

terminolojik bir kavram olarak kullanılmasının yanında toplumda da kendisine yer edinmiştir. Türk Edebiyatı sözlü kültür ürünlerinde ise kahraman kavramı efsane, mit ve destan türlerinde farklılık göstermektedir. Söz konusu sözlü kültür ürünleri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar şu şekildedir:

1.2.1.Efsanelerde Kahraman

Efsane sözcüğünün anlamları Türk Dil Kurumu sözlüğünde şu şekillerde geçmektedir:

1. Eski çağlardan beri söylenegelen, olağanüstü varlıkları, olayları konu edinen hayali hikaye, söylence.
2. Gerçeğe dayanmayan, asılsız söz, hikaye vb.
3. Olağanüstü bir başarı elde etmiş kimse, kurum vb. (TDK, 2021)

Efsane kavramının bazı tanımları ise şöyledir:

Efsane kavramı, duygusal bir anlatımla, anlatıcı tarafından bilinçli olarak gerçek olaylar anlatıldığını iddia eden, dinleyicilere bu olayın gerçek olup olmadığını, gerçek ise nasıl olduğunu düşündüren ve bu gerçekten haberdar olmayı isteyen, nesilden nesile sözlü aktarım yoluyla geçen ve karakteristik bir şekle sahip anlatım türünün adıdır (Luthı, 2006, s. 220). Alman Grimm Kardeşler ise efsaneyi şu şekilde tanımlar: “Efsane, gerçek veya hayali, muayyen şahıs, hadise veya yer hakkında anlatılan bir hikayedir.” (Sakaoğlu, 1980, s. 4)

Görüldüğü üzere efsane kavramı genel anlamda hayalilik ve olağanüstülük taşımaktadır. Konularına göre “ Yaratılış efsaneleri, tarihi efsaneler, olağanüstü kişiler, varlıklar ve güçler üzerine efsaneler, dinlik efsaneler (Boratay, 2016, s. 113)ayrılan efsaneler; inanma olarak gerçek, zamansal olarak yakın geçmişte, yer olarak günümüz dünyasında, kabul ediliş tavrı olarak kutsal veya değil şeklinde kabul edilir. Temel karakteri ise insandır (Sakaoğlu, 1980, s. 21).

Efsanelerin kahramanları tarihi gerçekliği de olan kişilerdir. Bu efsaneler oluşturulurken geçmiş zamandan bu yana değin sözlü kültür aktarımı yoluyla aktararak gelir ve söz konusu kahramanlara olağanüstü özellikler yüklenir. Bu kahramanlar gerçek ve bildiğimiz dünyadan olmasının yanı sıra şaşırtıcı ve büyüleyici özellikler de alırlar (Yıldırım, 2011, s. 62-63).

Dini kişi ve kahramanların konu edinildiği anlatılara “menkibe” denilirken, bu kişiler dini kimliğinden uzaklaşınca kıssa, efsane, hikaye gibi isimler alır.

Efsanelerin oluşturulma ve anlatılma nedenleri ise şu şekilde açıklanabilir:

1. Toplum için önemli olan olay, durum, varlık ve sosyal kurumların oluşum sebeplerini açıklamak,
2. İçinden çıktıkları toplumun yaşadığı coğrafyayı, yine içinden çıktıkları toplum için önemli olan yer, kişi, varlık ve nesnelere millileşmesini sağlamak,
3. Toplumdaki geçerli kabul edilen tre, adet, gelenek, görenek gibi sosyal kuralların gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak ve kabul edilmesinin sağlanmasını amaçlamak (Seyidoğlu, 2016, s. 198-199; Mehmet Aa, 2016, s. 147)

1.2.2.Mitlerde Kahraman

Mit kavramının Türk Dil Kurumu szluğundeki anlamları şunlardır:

1. Geleneksel olarak yayılan veya toplumun hayal gücü etkisiyle biçim değiştiren alegorik bir anlatımı olan halk hikayesi, mitos.
2. Efsaneleşen kavram veya kişi. (TDK, 2021)

Mitlerin zellikleri ise şunlardır:

1. Mit, doğauşt varlıkların eylemlerinin öyküsünü oluşturur,
2. Bu yk kesinlikle gerçek (ünkü gerçeklerle ilgilidir) ve kutsal (ünkü doğauşt varlıklar tarafından yaratılmıştır) kabul edilir,
3. Mit her zaman için bir “yaratılış”la ilgilidir, bir şeyin yaşama nasıl geçtiğini ya da bir davranışın bir kurumun, bir çalışma biçiminin nasıl yaratılmış olduğunu anlatır; işte bu nedenle de mitler insana özgü her anlamlı eylemin örnek tiplerini oluştururlar,
4. İnsan miti bilmekle nesnelere “köken”ini de bilir, bu nedenle de nesnelere egemen olmayı ve onları istediği gibi yönlendirip kullanmayı başarabilir; burada “dıştan”, “soyut” bir bilgi değil de (mitin ya tören havası içinde anlatılması ya da kanıtını oluşturduğu ritüelin gerçekleştirilmesiyle) zorunlu olarak, şaşmaz biçimde “yaşanan” bir bilgi söz konusudur;

5. Şu ya da bu biçimde, insan, miti yeniden anımsatılan ve yeniden gerçekleşme aşamasına getirilen olayların kutsal, coşku verici gücünün etkisine girmek anlamında “yaşar” (Eliade, 2017, s. 32-33)

Mitlerin özelliklerinden yola çıkılarak mitos kahramanlarının olağanüstü kişilikler, tanrılar veya tanrısal özellikler taşıyan kişiler olduğu anlaşılır. Mitler içinden çıktığı toplumun uzak zamanlarına ait ürünlerdir ve her zaman yaratılışla bir ilgisi bulunmaktadır. Bu nedenden mitos kahramanlarının da yaratılışla ilgisi olan kişiler olması gerekmektedir. Yaratılışla doğrudan ya da dolaylı yoldan ilgisi bulunan kahramanlar her daim olağanüstü nitelikler taşır ve yaşantıları sıradan insan gibi olmaz. Mitler inanma olarak gerçek, zaman olarak uzak geçmiş, yer olarak erken dönem veya farklı bir dünya, kabul edilmiş tavrı olarak kutsal kabul edilir. Temel karakterleri ise insan dışı varlıklardır (Sakaoğlu, 1980, s. 21).

1.2.3.Destanlarda Kahraman

Destan sözcüğünün Türk Dil Kurumu sözlüğündeki anlamları şu şekildedir:

1. Tarih öncesi tanrı, tanrıça, yarı tanrı ve kahramanlarla ilgili olağanüstü olayları konu alan şiir, epope,
2. Bir kahramanlık hikayesini veya bir olayı anlatan, koşma biçiminde, ölçüsü on bir hece olan halk şiiri,
3. Çağdaş Türk edebiyatında biçim ve içerik yönünden, geleneksel destanlardan ayrılık gösteren uzun kahramanlık şiiri (TDK, 2021)

Destanlar genel anlamı itibariyle kahramanlık, yiğitlik, savaş, gibi bir toplumu derinden etkilemiş olaylar üzerine oluşturulduğu gibi nesilden nesile aktararak gelmiş ünlü aşk destanları da vardır. Destanlar farklı konular içerebileceği gibi başkahramanları insandır. Destanların ana özellikleri ve amaçları ise şunlardır:

1. Bir milleti veya toplumu derinden etkilemiş bir olay kaynaklıdır,
2. Manzum, mensur ya da aynı destan içerisinde manzum-mensur anlatımın birlikte görüldüğü yapı olarak üç şekli vardır,
3. Usta anlatıcılar tarafından müzikle ya da ezgiyle anlatılır,
4. Sözlü ve yazılı olabilir,
5. Bir milleti veya toplumu sonuçları yönünden ilgilendirir,

6. Milli değerler şahsi değerlerin üstünde tutulur (Ekici, 2002, s. 18)
7. Didaktiktir (Elçin, 2004, s. 72)

Destanların başkahramanları gerek destanın oluşumu itibariyle gerekse de yaşanan koşullar gereğince atlı göçebe kültürde varlığını sürdürür. Destanların başkahramanları geleneksel anlamda Alp tipinin örneklerini temsil ederler. Bu kişiler toplumun bünyesinde bulundurduğu tüm iyi özellikleri kendi üzerinde taşır. Kendinden ziyade ulus halkı için bir davayı sürdüren başkahramanların yanında Türk toplumlarında farklı yörelere göre daha özele inip kendi boyu için mücadele eden başkahramanlar da bulunmaktadır.

Destan kahramanlarının özelliklerini şunlardır:

1. Kahramanlık destanlarının başkahramanları genellikle zor zamanlarda kurtarıcı beklentisi doruğa çıktığı zamanlarda olağanüstü bir şekilde dünyaya gelir,
2. Destan kahramanları genellikle han ya da bey soyundandır,
3. Genellikle doğumlarından hemen önce ya da hemen sonra yetim kalabilirler,
4. Olağanüstü bir hızla ve olağanüstü bir şekilde büyürler, savaşçılık eğitimlerini alıp olgunlaşırlar,
5. Kendilerine can yoldaşı olacak savaş teçhizatlarını ve atlarını kutsal bir mekanda kutsal bir eylemle temin ederler,
6. Tanrısal himaye altında bulunurlar bu sayede çok zorlu şartları geçerler (Mehmet Aça, 2016, s. 173-175)

1.3.LORD RAGLAN'IN GELENEKSEL KAHRAMAN KALIBI'NDAN BAHİS

Lord Raglan'ın asıl adı Lord Fitzroy Richard Somerset Raglan'dır. Lord Raglan Geleneksel Kahraman adlı makalesindeki 22 parçalık örüntüyü çok sayıdaki halk hikayesini inceleyerek oluşturmuştur. Lord Raglan ilk başlarda Oedipus'un biyografisinden türettiği bu örüntüyü Theseus, Moses ve Kral Arthur gibi kahraman hikayelerine de uygulamıştır. Lord Raglan'ın bu örüntüyü kahramanların hikayelerine uygulama yöntemi ise şu şekildedir: Söz konusu örüntüye uygulanan kahramanın biyografisinde örüntüyle uyuşan her bir durum için puan verilmiştir. Bu

puanlama sonucunda Raglan'ın ulaştığı sonuç, incelediği kahramanların biyografilerinin örüntü sisteminden aldıkları puanların fazlasıyla yüksek olduğu sonucudur. Raglan ulaştığı bu sonuç karşısında kahramanların tarihsel geçerliliği olmadığı kanısına varmıştır. Raglan'a göre kahraman tarihsel olsa dahi biyografilerinde anlatılan yaşam döngüleri gerçek gerçek değildir. Bu derece yüksek puanlı benzerliğin nedeni ise kahramanların biyografilerinin benzer bir kalıba sokulmasıdır. Bu sayede söz konusu kahraman, tanrının vücut bulmuş şekli haline dönüşmüş ve tanrısallaşmıştır (Raglan, 2006, s. 75). Lord Raglan'ın 22 maddelik “geleneksel kahraman kalıbı(hikayesi)” şöyledir:

- 1- Kahramanın annesi soylu bir bakiredir.
- 2- Babası bir kraldır.
- 3- Baba çoğunlukla kahramanın annesinin yakın bir akrabasıdır fakat
- 4- Kahramanın anne rahmine düşüş şartları olağan dışıdır ve
- 5- Kahraman aynı zamanda bir Tanrı'nın oğlu olarak kabul edilir.
- 6- Çoğunlukla baba tarafından, onu öldürme girişiminde bulunulur fakat
- 7- Kahraman gizli bir yere gönderilir ve
- 8- Uzak bir ülkede evlat edinen bir aile tarafından büyütülür.
- 9- Kahramanın çocukluğu hakkında bize hiçbir şey anlatılmaz fakat
- 10- Kahraman yetişkinlik çağındayken, gelecekte kral olacağı yere gider.
- 11- Kahraman; kral, dev, ejderha veya bir hayvana karşı kazandığı bir zaferden sonra
- 12- Çoğunlukla kendisinin sefelinin kızı olan bir prensesle evlenir ve
- 13- Kral olur.
- 14- Bir süre herhangi bir hadise olmaksızın ülkeyi yönetir ve
- 15- Kanunlar yazar fakat
- 16- Daha sonra kahraman Tanrıların ve /veya halkının sevgisini kaybeder ve
- 17- Tahttan ve şehirden uzaklaştırılır.
- 18- Kahraman esrarengiz bir şekilde ölümle tanışır,
- 19- Çoğunlukla bir tepenin üzerinde ölür.
- 20- Çocuklarından hiçbiri eğer varsa onun yerine tahta geçmez.
- 21- Kahramanın vücudu gömülmez fakat buna rağmen
- 22- Kahramanın gömülü olduğu kabul edilen bir veya daha fazla mezarı vardır (Raglan, 2006, s. 77-78).

İKİNCİ BÖLÜM

2.ANTİ - KAHRAMANIN YOLCULUĞU

İnsanoğlu her çağda kendisine, milletine, kavmine özgü kahraman kalıbı oluşturmuştur. Bununla birlikte her çağın kendisine ait bir kahraman anlayışı vardır. Bu anlayış her dönemde farklılıklar göstermiştir ancak insanın varoluş bunalımları gösterdiği dönemlerde alışılmışın dışında farklılıklarla ortaya çıkar. İnsanın varoluş buhranları geçirdiği bu dönemlerde ortaya çıkan, alışılmışın dışında kahraman özellikleri sergileyen bu kahramanın adı “anti-kahramandır”.

Anti kahraman kavramı ilk olarak Fyodor Dostoyevski'nin “Yer Altından Notlar” adlı kitabında kullanılmıştır. Söz konusu kavramın tanımlanması konusunda eksiklikler yaşanmıştır. Anti-kahraman kavramının tanımlanmasındaki zorluk sözlük anlamlarında da kendini göstermektedir. Şöyle ki:

1. Oyun, kitap ya da filmlerde geleneksel kahramanın niteliklerine sahip olmayan başkarakter (Cambridge Dictionary, 2021, <https://dictionary.cambridge.org/tr/s%C3%B6z%C3%BCk/ingilizce/antihero>).
2. Anti-kahraman: Kahramanlık nitelikleri eksik bir drama veya anlatı kahramanı (Britannica, 2021, <https://www.britannica.com/art/antihero>).

Görüldüğü üzere anti-kahraman kavramını açıklarken ne olduğundan ziyade ne olmadığını açıklama yoluyla tanım yapılmıştır. Bunun nedeni ise Berrin Turan Tilbe'nin de dediği gibi “... anti-kahramanı tanımlamadaki zorluklardan biri de kendisinin ortaya çıkmasını sağlayan kavram olan kahramanın tanımındaki güçlüktür.” Anti-kahraman, bu tanım karmaşasından dolayı günümüzde kötü kahraman, iyi kahramanın düşmanı olan kahraman anlamıyla anlatılmaya çalışılmaktadır. Anti-kahraman kavramı kötü karakter anlamından çıkarıldığında karşımıza bilinen kahramanın aksine eksik, zayıf, etkisiz, beceriksiz, şaşkın, küçük,

cahil, pasif, eylemsiz, toplumla uyumsuz, dışlanmış bir karakter modeliyle karşımıza çıkar (Tilbe, 2019, s. 150, 156).

Anti-kahramanın ortaya çıkışı tıpkı kendi nitelikleri gibi insanın içselleşmesi ve varoluşsal bir buhrana girmesinden gelmektedir. Kökeni antik çağa dayanan anti-kahramanın yükselişi ise özellikle moderniteyle olmuştur. Modernite denilince akla gelmesi istenen demokrasi, özgürlük ve eşitlik gibi kavramlar yalnızca sözde kalmış; özne ikinci plana atılıp nesne yani madde ön plana çıkmış, istenilenin tam aksi olmuş; özgürlüğün yerini maddenin tutsaklığı, merhametin yerini emek sömürüsü, eşitliğin yerini ise sınıf farklılıklarının derinleşmesi almıştır. Böylelikle Modernite ve modernizm düşünceleri başarısız olmuştur. Özellikle savaş dönemlerinden itibaren kendisini göstermeye başlayan bu modernite ve varoluşsal buhran dönemleri, bireyselliğin ve içselleşmenin, duyarsızlığın ve eylemsizliğin doğurduğu kahraman olan anti-kahramanın ortaya çıkarak ifade aracı olmasına neden olmuştur (Diker, 2020, s. 277; Tilbe, 2019, s. 155).

Zamanın getirdiği şartlar nedeniyle sanat ve medya alanındaki kahraman kavramının da yanına artık toplumla bağını koparmış, yalnızlıktan zevk alan, toplumsal sorunların kendisini ilgilendirmediği, içine kapanık, anti sosyal, kalabalıkta yalnız kalan kahraman tipleri yani anti-kahramanlar eklenmiştir.

Anti-kahramanların temelinde bulunan anti-sosyallik toplumun maddeleşmesinden ve bencilleşmesinden ileri gelmektedir. Toplumdaki modernite kavramının metalaştırdığı insan maddenin peşinde faydacı düşünce ile hareket ettiği için samimiyetini yitirir. Anti-kahramanlar ise böyle bir toplum yapısını sessizlikleriyle protesto ederler (Diker, 2020, s. 28.). Kahramanların geçerliliğini yitirdiği, suç unsurunun sistemin yapısından kaynaklandığı postmodern dönemde anti-kahraman kendi içsel problemlerine karşı gösterdiği dayanıklılıkla kahraman özelliği kazanır. Anti-kahramanın bu sessizliğinin sesi ise modernist yazar ve yönetmenler olmuştur. Modernist yazar ve yönetmenler eserlerinde bizlere yansıttıkları anti-kahramanlar ile içerisinde yaşadıkları toplumdaki bireyin sosyokültürel mücadele ortamını yansıtmış olur (Diker, 2020, s. 276-293). Böylelikle anti-kahramanların eylemsizlikleri eyleme dökülmüş olur.

2.1.SOSYAL HAYDUT OLARAK ANTI-KAHRAMAN

Sosyal haydut kavramı Eric Hobsbwm'ın söylemleriyle ortaya çıkmış bir kavramdır. Genel maksat itibariyle halk arasından çıkmış olan “sosyal haydutlar” kendi ahlak kuralları olan, mazlumun yanında olup, zalimin karşısında duran, haksızlıklar üzerine kurulmuş düzene karşı olan ancak yaşadığı takdirde uğrunda savaştığı yeni düzenin kurulmasına önderlik eden ve halk arasında büyük saygı gören kahraman tipleridir. Sosyal haydutların biyografik şeması şu şekildedir:

A) Kahraman, kanundışılık kariyerine bir suçla değil adaletsizliğin kurbanı olarak başlar. Resmi otoritelerce aranmasına rağmen onun yaptığı toplumun halk kültüründe “suç” olarak değerlendirilmez.

B) Kahraman yanlışlıkları düzeltir.

C) Kahraman, zenginden alır ve fakirlere, ihtiyaç içinde olanlara verir.

D) Kahraman, meşru müdafaa ve intikam dışında asla adam öldürmez.

E) Kahraman, eğer yaşarsa halkının arasına saygıdeğer bir vatandaş ve hürmet gören bir birey olarak döner. Aslında, o halkının arasından hiçbir zaman ayrılmaz.

F) Kahraman, ona hayran halkı tarafından yardım görmüş ve desteklenmiştir.

G) Kahraman, toplumunun üyelerinin resmi kurumlarla kendisine karşı işbirliğine girmemesi nedeniyle ancak toplum tarafından dışlanmış kişilerce kendisine yapılan kalleşlikler ve kurulan tuzaklar sonucu muhtelif yollardan biriyle öldürülür.

H) Kahraman, en azından teorik olarak görülmez ve kolaylıkla ele geçirilemezdir.

I) Kahraman, kralın veya imparatorun düşmanı değil fakat onların yerel despot idarecilerinin ve adaletsiz bürokratlarının düşmanıdır.⁴

---

⁴ Özkul Çobanoğlu, Halkbilimi Kuramları ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş, 8. Baskı, Ankara, Akçağ Yayınları, 2016, s.231-233.

2.2.MEDYADA ANTI-KAHRAMAN

Anti-kahramanlar toplumu doğrudan sahtelikle nitelendirir. Modernist toplumda birey dışarı hep sahte güzellikler ve mutluluklar sunarken içerisinde yaşadığı sorunları dışarıya yansıtmaz ya da görmezden gelir. Medyanın sahteciliği ise bu bastırmanın bir aracı olmasıdır. Gerçeklik algısı artık değişmiş ve gerçeklik dediğimiz durum günlük yaşantımız değil dijital ekranlardan bizlere sunulan gerçekliğin yerini almış imgeler ve simgelerdir (Diker, 2020, s. 279).

Baudrillard'a göre günümüz toplumu tüketim toplumdur ancak bu tüketim toplumu yalnızca gıda ya da eşya tüketmez-kullanmaz, fikir de tüketir, bu fikir tüketiminin zafer türküsü de reklamlardır (Baudrillard, 2008, s. 254) yani medyadır. Günümüzde ilk başlarda üretilmeye bağlı olan tüketim ihtiyacı artık yerini tüketilmeye bağlı üretime bırakmıştır. Yani üretildiği için tüketim artmamaktadır aksine tüketilme arttığı için üretim artmaktadır. Tüketim artık yalnızca ekonomik bir olgu değildir aynı zamanda kültürel; ekonomik açıdan ihtiyaç duyulan ürünler, sembolik ve kültürel açıdan da anlamlar taşımaktadır. Kısaca insanlar kendilerine sunulan dijital ürünler yoluyla kendi kültürel çevrelerini ve imajlarını oluşturmaya çalışmaktadırlar. Yani birey kendi kültürel imajını oluşturmak için kendi düşünce ve imajına yakın ürünlere yönelirler.

Birey günümüzde kendisine sunulan dijital kültür ürününü benimsemekte ve “çoğu zaman sorgulamadan içselleştirmektedir” (Gedik, 2016, s. 38-40). Bireyin kendi karakteri ve çevresini oluştururken kitle araçlarından nasıl etkilendiğini Esra Gedik şöyle açıklar:

“Kitle araçları tarafından insan zihnine kazınan imajlar, insanın zihnine o kadar hızlı bir şekilde tahakküm kurar ki insanlar farkına bile varmadan yaratılan imajlar normalleşir, normal hayatın bir parçası oluverirler. Bu nedenle toplumsal kültürel öğeler/semboller yeni biçimlerle yeniden üretilir. Kısacası Robins'in de dediği gibi medya imajlar yoluyla dünyamıza hakim olmaya başlar ve insanları var olan gerçeklikten giderek uzaklaştırır. (Gedik, 2016, s. 41)”

Esra Gedik'in de dediği gibi imajlar bu nedenle aldatıcıdır. Aslında hepsi birer kurmacadan ibaret olan tüm bu imajlar tıpkı gerçekliğin kendisi gibi kabul edilir ve

gerçekliğin kendisinden çok daha gerçek kabul edilir. Örnek olarak Kuruluş Osman dizisindeki Osman karakterinin saçlarının uzun ve sakallı olması genç kitle tarafından benimsenmiş ve imaj olarak stilize edilmiş, kullanılmıştır.

Daha önce de bahsedildiği gibi anti-kahraman kavramı bireyin içine düştüğü bireysel sorunlar ve varoluşsal problemler nedeniyle ortaya çıkmıştır ancak bu zamanla ve günümüzde kitle araçları ve medya tarafından imaj oluşturma aracı olarak kullanılmaktadır. Sinemada ilk anti-kahraman kavramının yaygınlaşması 1940’larda kara film akımıyla gerçekleşmiştir. Kara filmlerin içerisinde ana konu olarak karakterlerin yozlaşması ve insanlık olarak çöküş kendini göstermektedir. Böyle bir durum işlenen sinema filmlerinde geleneksel anlamda kahraman olabilmek ise imkansızlaşır. Can Diker kara filmlerde anti-kahramanın nasıl kullanıldığını ve anti-kahramanın medyanın elinde nasıl imaj oluşturma aracı haline geldiğini şu şekilde açıklar: “Vietnam Savaşı sonrası zihinsel bir çöküş yaşayan Travis’in toplum katmanlarını tek boyutlu olarak görmesi, masum bir kızı kötü insanlardan kurtarmaya çalışması ve yozlaşmış sisteme olan isyanı kendisini şiddete yöneltmekte ve izleyicilerin de Travis’le empati kurmasına yol açmaktadır. Kahraman ile anti-kahraman arasındaki en temel farkın böylece sisteme yönelik tavır olduğu belirginleşir: Kahramanın sistem içerisinde kendisine yüce bir konum yaratıp, eylemlerini sistemle uyumlu bir şekilde gerçekleştirirken, anti-kahramanın sistem içerisinde uyumsuz kaldığı ve hayatın akışıyla sürüklenirken sistemle sıklıkla karşı karşıya geldiği görülür (Diker, 2020, s. 285).”

Görüldüğü üzere kahraman her ne kadar şiddet yanlısı da olmuş olsa kanuna uymayan bir davranışta da bulunmuş olsa yönetmen tarafından tüketici-izleyiciye yansıtılan anti-kahramanla izleyici empati içerisine girer. İzleyici kendi iç dünyasında anti-kahramanı benimser ve onu haklı çıkarmaya çalışır. Örnek şu şekilde verilebilir: “Yaratıcısının aksine, Joker’in geçmişine yönelik detaylar filmde izleyiciye aktarılarak Joker’in suçluya dönüşmesi neden-sonuç ilişkisi bağlamında açıklanır. Film ayrıca, farklı bir Joker geçmişi sunarak Joker’in yaptığı eylemlerin nedenlerini ortaya koyma girişiminde bulunur ve izleyicilerin Joker’in eylemlerini haklı bulmalarına yol açarak bir empati yaratmasına imkan tanır (Diker, 2020, s. 290).”

Görüldüğü üzere bireyin kimliği insanın kendine ait değerleri tarafından değil dışarıdan verilen telkinler, yüceltilen imajlarla şekillenmektedir. Anti-kahraman olarak nitelendirilen bu kahramanlar aktif anti-kahraman ve pasif anti-kahraman başlıkları altında incelenecektir. Bu iki kavram şu şekilde açıklanır:

Aktif anti-kahraman: Anti-kahramanlar genel olarak toplumdan uzak kalmayı seçen ancak bu uzak kalmayı yalnızca fiziksel olarak değil ruhsal olarak da yaşayan kahramanlardır. Anti-kahramanlar toplumun, kalabalığın içerisinde ruhsal yalnızlıklar da çekebilir. Söz konusu yalnız kalmanın işareti olarak da dizi içerisinde bu kahramanların etkileşime girdiği karakter sayısının sınırlı olması gösterilebilir ve bu yönüyle her iki anti-kahraman grubuna da karakterler dahil edilecektir. Bununla beraber anti-kahramanların en temel özelliği hali hazırda olan düzene karşı çıkmaları, içerisinde buldukları düzeni kabul etmemeleridir. Aktif anti-kahramanlar bu özelliklere sahip olup dizide olayların gidişatına doğrudan etkide bulunan kahraman çeşididir.

Pasif anti-kahraman: Bu anti-kahraman biçimi ise yukarıda bahsedilen anti-kahraman özelliklerinden herhangi birini taşıyan ancak aktif anti-kahramandan farklı olarak dizide olayların gidişatında aktif, değiştirici rol oynamayan anti-kahraman biçimidir.

Aynı zamanda her iki anti-kahraman biçiminin de aileleri noktasında verilen bilginin kısıtlı olması onları anti-kahraman yapmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.KURULUŞ OSMAN, PAYİTAHT ABDÜLHAMİD VE YÜZYILLIK MÜHÜR DİZİLERİNİN İNCELENMESİ

Bu bölümde incelenecek olan *Kuruluş Osman, Payitaht Abdülhamid* dizileri ile *Yüzyıllık Mühür* dizi serisinin ilk sezonu incelenmiştir. İncelenme bu şekilde sınırlandırılarak araştırmanın niteliğinin artırılması amaçlanmıştır. Tarihsel gerçekliği bulunun ve dizide aktif rol alıp olayların gidişatında etkin rol oynayan kahraman ve anti-kahramanların tarihsel kişilikleri de kısaca verilmiştir.

3.1.KURULUŞ OSMAN

Konu

Ertuğrul Gazi'nin Sultan Baybars ve Berke Han ile birlikte Hülagü Han'a karşı savaşının üstünden yaklaşık 15 yıl geçmiştir. Ertuğrul Gazi hastalanarak Konya'ya gitmiştir lakin gitmeden önce Kulucahisar tekfuru Yorgopolos ile sulh sağlamış ama anlaşmayı imzalamadan Konya'ya gitmek zorunda kalmıştır. Dünder Bey ise anlaşmayı imzalayıp itibarını arttırmak ister, bunun için tekfura hediyeler hazırlatarak Kulucahisar'a doğru yola koyulurlar. Kulucahisar'a vardıklarında gösteri düzenlenmiş ve gösteride tekfura suikast düzenlenmiş lakin Osman Bey suikast olacağını anlayıp suikastı önlemiştir. Suikastı Prenses Sofia düzenlemiştir. Osman Bey'e de suikastı bozduğu için düşman olmuştur. Peşine adamlarını göndererek Osman Bey'i pusuya düşürmüştür. Bamsı Beyrek'in oğlu Aybars'ın şehit olmasına neden olmuştur (Vikipedi, 2021). Dizi incelenen ilk sezon boyunca Aybars'ın intikamını almak ve dağınık halde bulunan Türk obalarını bir araya getirerek yeni bir devlet kurma mücadelesi veren Osman Bey'in bu mücadele boyunca girdiği çatışmaları, Moğollar ile olan mücadelesini ve kendisine kurulan türlü tuzakları konu alır.

3.1.1.Osman Bey

3.1.1.1.Tarihi Kişiliği

İlk Osmanlı kaynaklarına göre Anadolu'ya gelen bir Türkmen boyuna mensup olup Söğüt uç bölgesine yerleşen Ertuğrul Gazi'nin oğludur. İbn Battutâ adını Osmancuk şeklinde de verir. Soyu Kayı boyuna dayandırılmaktadır. Osman aslında uçta Türkmenleri ve gelen garipleri gazâ savaşları için örgütleyen subaşlarından bir alp gazidir. (İnalcık, 2020, s. 44) Başlangıçtan beri yoldaşları Turgut, Aykut, Saltuk, Hasan gibi Alplerdir. Kendisiyle beylik mücadelesin giren ancak mağlup olan Dündar Bey'i Bilecik tekfuruna ve Rum halkına karşı iyi geçinme politikasını sürdürmek istemesi nedeniyle, böyle bir durumu egemenlik haklarına taciz olarak değerlendirmiş ve Dündar Bey'i okla vurarak öldürmüştür. (İnalcık, 2020, s. 443-448)

3.1.1.2.Dizideki Kurmaca Osman Bey ve İncelemesi

Osman Bey yapı itibarıyla kahraman özellikleri sergilemektedir. Bundan dolayı Osman Bey karakteri Jung'un arketiplerine ve Lord Raglan'ın geleneksel kahraman kalıbına göre incelenecektir.

A)Jung'un Arketiplerine Göre Değerlendirme

Osman Bey dizinin baş karakteridir. Sürekli savaşçı, yiğit, cesur, gözünü daldan budaktan sakınmayan, feraseti yüksek bir baş karakterdir. Henüz dizinin başında kardeşim dediği yaşıtı olan Bamsı Beyrek'in oğlu Aybars şehit edilince kendisini onun intikamını aramakta ve Türk obalarını birleştirme çabası içinde bulur. Bu süre zarfı içerisinde Moğollarla da mücadelesi devam etmektedir. Babası Ertuğrul Bey'in yokluğunda amcası Dündar Bey obaya vekil beylik yapmaktadır. Tekfur Yorgopolos ile yapılacak olan anlaşma için amcasının arabalar dolusu hediye götürmesini istemez. Zira Osman Bey Kulucahisar Kalesi'nin fethedilmesini istemektedir. Bunu henüz ilk bölümden belli eder. Amcasının tekfura hediye edeceği kılıcı, demircilikte usta olan Osman Bey'e gösterip fikir istemesi üzerine Osman "Kabzasını kavrayıp kaleye dayanacağımız pusatları ayağına hediye diye götürürüz,

neden memnun kalmasın Dündar Bey!” diyerek niyetini açıkça belli eder. Buna benzer bir isteğini yine üçüncü bölümde görürüz. Osman Bey bu yönüyle “Ruh Tipler” maddesinden “Asi” ruh tipine girer. Zira aynı maddeye girmesinin bir diğer nedeni de yine birinci bölümde at sırtında Aybars’a söylediği “Hayallerimizden bir devlet çıkacak.” Sözüyle açıkça belli ettiği düzene karşı çıkma ve devrim isteğidir. Bu yönüyle yine Ruh Tipler grubundan “Yaratıcı” maddesine de dahil olur. Bu maddeye kalıcı değeri olan bir devlet kurma arzusu nedeniyle girmektedir.

Osman Bey peşinden kitleleri sürükleyebilen bir yapıya sahiptir ve bu özelliği babası Ertuğrul Bey’den gelmektedir. Bunu birinci bölümde diğer bir kahraman olan Bamsı Beyrek’in oğlu Aybars’a söylediği şu sözünden anlarız: “Ben Ertuğrul Bey’imi Osman’da görürüm evlat. Onun her hali her duruşu her bakışı ondadır evlat.” Görüldüğü gibi Osman Bey’in bu özelliği doğuştan gelmektedir. Bu nedenle Osman Bey “Eril Arketipler” grubundan “Lider, şef” maddesine girmektedir. Yine aynı özelliklerinden dolayı savaşçı olan Osman Bey “Eril Arketipler” grubundan bir başka madde olan “Savaşçı” maddesine girer. Osman Bey durmak bilmez ve asil ruhlu bir şampiyon, alp ruhlu bir kurtarıcı olması nedeniyle bu maddeye dahil olur. Kurtarıcılık rolüne örnek olarak da Bala Hatun’u kurtarması verilebilir.

Osman Bey hem genel yapı itibariyle hem de sergilediği nitelikler bakımından dizide kahraman rolü üstlenmektedir. Ana amacı “Nizam-ı alem için adalet üzerine bir devlet kurmak.” olan Osman Bey amacının Allah’tan geldiğini, davasının hakikat ve doğruluk olduğunu söylemektedir. Dizide Osman Bey’in bu düşünceleri daima desteklenmekte ve Osman Bey bir kurtarıcı, nihai bir nefer olarak sunulmaktadır. Tüm bu özelliklerinden dolayı Osman Bey “Ego Tipler” grubundan “Kahraman” maddesine dahil olmaktadır. Osman Bey olmayacak bir şey olarak görülen yeni bir devlet kurma ideali peşinde olması, yaşayan insanların adil ve mutlu yaşama hayallerini gerçekleştirme amacını gütmesi ve vizyon sahibi, katalizör, karizmatik lider özelliklerini taşımasından dolayı “Öz Benlik Tipleri” grubundan “Sihirbaz” maddesine dahil edilebilir.

B) Lord Raglan’ın Geleneksel Kahraman Kalıbına Göre Değerlendirme

Osman Bey’in Lord Raglan’ın geleneksel kahraman kalıbına(hikayesine)uyduğu beş madde vardır. Bunlar şöyledir:

1. Kahramanın annesi(evlenmeden önce) soylu bir bakiredir, soyu sultan, bey, beylik, vb.lerine dayanır. Osman Bey'in annesi Halime Hatun dönemin Selçuklu sultanının akrabalarındandır. Dolayısıyla soylu bir bakiredir.
2. Babası bir hükümdardır(kraldır). Osman Bey'in babası Kayı obasının beylerindedir, uç beyi olan Ertuğrul Bey'dir.
3. Kahraman; kral, dev, ejderha veya bir hayvana karşı bir zafer kazanır. Osman Bey sezon sonunda en büyük düşmanı Prenses Sofia'yı öldürür.
4. Hükümdar(kral) olur. Bu maddeye ileride bey olacağının işaretlerini verdiği için girer.
5. Kanunlar yazar. Bu maddeye ilk beş bölümde kendi adaletini kendi sağlamaya çalıştığı için girer. Bunu beşinci bölümde hırsızın elini mahkeme karşısına çıkarmadan kesmesinde ve amcaoğlu Bora Alp'i hainlik yaptığı gerekçesiyle hiç dinlemeden yargılamadan kendi kendine verdiği karar ile hançerlemesinde görürüz. Bu nedenle de Şey Edebalı tarafından eleştirilir ve kendisine yargılamadan hüküm vermemesi konusunda öğüt verilir.

Tüm bunların yanında Osman Bey'in ihanete uğraması, Tekfur Yorgopolos'u öldürdüğüne dair kendisine iftira atılması, Prenses Sofia tarafından altıncı bölümde alpleriyle beraber kaçırılıp tutsak edilmesi ve işkence edilmesi onun ileride yaşayacağı zorlukların ve Beyliğinin bir işaret hükmündedir zira Şeyh Edebalı hemen her bölümde "Toy Osmancık" diye Osman Bey'e hitap eder ve öğüt verir bu onun ileride bir bey olacağının işaretidir. Aynı zamanda Osman Bey'in Türkler için kutsal sayılan ve büyük önem atfedilen demircilik mesleğinde usta olması, at bakımından iyi anlaması onun ileride çok güçlü bir bey olacağının işaretidir.

Bunlara ek olarak destekleyici bir diğer işaret ise yedinci bölümün henüz başında Osman Bey'in tutsak edildiğini öğrenen Şeyh Edebalı'nın, Osman Bey'i ve alplerini kurtarmak için Sofia ve gizli haçlı örgütünden gizlice geri aldığı ahi hazineleri ve Ahmet Yesevi'ye ait olan tahta kılıcı geri vermeyi Sofia'ya teklif etmesidir. Kendisine, onlarca şehit vererek yıllarca peşinden koştukları hazineyi vermeye Osman Bey'in değip değmeyeceğinin sorulması üzerine "Osman hazine kadar değerlidir." cevabını verir. Tüm bu özellikler aynı zamanda Osman Bey'e Allah tarafından kutsal bir vazife verildiği düşüncesini uyandırır, onun kahramanlık derecesini yükseltir.

Osman Bey tüm bu kahraman özellikleri yanında bazı nitelikleriyle aktif anti-kahraman özelliği de taşır. Aktif anti-kahraman nitelikleri ise şu özellikleridir:

1. Düzene karşı gelir.
2. Alışılmıştın dışında, düzen dışı, korkusuzca kararlar verir.
3. Ana amacı düzeni bozup yeni düzen ve yeni bir devlet kurmaktır.

3.1.2.Bamsı Beyrek(Bey)

3.1.2.1.Tarihi Kişiliği

Bamsı Beyrek karakteri dizide verildiğinin aksine Osman Bey döneminde çok daha öncesinde Oğuz döneminde yaşamıştır. Kendisinin varlığına dair bilgiler Dede Korkut kitabından ve destanlardan elde edilmektedir. Alpamış diye tanınan bu hikayenin varlığı 6-8. yüzyıllara dayanmaktadır. Dede Korkut kitabı yazıya geçirilmeden çok daha öncesinde var olduğu şüphesizdir. (Gökyay, 1999, s. 78)

3.1.2.2 Dizideki Kurmaca Bamsı Beyrek ve İncelemesi

Bamsı Beyrek karakteri dizide bahsedilen Osman Bey döneminden çok daha öncesinde Oğuz beyleri döneminde Orta Asya'da varlığını sürmüştür. Dizideki Bamsı Bey karakteri henüz birinci bölümden oğlu Aybars'ı dizinin kötü karakteri Sofıa'nın Osman Bey'e düzenlediği pusuda şehit verir. Oğlunun şehit olmasını ölüm değil "Düğün" olarak nitelendiren Bamsı Bey Osman'ın en yakınındaki karakterdir ve baba dostudur. Ertuğrul Bey'in en yakın alplerinden olan Bamsı Bey, Osman Bey'i Ertuğrul Bey'in emaneti olarak görür, oğlu gibi sever ve her ne koşulda ve durumda olursa olsun Osman Bey'in safında yer alır. Zaten kendisi de dizinin henüz birinci bölümünde oğlu Aybars'a şehit edilmeden önce söylediği şu sözlerle Osman Bey'e duyduğu güveni ve beklentisini dile getirir: "Ben Ertuğrul Bey'imi Osman'da görürüm evlat. Onun her hali her duruşu her bakışı ondadır evlat."

Bamsı Beyrek dizi boyunca özellikle Osman Bey ve Osman Bey'in yanındaki alplerine yol gösterme ve öğüt verme amaçlı bir role bürünür. Yalnızca bilge kişi karakterine bürünmeyen Bamsı Bey emekli bir alp başı olarak da gazalarda en önde yer alır. Bamsı Bey hemen hemen her bölümde alplere ve Osman'a öğüt verici

konumundadır. Bu özelliğe ile “Eril Arketipler” grubundan “Profesör” maddesine girer. Her soruya hikmetli sözler söyleyerek cevap verir, mantıklıdır, içe dönük yönleri vardır; gerçekçi, dürüst ve inançlıdır. Kahramanı hiç yalnız bırakmaz. Kahramanı asla yalnız bırakmama özelliği ile yine “Eril Arketipler” grubundan “En İyi Arkadaş” maddesine girer. Eski bir alp başı ve pes etmek nedir bilmez yapısıyla da yine aynı grubun “Savaşçı” maddesine girer.

Tüm bu kahraman özelliklerinin yanında aslında Bamsı Beyrek karakteri özellikle oğlunun ölümünden sonra sosyal toplum içerisinde yalnız kalmış, buna rağmen ayakta kalma çabası sergileyen, düzene karşı olan bir “Aktif anti-kahramandır.” Ruhsal çaresizliğini zaman zaman dizi içerisinde oğlunun mezarında dışarı vuran Bamsı Beyrek karakteri, son derece duygusal ancak bu duygusallığını içerisinde yaşamayı beceren bir aktif anti-kahramandır.

3.1.3.Dündar Bey

3.1.3.1.Tarihi Kişiliği

Doğum ve ölüm tarihi net olarak bilinmemekle birlikte doğum ve ölüm tarihleri 1212?-1302? şeklindedir. Dündar Bey, sürekli olarak Osman Bey ile iktidar mücadelesine girmiştir. Hatta bazı kaynaklara göre Osman Bey’i öldürmek için Bilecik Tekfuruyla Osman Bey’e suikast konusunda anlaşmıştır. Dündar Bey Osman Bey’le hem iktidar kavgası yaşamış hem de siyasi konularda anlaşmazlıklara düşmüştür. İktidar hırsıyla Osman Bey’i öldürmeye çalışan Dündar Bey, Osman Bey’in bu tuzaktan kurtulmasından sonra Osman Bey tarafından öldürülmüştür. (Akman, 1997, s. 43,45)

3.1.3.2.Dizideki Kurmaca Dündar Bey ve İncelemesi

Dizideki kurmaca Dündar Bey abisinin yokluğunda obaya vekil olarak bakmaktadır. Altıncı bölümde ise abisi Ertuğrul Bey’den Abdurrahman Gazi vasıtasıyla gelen haber ile beylik yüzüğünü takmış ve obanın resmi beyi ünvanını almıştır. Dündar Bey abisi Ertuğrul Bey’in tekfur Yorgopolos ile anlaştığı sulh ve ticaret anlaşmasını kendisi imzalamak ve saygınlığını arttırmak ister. İktidar hırsı

içinde olan bir karaktere sahiptir. Kendi iktidar ve saygınlık hırsını Kayı Obasının iyiliği içinmiş gibi göstermeye çalışır. Dünder Bey kötü kahramandır. Üçüncü bölümde Osman'ın kendisini öldürmek için tutulan Teokles'i yakalamasından sonra Batur, Teokles'i Osman'ın elinden gizlice kaçıtır ve babası Dünder Bey Kulucahisar Kalesi'ne, Sofya'ya Teokles'i iyi niyet göstergesi olarak teslim eder. Osman Bey Teokles'i Bamsı Bey'in oğlu Aybars'ın katilini öğrenmek için saklıyordu ancak Batur Alp böyle bir şey yaparak Osman Bey'e ihanet eder, Teokles'i Kulucahisar Kalesi'ne teslim eden Dünder Bey de bu ihanetin baş kahramanı olur zira Batur babasının gözüne girmek için böyle bir ihaneti yapmıştır. Dünder Bey tüm bu iktidar hırsı ve ihaneti nedeniyle "Kötüler" grubundan "Hain" maddesine girer. Yine aynı özellikleriyle Dünder Bey karakteri "Kötüler" grubundan "Fanatik" maddesine girer. Bu maddeye girmesinin diğer bir nedeni ise ne olursa olsun haksız dahi olmuş olsa daima kendini haklı görür ve kendini haklı çıkarır.

Dünder Bey karakteri herhangi bir anti-kahraman özelliği taşımaz.

3.1.4.Şeyh Edebali

3.1.3.1.Tarihi Kişiliği

İslam Ansiklopedisi içerisinde Edebali maddesinde edinilen bilgilere göre Şeyh Edebali ilk Osmanlı kadısı ve mutasavvıftır. Doğum yeri Karaman olan Şeyh Edebali "Atabâli ve Ede-şeyh" olarak da bazı kaynaklarda gösterilir. İlk tahsilini Karaman'da Hanefi fakihî Necmeddin ez-Zâhidi ile yaptıktan sonra Dimaşk'a giderek dönemin tanınmış alimlerinden tahsilini tamamlamıştır. Dimaşk'tan ülkesine dönünce Bilecik'te bir zaviye kuran Şeyh Edebali Osman Gazi ile de burada tanışmıştır. Şeyh Edebali, Osman Gazi'nin akıl hocası ve bir müddet sonra kızını Osman Gazi'ye vererek kayınbabası olmuştur.

Osman Gazi bir gece Edebali'nin zaviyesinde kalmıştır. Kaldığı bu sırada Osman Gazi rüyasında şeyhin koynundan doğan bir ayın kendi koynuna girdiğini, aynı anda göbeğinden bir ağaç bittiğini ve bu ağacın gölgesinin dünyaya yayıldığını, altından dağlar yükseldiğini ve her dağın altından da suların çıktığını görmüş. Osman Gazi rüyasını Şeyh Edebali'ye anlatınca şeyh, "Hak Teâlâ sana ve nesline padişahlık verdi. Mübarek olsun. Kızım Malhun Hatun da senin helalin olsun." demiştir.

Edebali'nin bu yorumu üzerine Osman Gazi Malhun Hatun ile evlenmiştir (Şahin, 1994, s. 393).

3.1.3.2. Dizideki Kurmaca Şeyh Edebali ve İncelemesi

Şeyh Edebali dizin başından itibaren bilge kişi konumundadır. Dizideki kurmaca hali ile tarihi gerçekliği birbirine büyük oradan benzerlik göstermektedir. Zira Şeyh Edebali tarihi kaynaklarda geçtiğine göre Şeyh Edebali'den dini ve idari konularda fikir alırdı. (Şahin, 1994, s. 393). Dizide de Osman'ın sürekli Şeyh Edebali'den dini ve idari konularda fikir aldığını görebiliriz. Örnek olarak beşinci bölümde Osman Bey'in fevri ve yargılamadan kararlar vermesi üzerine Şeyh Edebali Osman Bey'e, hırsız alenen hırsızlık yaptığını gördüğü halde yargılamadan elini kesmesinin; ardından amcasının oğlu Batur Alp'i kendisine ihanet ettiği gerekçesiyle hançerledikten sonra amcasının "Bizde kan kanla ödenir, bilmez misin, Osman?" demesi üzerine Osman Bey'in kendi kendini hançerlemesinin yanlış olduğunu söyler. Hemen hemen her bölümde de Şeyh Edebali Osman Bey'e sürekli "Toy Osman" diye hitap eder. Aynı zamanda Osman on birinci bölümde obası Moğollar tarafından basılmış, amcası ve abisi Moğollar tarafından esir alınmış durumdayken alpleriyle beraber Şeyh Edebali ve Bala Hatun'u kurtardıktan sonra, kurtarma sırasında Moğollar tarafından kaçırılan Konur Alp'i kurtarmak ister ve mağarada öfkeden deliye döner. Şeyh Edebali ise "Sineye öfke girince akıl baştan gider." diyerek Osman'a öğüt verir ve onu sakinleştirir. Sözlerinin devamında ise Osman'a "Onlar öyle bir yılandı ki seni sokmak için Konur'u kullanacaklardır. Dar günde kimi iş meydana pusatla haykırarak kimi iş kuytuda gölge olup süzülerek görülür." şeklinde düşmanını tanımasını ve akıl yoluyla plan yapmasını sağlar.

Şeyh Edebali Osman'la ilk tanışmasından itibaren sürekli bir şekilde ona yol gösterici rolünü üstlenmiştir. Ahilerin lideri konumunda olan Şey Edebali bu rolü ile birlikte bir diğer yandan da Kulucahisar Kalesi'nde bulunan ve Kulucahisar gibi pek çok yerde, kalede, hatta Müslümanların içinde dahi adamları bulunan Yannis'in lideri olduğu gizli haçlı teşkilatıyla da şiddetli bir mücadele içerisinde. Her iki örgüt de gizli olması ve asıl amacının dini dava olmaları yönüyle birbirine benzer. Gizli haçlı örgütüne de Ahiler, tıpkı Yannis ve liderliğini yaptığı örgüt gibi Şeyh

Edebali önderliğinde pek çok Hıristiyan kalesi ve yöresine sızmış durumdadır. Bu da her iki örgütün birbirine benzediği bir diğer yöndür.

Bununla beraber Şeyh Edebali yedinci bölümde gördüğümüz gibi kendini ve kutsal emanetleri dahi Osman Bey'i kurtarmak için feda edebilecek durumdayken birbirlerine aşık olan kızı Bala Hatun ve Osman Bey'in evlenmelerine rıza göstermez. Bunun nedeni olarak ikisinin denk olmadığını öne sürer. Osman Bey'i hırslı ve mücadeleci olarak görürken kızı Bala Hatun'un ahi terbiyesi almış bu tarz hırslardan uzak biri olarak sunar. İlerleyen bölümlerde Osman'la görüşmeyi dahi kabul etmeyerek onun toyluğunun ve aceleciliğinin gitmesini amaçladığını görürüz. Sekizinci bölümde Tursun Derviş'in ağzından Osman Bey'in artık pişmeye başladığını duyarız. Bu bölümle beraber Şeyh Edebali tekrar Osman'ı kabul eder ve ona yol göstermeye devam eder.

Şeyh Edebali bu öğüt verici yanını yalnızca Osman Bey'e göstermez. Sekizinci bölümde kendisini pazardan kovmaya gelen Alişar'a Bey'e anlattığı bir kıssa ile öğüt verir. Alişar Bey ise bundan etkilenir ve "Ben sizi kovmak için gelmiştim. Gelişiniz bizi müşerref kılacaktır." diyerek Şeyh Edebali'nin elini öpmek ister ancak Edebali buna izin vermez buradan da görüldüğü üzere Şeyh Edebali Osman Bey'in hocası olmasının yanında etrafına da öğütler veren bir yapıdadır. Şeyh Edebali tüm bu öğüt verici, yol gösterici kimliğiyle "Eril Arketipler" grubundan "Profesör" maddesine dahil olur. Bu maddeye dahil olmasının bir diğer nedeni ise Osman'la görüşmeyi istemediği zamanlarda dahi onun kaçırıldığını öğrenince kendi canını ve kutsal emanetleri feda etmeye hazır olmasıdır. Bu yönüyle görürüz ki Şey Edebali bu maddenin en büyük niteliklerinden olan, hiç yüzüstü bırakmama özelliğine sahiptir. Yine tüm bu özelliklerinden dolayı "Öz Benlik Tipleri" grubundan "Bilge" maddesine girer. Osman'ı asla yalnız bırakmaması, onu yeni devletin kurucusu ve adaletin sağlayıcısı olarak gördüğü için akıl hocası rolünü üstlenmesinden dolayı "Eril Arketipler" grubundan "En İyi Arkadaş" maddesine dahil olur.

Şeyh Edebali aynı zamanda kurulu olan düzene karşı olmasından ve bu düzen yerine yeni bir devlet ve düzen kurulmasını isteyip, o uğurda Osman Bey ile mücadele etmesinden dolayı "Aktif Anti-kahramandır".

3.1.4.Efendi Yannis

3.1.4.1.Tarihi Kişiliği

Bu karakterin tarihi kaynaklarda gerçekliği yoktur.

3.1.4.2.Dizideki Kurmaca Efendi Yannis ve İncelemesi

Efendi Yannis Kulucahisar Kalesi'nin prensesi olan Sofia'nın babasıdır ancak bu bilgi çok az kişi dışında bilinmemektedir. Osman Bey dizi içerisinde bu bilgiyi öğrenmiş ve bunu Yannis'e karşı kullanmıştır. Efendi Yannis Kulucahisar Kalesi ve onun gibi kalelerle beraber pek çok yerde kendisine bağlı gizli müritler edinmiş, gizli bir haçlı teşkilatının lideridir. Amaçları Bizans'ı eski günlerine geri döndürmek olan bu topluluk bunu engellemeye çalışan her kim olursa gözünü kırpmadan ortadan kaldırmaktadır. Dizinin henüz ilk bölümünde düzenlenen suikast sonraki bölümlerde anlaşıldığı üzere Tekfurun karısı olan aslında Yannis'in de kızı olan Sofia tarafından düzenlenmiştir ancak Osman Bey bunu anlamış ve suikastı engellemiştir. Sofia buradan gelen bir kinle Osman'a düşman olmuş dizinin ilerleyen bölümlerde bu düşmanlık farklı nedenlerden büyümüştür. Sonraki bölümlerden öğrendiğimize göre Bizans İmparatoru kendisini devirmek ve yerine Sofia'yı getirmek isteyen bu gizli haçlı örgütünün lideri Yannis'i Ayasofya meydanında astırmıştır.

Gizli haçlı teşkilatı lideri Efendi Yannis ile ahilerin lideri olan Şeyh Edebalı bazı nitelikler bakımından birbirine benzer. Örneğin Efendi Yannis de Şeyh Edebalı de gizli birer örgütün liderleridir. Her ikisi de kendi inandıkları din için bu örgütün başındadır ve her şeylerin feda etmeye razıdırlar ancak burada önemli bir nokta vardır. Şeyh Edebalı ileride İslam ve Türklük davaları için büyük işler yapacağına inandığı Osman için arada henüz bir kan bağı bulunmamasına rağmen yedinci bölümde kendisinden ve kutsal emanetlerden vazgeçmiş durumdadır. Yannis ise bu vazgeçmeyi kan bağı bulunan kızı için yapar. Şeyh Edebalı ise dördüncü bölümde pazar baskınında kaçırılan kızı Bala Hatun'un ardından şu sözleri söyler: "Yarenler! Sayılmayız parmak ile tükenmeyiz kırmak ile nizamı alem yolunda bir evlat değil bin evlat feda olsun!" diyerek kendi öz kızını bu davada feda etmeye razıdır. İkisi arasındaki fark Şeyh Edebalı inandığı dava uğruna gelecekte önderlik yapacağına ve

devlet kuracağına inandığı Osman Bey için kendi canın ve kutsal emanetlerden vazgeçip kendi kızını bu uğurda feda etmeye razıyken Efendi Yannis kızı olduğu için Sofia'yı kurtarma amacı güder. Bunu da yerine sahte bir Yannis'i idam ettirerek türlü dolambaçlar ile yaparken Şeyh Edebalı inandığı davaya ileride faydası olacağını düşündüğü Osman için bizzat kendini feda etmeye gider.

Efendi Yannis gözü kara bir lider olduğu gibi aralarına sızmak için Türklerin ve ahilerin içerisinde yıllarca kalmış, Ahi Evran'ın öğrencisi olmuş ve hatta Ahi Evran'ı kendisinin Moğollara öldürttüğünü söylemiştir. Yannis pek çok farklı kılığa bürünen bir karakterdir. Üçüncü ve dördüncü bölümlerde derviş kılığına girerek baskın yapıp Bala Hatun'u kaçıracığı pazara girer ve Bala Hatun'u da bizzat görür, tanır ve konuşur. Ondan çini hediye alır. Bir diğer kılık değiştirme olayını ise dokuzuncu bölümde görürüz. Osman'ın adamları tarafından Osman'ın emriyle Moğollardan, Alishar'a gelen altınlara baskın yapıp ele geçirilen yeri tetkik etmeye gelen Alishar'ın karşısına Yannis; Müneccim Abdullah olarak çıkar. Bu karakter ileriki bölümlerde Yannis'in de dediği gibi Alishar'ı kontrol etmek amaçlı kullanılacaktır.

Efendi Yannis kuralsız savaşması, güç sahibi olmayı istemesi nedeniyle "Kötüler" grubundan "Zorba" maddesine girer. Kuralsız savaşmasına örnek olarak pazar baskını verebiliriz. Masum pek çok insanı öldürmüştür. Başkalarını harekete geçirmeyi sevmesi ve kendi aykırı isteklerini açıkça dile getirmesi niteliğiyle yine "Kötüler" grubundan "Alçak" maddesine girer. Bununla beraber Efendi Yannis ikili oynaması ve kılık değiştirmesi yönüyle yine "Kötüler" grubundan "Hain", zamanında dışlanmış bir keşiş olması ve halen daha aidiyet hissetmesi nedeniyle "Dışlanmış", insanlara her yönüyle acı çektirmesi nedeniyle "Sadist", kendi ideallerine göre hareket etmesi, kendini haklı görmesi ve asla ahlaki olarak ikna edilemez durumda olması nedeniyle "Terörist", zamanında Ahi Evran'ın öğrencisi olup Moğollara onu sattığın ve öldürttüğünden dolayı "Sırttan Bıçaklayan" maddesine girdiği sonucuna ulaşırız.

Tüm bunların yanında Efendi Yannis sosyal toplumdan uzak yaşaması ve belirli bir grup insan tarafından bilinmesi ve olaylara doğrudan etki eden bir konumda olduğu için aktif anti-kahramandır.

3.1.5.Gündüz Bey

3.1.5.1.Tarihi Kişiliği

Gündüz Bey diğer unvanıyla Gündüz Alp Ertuğrul Gazi'nin üç oğlundan biridir. Osman Bey İnönü Subaşılığını kardeşi Gündüz Bey'e vermiştir. Gündüz Bey'in Osman Bey'le istişare halinde olduğunu Aşıkpaşazade Tarihi'nde geçen şu olaydan anlayabiliriz. “Osman Gazi kardeşi Gündüz'ü çağırdı: “Ne dersin, vilayetleri nasıl fethedeyim, nasıl yürüyelim ki asker toplansın?” diye sordu. Kardeşi: “Çevremizdeki vilayetleri vuralım, bozalım.” dedi.” (Âşıkî, 2013, s. 48,62).

3.1.5.2.Dizideki Kurmaca Gündüz Bey ve İncelemesi

Gündüz Bey kardeşi Osman Bey'in aksine çok daha sakin ve temkinlidir. Uysaldır ancak savaşçı niteliklerini de muhafaza eder ve yeri geldiğinde de bu özelliklerini de kullanır. Bununla beraber kardeşi Osman'a dizinin başlarında her ne kadar karşı çıksa da bu karşıtlığa rağmen beşinci bölümde Osman'a atılan iftira sonucu yargılanmasını engellemek için Osman'ı kaçırma planı kurar. Bu sırada Gündüz Bey'in ağzından bunu destekleyen şu sözler duyulur: “Sen bana anamın emanetisin seni kimseye bırakmam.” Bu sevgi ve koruma duygusu tek taraflı da değildir. On beşinci bölümde Moğollar tarafından kaçırılan Gündüz Bey, Osman Bey tarafından kurtarılır.

Yine aynı bölümde ihaneti gün yüzüne çıkan Dünder Bey yerine Bey seçmek için toy kurulur. Bu toyda karar oyu Osman'a kalmasına rağmen Osman Bey şu sözlerle kendi Beylik oylarından feragat eder ve abisinin Bey olmasını sağlar: “Vazife hem kutlu hem çetindir. Ağabeyim de hem itinalı hem itidallidir. Bu zor süreçte Kayılara serin kanlı, ötesini görebilen, töresine sıkı sıkıya sahip çıkabilen, adil bir bey gereklidir. Ağabeyim Gündüz Bey ak sütün içindeki ak kılı, kara taşın üstündeki kara yılanı ayırt edecek ferasete sahiptir.” Osman Bey'in bu sözleriyle aynı zamanda Gündüz Bey'in serin kanlı, feraseti yüksek, töresine bağlı, akıllı ve lider özelliklere sahip bir Bey olduğunu da görebiliriz.

Gündüz Bey'in öfkesini ise sekizinci bölümde Dünder Bey'in oğlu Batur Alp'e tokat attığında verdiği tepkiden görebiliriz. Bu olaydan sonra deliye dönüp otağındaki eşyaları darma duman eden Gündüz Bey karısına şöyle der: “Şükür Osman toyda yoktu, biz kendimizi zor tuttuk onu nasıl tutardık.” Aynı zamanda bu olay bize Gündüz Bey'in bu derece öfkeli haldeyken dahi doğru düşünebildiğini ve kardeşi Osman'ın aklından çıkmadığını gösterir.

Gündüz Bey'in ferasetine örnek olarak ise verilebilecek durum şudur: On yedinci bölümde Alişar, Gündüz Bey'i konağına davet eder ancak buradaki plan Dünder'la bir olup Gündüz'ü öldürmektir. Bunun üzerine Gündüz bunu kabul eder ancak Bamsı Bey'e her şeyin farkında olduğunu ve buna hazırlıklı olarak konağına gideceğini söyler. Bu noktada Bamsı Bey'in Gündüz Bey'e söylediği şu sözler Türklerin Orta Asya'dan bu yana getirdiği en temel özelliği olan “ordu millet” kavramını vurgular: “Bu Alişar'ın bir haltlar edeceği bellidir. İşler ters giderse ahaliyi isyan için hazırlayacağım. Gayrı çoluk çocuk herkesi ordu edeceğiz. Ordu milletiz.”

Tüm bu özelliklerine bakıldığında Gündüz Bey'in karakter özellikleri şu şekilde sınıflandırılır. Osman'ı yalnız bırakmaması ve ona sahip çıkması nedeniyle “Eril Arketipler” grubundan “En İyi Arkadaş” maddesine girer. Gündüz Bey strateji olarak gerçekçi erdemler geliştirmek ve yetenek olarak realist, empatik, hileden uzak olması nedeniyle “Ego Tipler” grubundan “İçimizden Biri” maddesine girerken; merhametli, cömert, fedakar, yardımcı, destekleyici özelliklerinden dolayı yine aynı grubun “Anaç” maddesine girer.

3.1.6.Bala Hatun

3.1.6.1.Tarihi Kişiliği

Mal Hatun'la Aşık Paşa tarihindeki bir yazım hatası nedeniyle karıştırılmaktadır. Rabia ve Bala Hatun şeklinde yazımları da tarihi kaynaklarda bulunmaktadır (Emecen, 2019, s. 183). Oruç Bey Tarihi'nde Rabia Hatun şeklinde geçen Bala Hatun'dan şu şekilde bahsedilmektedir: “Şeyh dedi ki: Ey yiğit! Düşünün tabiri budur ki, bir oğlun ola. Adı Osman ola. Benim dahi bir kızım ola, Rabia adlı. Benim kızımı senin oğlun Osman'a vereler. O kızdan Osman'ın birçok oğlancıkları

ola ve onun nesli babadan oğula padişah olalar. Müjdeler olsun sana ve nesline padişahlık verildi. Mübarek olsun.”. Yine bu kaynaktan öğrenilene göre Rabi Hatun Orhan Gazi'nin annesidir. Bundan ise şu şekilde bahsedilmektedir: “Biz yine Osman Gazi kıssasına gelelim. Osman Gazi'nin Şeyh Ede Balı kızı Rabia Hatun'dan bir oğlu oldu. Adını Orhan koydu. O, dünyaya geldikte hicretin 687'sinde idi.” (Oruç Bey, 1972, s. 25-28).

3.1.6.2.Dizideki Kurmaca Bala Hatun ve İncelemesi

Dizideki Bala Hatun gerçek kimliğinde de olduğu gibi Şeyh Edebalı'nın kızıdır. Gizli Margaret Manastırı ve keşişlerine karşı mücadele eden Şeyh Edebalı öncülüğündeki Ahilerin içerisinde yer alır. Gizli bir şekilde rahibe kılığında Kulucahisar Kalesi'ndeki kutsal emanetleri aramak için yoldaşı Gonca Hatun'la beraber görev yapmaktadır. Onlara bu görevde Kulucahisar'daki manastıra papaz olarak sızan Tursun Derviş yardım etmektedir. Osman Bey'le tanışmaları henüz ilk bölümde Osman Bey ve Aybars'a Sofia'nın kurduğu tuzak neticesinde olur. Osman tüm düşmanlarla dövüştükten sonra yara alır ve sığ bir akarsuya düşer. Bu sırada oradan rahibe kılığında geçmekte olan Gonca Hatun ve Bala Hatun' Osman'ın atı Karayel'in onların dikkatini çekmesi sonucu Osman'ı bulur ve sudan kıyaya çıkarır, baygın haldeki Osman'ın elini yüzünü yıkar ve onu kurtarıp oradan ayrılır, Osman'ı da orada bırakır. Daha sonraki bölümde Osman, Bala'nın peşine düşer ve sonunda onun kim olduğunu öğrenir. Bala Hatun, babası Şeyh Edebalı'nın deyimiyle Ahi terbiyesi almış bir kızıdır. Üçüncü bölümde Bala Hatun'un atı hastalanır ve onu Osman iyileştirmek ister, bunu da yapar. Burada dikkat çekici nokta Türkler için kutsal sayılan at gibi bir hayvan vesilesiyle iki kahramanın aralarındaki bağ güçlenmeye başlar.

Bundan sonra Bala Hatun ve Osman Bey arasındaki ilişki giderek sıkılaştır ve Osman Bey, yedinci bölümde Bala Hatun'u istemesi için yengesi Selcan Hatun'u Şeyh Edebalı'ye gönderir ancak Şeyh Edebalı Osman'a çok değer vermesine rağmen “Osman Bey bileği kavi, yüreği korkusuzdur. Yiğit delikanlı, yaman bir savaşçıdır. Bala'ya gelince, Bala Allah yolunda büyütülmüş Bacıyanların başıdır. Elbet bir gün yuva kursun isterim. Lakin evlilik kefayet ister. Kefayet olmazsa sıkıntı baş gösterir. Demem odur ki Osman ile Bala denk değildir. Gönül kırmak istemem lakin bu işe

benim rızam yoktur.” diyerek Osman’la Bala’nın evlenmesi müsaade göstermez ancak yirmi ikinci bölümde bu evlilik gerçekleşecektir. Söz konusu evliliğin gerçekleşmesi ise tarihi kaynaklarda da geçen Osman Bey’in rüyasını Şeyh Edebalı’ye anlatması neticesinde olacaktır. Şeyh Edebalı Osman Bey’in rüyasını kendisine anlatmasından sonra bu rüyanın neticesini şu şekilde onaylar ve evliliğe razı gelir: “Gayrı vakti gelmiştir Osman Bey. Rızam vardır. Bala Hatun helalindir çünkü ilahi işaret bu minvaldedir zira Allah sizin neslinize hakanlık, padişahlık nasip etmiştir.”

Bala Hatun karakter olarak da efsanevi Türk kadını portresi çizer. Yeri geldiğinde kılıç kuşanır ve ikinci bölümde olduğu gibi savaşır, yeri geldiğinde oba ve Bacıyanların işlerine yardım eder. Osman’a aşiktir ve Osman da Bala’ya aşiktir. İki aşık hemen her bölümde birbirlerini bekleyeceklerine rağmen söz verirler ancak on beşinci bölümde Bala Hatun Osman’la evlenmeyeceğini söyler. Bunun nedeni daha sonra öğrenilir. Bunun nedenini de Selcan Hatun Osman Bey’in isteğiyle Gonca Hatun’dan öğrenir. On dördüncü bölümde Moğolların saldırısında yaralanan Bala Hatun aldığı yara nedeniyle anne olamaz hale gelmiştir. Sevdiğine çocuk verememektense ondan vazgeçmeyi göze alacak kadar Osman’ı düşündüğünü ve sevdiğini buradan görebiliriz. Bu sevgiyle alakalı bilinmesi gereken bir diğer noktada on sekizinci bölümde diziye dahil olan Bizans prensesi Prenses Adelfa’dan Osman’ı kıskanmasıdır.

Bala Hatun Bacıyanlara liderlik etmesi, pazarda satış yapması gibi özelliklerinden dolayı aktif bir kahramandır ve bu özellikleri onu “Dişil Arketipler” grubundan “İş Kadını” maddesine sokar. Kendi başına zor durumlardan kurtulabildiği, yeri geldiğinde savaştığı için yine “Dişil Arketipler” grubundan “Dişi Şövalye” grubuna dahil olur. Temel isteği cennete ulaşmak olduğundan, meleksi bir yapıyla izleyiciye sunulduğundan ve inanç ve iyimserlik yeteneklerinden dolayı da Bala Hatun “Ego Tipler” grubundan “Masum” maddesine girer.

Osman’a olan aşkı, bağlılığı ve sürekli onu düşünerek endişe etmesinden dolayı Osman’ı korumak ister bu özellikleri onun “Ego Tipler” grubundan “Anaç” maddesine girmesini sağlar. Yine Osman’la olan ilişkisinden dolayı eş, samimi, hevesli, sevgili, duygusal, takım kurucusu niteliklerini taşır ve bu nitelikleri onu “Ruh Tipler” grubundan “Aşık” maddesine sokar.

3.1.7.Selcan Hatun

3.1.7.1.Tarihi Kişiliği

Selcan Hatun da tıpkı Bamsı Bey gibi Osman Bey zamanından çok daha önceleri Oğuz Boyları zamanında yaşamıştır. Kendisinin varlığından Dede Korkut Hikayeleri'ndeki Kanlı Koca Oğlu Turalı Boyu hikayesinden haberdar olunur. Bu hikayedeki Selcan Hatun'un özellikleri şunlardır: "Selcan Hatun, Kan Turalı'nın Oğuz illerinde bulamadığı erden er güzeller güzeli bir kızdır.", "Kan Turalı tarafından bu güzellik şöyle dile getirilir: "selvi boylu, tar ağızlı, kara kaşlı, kara saçlı."

Bununla beraber Selcan Hatun savaşçılıkta da mahir bir hatundur zira yine aynı hikayede yaralanan Kan Turalı'yı savaşarak kurtaran Selcan Hatun'dur (Oğuz, 1996, s. 17-18).

3.1.7.2.Dizideki Kurmaca Selcan Hatun ve İncelemesi

Selcan Hatun Ertuğrul'un ağabeyi kendisinin de kocası olan Gündoğdu'nun ölümüyle Kayı boyunun ikinci parçasıyla beraber Ertuğrul Bey'in obasına gelir. Selcan Hatun Osman Bey'i çok sever, Osman Bey de aynı şekilde yengesi Selcan Hatun'u çok sever. Öyle ki Selcan Hatun'a ana diye hitap eder. Aynı şekilde altıncı bölümde Osman Bey'in Şeyh Edebalı'nın kızı Bala Hatun'u istemek için Selcan Hatun'u göndermesi buna güzel bir örnektir. Bununla beraber Selcan Hatun sekizinci bölümde Osman Bey'e Şeyh Edebalı'nın Bala Hatun'la evlenmesine izin vermemesinden dolayı öfkelenmemesi gerektiği öğüdünü verir. Bu tavrıyla anaç bir karaktere sahip olduğunu gösterir. Selcan Hatun son derece yiğit, cesur ve sivri dilli bir karakterdir. Bunu diziyeye katıldığı altıncı bölümden itibaren görebiliriz. Henüz daha yeni geldiği dönemde kendisine misafir diye hitap eden Sofia'ya "Burası bizim topraklarımızdır, misafir sensin." diyerek bu yiğit cesur tavrını göstermiştir. Nitekim on ikinci bölümde Moğolların baskın verip obadaki erkekleri ve Gündüz Bey ile Dünder Bey'in götürüldüğü dönemde obadaki diğer hatunlara önderlik edip Moğollara karşı direniş göstermiştir.

Selcan Hatun gerek obaya gelen baskında ön planda olması gerek hemen her sahnede sözünü esirgemeyip on planda oluşundan dolayı “Dişil Arketipler” grubundaki “Dişi Şövalye” maddesine girer. Osman Bey ve onun gibi alplerle ve Bala gibi hatunlarla ilgilenip şefkat göstermesinden dolayı “Dişil Arketipler” grubundan “Besleyici, Anaç” maddesine girer. Selcan Hatun yine aynı özellikten dolayı “Ego Tipler” grubundan “Anaç” maddesine girer.

3.1.8. Alişar Bey

3.1.8.1. Tarihi Kişiliği

Alişar Bey’in asıl adı Kerîmüddin Alişir’dir. 1264 yılında Selçuklu veziri Muinüddin Süleyman Pervane’nin şikayetiyle Konya’da diğer Selçuklu emirleriyle beraber Moğollar tarafından 1264’te öldürülmüştür. Germiyanogulları’nın Beyliğini yapmıştır. (Varlık, 1996, s. 33)

3.1.8.2. Dizideki Kurmaca Alişar Bey ve Kişiliği

Dizideki Alişar Bey karakteri Moğolların Batıya uç beyi olarak gönderdiği bir Sancak Beyidir. Alişar Bey çok zeki ve kurnaz biridir ancak Moğolların uç beyi olması nedeniyle hain konumundadır. Sürekli bir şekilde kendisinin Sancak Beyi olduğunu vurgulamasına rağmen ona boyun eğmeyen tek kişi Osman Bey’dir. Öyle ki Osman Bey Alişar Bey’e “Benim olduğum yerde senin hükmün yoktur.” demiş ve onun bir hiç hükmünde olduğunu göstermiştir.

Alişar Bey’in bir koku takıntısı vardır. Sürekli olarak türlü kokular yanında taşı ve onları koklar. Lükse, zevke ve paraya çok düşkündür; mevki, makam ve para için yaşar. Aynı zamanda kadın düşkünüdür. Bunu da sekizinci bölümde Sofia ile konuşurken “İpekleri de severim, çiçekleri de.” diyerek çiçek ile Sofia’yı kastetmiştir. Sürekli olarak Osman Bey’i ve Kayı Obasını kontrol altında tutmak ister. Hem Moğolların adamıdır hem Sofia ile Haçlılarla anlaşır hem de Osman ve Kayı obasını sever gibi davranır. Öyle ki Dündar’ın oğlu Batur’u öldürmüş ve suçu Osman’ın üstüne atmıştır. Yirmi üçüncü bölümde Osman tarafından yakalanan Alişar tüm yaptıklarını itiraf eder. Dündar Bey de bu sırada gizlice çalıların arasından

Osman'ın adamlarıyla Alışar'ın söylediklerini dinler, bu sayede her şeyi Dünder Bey öğrenir. Alışar'ın gerçek yüzünü herkes öğrenmiş olur.

Altıncı bölümde Sofia Alışar'a istediklerini yaptırır. Bunun nedeni ise Alışar'ın Sofia'ya olan düşkünlüğü ve Alışar'ın haçlıların ve Sofia'nın desteğini almak istemesidir ancak dokuzuncu bölümde Prens Salvador Müslüman olduktan sonra Sofia'nın tüm tuzaklarını ve planlarını Alışar ve Osman'la alplerinin yanında itiraf eder. Bunun üzerine Alışar Sofia'yı tutuklar ve zindana attırır. Sorumlu olduğu suçlar ise Aybars'ın ölümü ve pazar baskınıdır. Yirmi üçüncü Osman Bey Alışar Bey öldürür.

Alışar Bey Jung'un arketiplerinden "Kötüler" grubundan şu maddelere girer:

1. Bedeli ne olursa olsun kuralsız savaşır ve güç sahibi olmak bu nedenle "Zorba" maddesine dahil olur.
2. Hem haçlı hem de Kayı Obasının tarafında olduğu için iki yüzlüdür ve "Hain" maddesine girer.
3. Sadece kendi rahatını düşündüğü için "Parazit" maddesine girer.
4. Başkalarını mahvetmek için devamlı plan yapmasından dolayı "Düzenbaz" maddesine girer.

Alışar Bey hayatını yalnız geçirmesi ve yaşadığı toplumdan ve sorunlarından uzak yaşayıp, kendi refahını düşündüğü için anti-kahramandır ancak olaylara doğrudan etki ederek diziyeye önemli etkilerde bulunduğu için "aktif anti-kahramandır."

3.1.9.Sofia

3.1.9.1.Tarihi Kişiliği

Bu karakterin tarihi kaynaklarda gerçekliği yoktur.

3.1.9.2.Dizideki Kurmaca Prenses Sofia ve İncelemesi

Prenses Sofia Kulucahisar Kalesi'nin Tekfurunun karısıdır ancak gizli Haçlı örgütü olan Margaret Kilisesi'ne mensuptur hatta bu gizli haçlı teşkilatının önderinin

kızıdır ancak bundan çok az sayıda kişinin haberi vardır. Kendi kocası olan Tekfuru öldürmek için Tekfur Yorgo Polos ve Kayıların anlaşma imzalayacağı günü belirler ve ona suikast planı kurar. Bu planı Osman fark edip Tekfur Yorgo Polos'u kurtarınca Sofia ve beraberindekiler Osman'a düşman olur. Sofia da bunun üzerine Osman'a ve Bamsı'nın oğlu Aybars'a tuzak kurar. Bu tuzakta Aybars şehit olurken Osman ciddi yaralanır. Osman Bey de Aybars'ın intikamı için bu tuzağı kuranın peşine düşer. İleriki bölümlerde bu düşmanlık daha da perçinlenir. Dizinin son bölümünde Kulucahisar Kalesi'ni Osman fethederken Sofia'yı öldürür.

Prens Sofia son derece tehlikeli, iki yüzlü, inancı ve davası uğruna herkesi feda edebilecek bir yapıya sahiptir. Son derece korkusuzdur ve amaçları uğruna her şeyi yapabilecek potansiyele sahiptir. Söz konusu gizli Haçlı örgütü olan Margaret Kilisesi keşişleri de Bizans imparatorunu devirip yerine Sofia'yı tahta geçirmek isterler.

Prens Sofia ve keşişler amaçlarına ulaşmak için öncelikle Tekfuru öldürürler. Tekfuru öldüren kişi Sofia'dır ancak suçu orada Tekfuru öldürülme tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu haber vermek için gelen Osman'ın üstüne atarlar. Buradan Sofia'nın yalancı ve kendi kocasını öldürmesinden dolayı hain olduğu görülür.

İlerleyen bölümlerde Balgay'a kraliçe olmayı kabul eden Sofia Moğollara da yanaşarak faydası için herkesle beraber olabileceğini göstermiş olur. Yirmi dördüncü bölümde aklını yitiren Aygül için hekim kılığına soktuğu birini obaya gönderen Sofia bu planıyla Zühre eliyle Osman Bey'in evlilik toyunun yemeğini zehirlemek ister. Buradan da Sofia'nın şeytani zekası görülebilir.

Sofia önce Alişar ardından Balgay'ı güzelliğiyle etkileyerek emelleri için yönlendirmesi nedeniyle "Dişil Arketipler" grubundan "Baştan Çıkarıcı" maddesine dahil olur.

Prens Sofia'nın "Kötüler" grubunda dahil olduğu maddeler ise şunlardır:

1. Alişar ve Balgay'ı etkileyerek zayıflıklarını kullanması nedeniyle "Şeytan" maddesine,
2. Kendisine en çok güvenen kocasına ihanet edip öldürmesinden dolayı "Hain" maddesine,

3. Gizli Haçlı örgütü Margaret keşişlerinin çarpıtılmış emelleri için mücadele etmesinden dolayı “Terörist” maddesine,
4. Aldatması ve yalan söylemesi nedeniyle “Şıllık” maddesine,
5. Fayda gözettiği ve işine geldiği için Balgay ve Alişar’ın peşinden koşması sebebiyle “Kara Dul” maddesine,
6. İki yüzlü, hain ve kendisinden şüphelenilmemesini sağladığı için “Sırttan Bıçaklayan” maddesine girer.

3.1.10.Zühre Hatun

3.1.10.1.Tarihi Kişili

Bu karakterin tarihi kaynaklarda gerçekliği yoktur.

3.1.10.2.Dizideki Kurmaca Zühre Hatun ve İncelemesi

Zühre Hatun dizide Dünder Bey’in ikinci karısı ve Batur Alp’in annesidir. Karakter olarak son derece tehlikeli ve akıl bulandırıcı bir yapıya sahiptir. Dizi boyunca sürekli olarak kocası Dünder Bey’i Osman’a karşı doldurur ve aklına girmeye çalışır. Beşinci bölümde Dünder’in aklını yıkaması, onu Osman’a karşı doldurması ve Kayı Obasının beyinin kendisi olması gerektiğini söylemesi buna bir örnektir.

Zühre karakteri aynı zamanda iki yüzlü ve hesapçı, plancı bir yapı da sahiptir. On üçüncü bölümde sonradan Osman’ın elindeki Cengiz Han’ın yasalarını almak için geldiği anlaşılan Batur Alp, babası Dünder Bey’e karşı gelir ve sürgün edilen Osman’ın peşinden gider. Bunun üzerine Selcan Hatun’un Dünder Bey’e karşı çıktığı sahnede, Zühre Hatun da Dünder Bey’e karşı gelir ve şu sözleri söyler: “Batur’um da Osman’ın izinden gitti. Selcan Hatun giderse bilesin kızım ben de onu takip ederiz.”, der . Zühre Hatun tüm dizi boyunca Osman’ı ve Selcan Hatun’u sevmediğini açıkça tüm replik ve hareketlerinden belli eder. Burada böyle bir tepki vermesi Batur’a zarar gelmesini önlemeye çalışmasıdır.

Yine on üçüncü bölümde Zühre Hatun oğlu Batur'a Balgay zarar vermesini diye onunla anlaşmaya gider. Burada Osman'ın yerini ve Şeyh Edebalı'yi Balgay'a satar. Buradan da Zühre'nin hem iki yüzlü hem de hain olduğu sonucuna varılır.

Yirmi dördüncü bölümde aklını yitiren Aygöl için obaya bir hekim gelir. Sonradan anlaşılır ki bu hekim aslında Sofia'nın adamıdır ve Zühre'ye Osman ve arkadaşlarını zehirlemesi için toy yemeğine zehir katmasını teklif eder. Zühre Hatun da intikam ve hırs duygusundan bunu yapar ancak obaya yirmi dördüncü bölümde katılan Dünder'in ilk karısı Hazal Hatun kendi hizmetçilerine Zühre'yi takip ettirir ve yemeği zehirlediğini öğrenir. Bunun üzerine toy vakti tam yemek yenilecekken herkesi durdurur ve yemeği Zühre'nin zehirlediğini söyler. İnanmazlarsa yemekten Zühre'nin yemesini ister ve Zühre'ye bir parça et uzatır. Zühre bunun üzerine Hazal Hatun'a saldırır ancak Hazal Hatun Zühre'nin saldırısına savuşturur ve Zühre Hatun'un boğazını keserek onu öldürür.

Zühre Hatun sorunları kendi yöntemiyle çözmeye çalışması nedeniyle “Dişil Arketipler” grubundan “Dişi Şövalye” maddesine girerken oğlu Batur için ihanet dahi edebilecek duruma gelmesi nedeniyle yine aynı gruptan “Besleyici, Anaç” grubuna girer.

Zühre Hatun'un “Kötüler” grubundan girdiği maddeler ise şunlardır:

1. Moğollara Osman'ı ve Şeyh Edebalı'yi satması nedeniyle “Hain”,
2. Aldatması, yalan söylemesi nedeniyle “Şıllık”,
3. Selcan Hatun'a iyi gözükmeye çalışıp arkasından planlar yapması nedeniyle “Sırttan Bıçaklayan”,
4. Oğlu için ihaneti dahi göze alabileceğini göstermesi nedeniyle “Çıldırılmış”.

Zühre Hatun son derece sosyal olması ve obanın içerisinde iç işlerini idare edip farklı karakterlerle de diyalog halinde olması nedeniyle herhangi bir anti-kahraman özelliği sergilemez.

3.1.11.Batur Alp

3.1.11.1.Tarihi Kişiliği

Bu karakterin tarihi kaynaklarda gerçekliği yoktur.

3.1.11.2.Dizideki Kurmaca Batur Alp ve İncelemesi

Batur Alp karakteri dizide Dünder Bey'in oğlu rolündedir. Yapı olarak babasına benzeyen Batur Alp özellikle Osman Bey'in önünde olma hırsını taşımaktadır. Babasının planlarının da dışına çıkmayan bir yapıya sahiptir.

Dördüncü bölümde Sofia'nın kendisini öldürmesi için peşine taktığı Teokles'i yakalayan Osman onu ormanda saklar. Amacı onu sorgulayıp Aybars'ı kimin öldürdüğünü bulmaktır. Batur Alp, Osman'ın adamı Boran Alp'i gizlice takip eder ve Teokles'i bulur, kaçıırıp babasına söyler. Babası da Teokles'i Kulucahisar'a teslim eder. Osman kendisine yapılan bu ihanete çok kızar ve doğruca obaya gidip çadırın önünde dikilen Batur'u hançerler. Batur Alp'in Osman'a ilk ihaneti bu olay olmuştur. On ikinci bölümde Batur Alp, obadan sürgün edilen Osman'ın peşinden gitmiştir. Osman'ın peşinden gitmesini ona sadıkmış gibi gözükmek içindir. Batur Alp'in asıl niyeti on üçüncü bölümde anlaşılır. On üçüncü bölümde Batur Alp'in asıl niyetinin Osman Bey'in elinde olan Cengiz Han yasalarını çalıp babası Dünder Bey'e getirmek olduğu anlaşılır.

Babası Dünder Bey gibi iktidar ve önde olma hırsına sahip olan Batur Alp on beşinci bölümde Alişar Bey tarafından boğularak öldürülür.

Batur Alp Osman'a iki sefer ihanet etmesinden dolayı "Kötüler" grubundan "Hain", yanlış olmasına rağmen kendi düşüncesini ve ahlakını haklı gördüğü için "Terörist", yine aynı nedenden ihanet ettiği için "Sırttan Bıçaklayan", inandığı fikirler uğrunda yanlış olmasına rağmen ilerlediği için "Fanatik" maddelerine girer.

Kahraman anne babası ve kız kardeşi dışında herhangi bir karakterle yakın ilişki içerisinde değildir. Yalnızca Osman'ın peşinden gittiği bir bölüm boyunca farklı karakterlerle yakın ilişki içerisinde olmuştur. Bundan dolayı Batur Alp' aktif anti-kahraman olarak nitelendirilebilir.

3.1.12.Aygül Hatun

3.1.12.1.Tarihi Kişiliği

Bu karakterin tarihi kaynaklarda gerçekliği yoktur.

3.1.12.2.Dizideki Kurmaca Aygül Hatun ve İncelemesi

Dizideki Aygül Hatun Dünder Bey'in kızıdır. Annesi de Zühre Hatun'dur. Aygül Hatun Osman Bey'i çok küçük yaştan beri sever ve onunla evlenmek ister. Osman Bey'in Bala'yı sevdiğini ve onu istediğini görünce de öfkelenir ve kin beslemeye başlar. Özellikle Burçin'in doldurmasına gelen Aygül Hatun obada kalmak da olan Bala Hatun'a obada sizi istemiyoruz diyerek obadan kovar. Bunu birkaç bölümde birkaç sefer tekrar eder. Onun için bölüm verme gereği duyulmamıştır.

Zühre'nin planıyla kocası Dünder'ı ikna ederek Alişar Bey'e verilen Aygül Hatun, Alişar Bey'in konağına gittiği çeyiz konvoyunda Osman tarafından kaçırlır. Yirmi birinci bölümde Osman'ın niyeti Alişar'ın tüm hainliğini ortaya çıkarmaktır ve bunun için Aygül'den yardım ister. Aygül Osman'la konuşur ve Osman'a "Ben bunları hesap etmedim, Bala Hatun'la size mutluluk dilerim.", der ve Osman'ın planına göre Alişar'ı Osman'ın tuzağına getirmeyi kabul eder ancak Alişar'ın yanına gidince Osman'a ihanet eder ve onun yerini, diğer alplerin yerini Alişar' söyler. Bu durumda Aygül'ün Osman Bey'e ihanet ettiğini, yalan söylediğini ve kendisine çok güvenen Osman Bey'i sırtından bıçakladığı söylenebilir.

Ardından yirmi ikinci bölümde Alişar Bey'in konağına baskın veren Gündüz, Bamsı ve Konur Alp ve savunan Alişar, Dünder, Bahadır savaşını bitirmek için ortaya yaşmak atar. Bu nedenle Alişar Bey'le de arası bozulan Aygül, Alişar Bey'e "Ben senin konağındaki hizmetçi kızlarına benzemem." diyerek dik başlı olduğunu belli eder.

Yirmi dördüncü bölümde annesinin Moğollarla anlaştığını öğrendikten sonra annesini suçlar ve ona saldırır. Bu olaydan sonra Alişar'ın itirafıyla Osman'ın en başından beri haklı olduğunu öğrenen Aygül aklını yitirir.

Aygül Alişar'a kafa tutup kendi bildiğini okuması nedeniyle "Dişil Arketipler" grubundan "Dişi Şövalye" maddesine girer. Osman' ihanet etmesi nedeniyle "Kötüler" grubundan "Hain" ve "Sırttan Bıçaklayan" maddelerine girer.

3.1.13.Prens Salvador(Ebubekir Sıddık)

3.1.13.1.Tarihi Kişiliği

Prens Salvador hakkında net tarihi bir gerçeklik payı olmasa da dönemin Katalan prenslerinin Bizans safında Osman Bey ve Kayı boyuna karşı mücadele ettikleri bilinmektedir. Katalan prensi Prens Salvador'un da bu prenslerden biri olduğu varsayılmaktadır.

3.1.13.2.Dizideki Kurmaca Prens Salvador(Ebubekir Sıddık) ve İncelemesi

Prens Salvador diziyeye dördüncü bölümde dahil olur. Amacı Efendi Yannis'in yönlendirmesiyle Şeyh Edebalı'nın olduğu pazara baskın yapmak ve oradaki halkı kılıçtan geçirmektir. Prens Salvador tam da düşündüğü baskını yapar ve halkı kılıçtan geçirir. Onu ilk aktif olarak gördüğümüz yer burasıdır. Ardından Osman Bey ve adamları tarafından yakalanan Prens Salvador Osman Bey'in gizli saklanma yeri olan mağaraya götürülür. Burada konuşturulması sağlanan Prens Salvador Bamsı Bey'e bırakılır. Bamsı Bey uzun uzun Prens Salvador'la konuşur; tam Salvador'u öldürmek üzereyken Salvador Bamsı Bey'e Müslüman olmak istediğini söyler ve kelime-i şahadet getirerek Müslüman olur. Bamsı Bey onun adını Ebubekir Sıddık koyar ve onu öldürmekten vazgeçer. Ebubekir Sıddık da Bamsı Bey' onun oğlu olacağına dair söz verir. Ebubekir Sıddık artık Osman Bey için mücadele edecektir.

Onuncu bölümde Ebubekir Sıddık, Osman Bey ve adamlarına Kulucahisar Kalesi'nin ganimet odasının yerini gizli yoldan geçerek gösterir. Bamsı Bey ve alpler içeri girdikten sonra birkaç sandık altını alan Ebubekir Sıddık Bamsı Bey ve alpleri odaya kilitler ve kaçar. Burada gördüğümüz kadarıyla Ebubekir Sıddık Osman Bey'e ihanet etmiştir ancak on ikinci bölümde anlarız ki Osman Bey ve Ebubekir Sıddık anlaşmıştır. Osman Bey, Ebubekir Sıddık'tan kendisine ihanet etmesini istemiştir. Bu

sayede Ebubekir Sıddık Kulucahisar'a sızacaktır. Osman Bey'in Kulucahisar'dan haber almasını sağlayacaktır.

Yirmi beşinci bölüme kadar Sıddık Osman'a haber aktarmaya devam edecektir. Yirmi beşinci bölümde Sofia Ebubekir Sıddık'tan şüphe duyar ve onu yakalar. Sofia Ebubekir Sıddık'ı ağır yaraladıktan sonra obaya gönderir ve Ebubekir Sıddık orada Bamsı'nın kollarında şehit olur, böylece Bamsı Bey ikinci defa evlat acısı çekmiş olur.

Ebubekir Sıddık karakteri Osman Bey'i tüm maruz kaldığı işkencelere rağmen satmaz. O ne derse onu yapar bundan dolayı "Eril Arketipler" grubundan "En İyi Arkadaş" maddesine girer. Müslüman olduktan sonra temel amacı "Allah rızası için gaza yolunda..." Osman Bey ile mücadele etmek olan Ebubekir Sıddık, cennet için çalışır hale gelmiştir. Bunun için "Ego Tipler" grubundan "Masum" maddesine girer.

3.1.14.Samsa Çavuş

3.1.14.1.Tarihi Kişiliği

Türbesi Bolu ili Mudurnu ilçesinde bulunan Samsa Çavuş 13. ve 14. Yüzyılın başlarında yaşamıştır. Osmanlı Devleti'nde ilk çavuş ünvanını taşıyan Samsa Çavuş, Osman Gazi'nin yakın silah arkadaşlarından ve Mudurnu, Göynük, Taraklı ve İnegöl'ün fetihlerinde bulunmuş; İznik kuşatmasına katılmıştır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2013).

3.1.14.2.Dizideki Kurmaca Samsa Çavuş ve İncelemesi

Samsa Çavuş dizide karşımıza ikinci bölümde çıkar. Konuşması ve düşünceleriyle savaşçı, mert ve yiğit bir bey olduğunu gösterir. Aynı bölümde Dünder Bey'in Kulucahisar'la anlaşma yapmak istemesine "Bize buraya altın için gelmedik, Ertuğrul Bey'in peşinden küffara karşı cenk etmek için geldik." Şeklinde cevap vererek savaşçı olduğunu göstermiştir. Yine aynı bölümde kendisini evlendirmek isteyen Dünder Bey'e "Ben pusatlarımı yar belledim, şahadetim nikahımdır.", der ve tek amacının savaşmak olduğunu gösterir.

Samsa Çavuş, dizide yer aldığı süre boyunca dini unsurları sürekli olarak kullanır ve onun temsilcisi konumundadır. Yedinci bölümde Kur'an-ı Kerim okuyarak bu yönünü göstermiştir. Bununla beraber Samsa Çavuş karakteri sıklıkla özlü sözler de söyler. Bu onun tam anlamıyla bilgin rolüne bürünmemiş olsa da karakter olarak diğer yardımcı karakterlere göre daha önde olduğunu göstermektedir.

Samsa Çavuş Osman Bey'in en yakın dostlarından ancak Osman Bey'in Ak Sakallılar'dan almış olduğu Cengiz Han'ın yasalarının kaynağını merak eden Samsa Çavuş, Osman Bey'in kendisine bunu söylememesi üzerine onunla "Yarenliğinin" sona erdiğini ve onunla beraber olmayacağını söyler. Osman Bey ile karşılıklı laf dalaşından sonra yumruk yumruğa dövüşen Samsa Çavuş on dördüncü bölümde Osman tarafından Moğolların elinden kurtulunca tekrar Osman Bey'in yanında yer alır. Osman Bey'in onu kurtarmasından sonra Samsa Çavuş bir daha görülmez.

Samsa Çavuş aynı zamanda bir oba beyi olması ve sert bir karaktere sahip olması nedeniyle "Eril Arketipler" grubundan "Lider, Şef" maddesine, savaşçı ve onurlu olduğu için yine aynı gruptan "Savaşçı" maddesine girer. Amaç olarak ise tıpkı Osman Bey gibi fetih niyetinde olduğu için "Ego Tipler" grubundan "Kahraman" maddesine girer. Yine aynı nedenden bir hayali gerçekleştirmek niyetinde olan Samsa Çavuş "Öz Benlik Tipleri" grubundan "Sihirbaz" maddesine girer.

Dizi içerisinde hem Osman Bey ile üzene karşı çıkıp yeni bir devlet kurma amacından hem de yalnız başına bir ömür sürmesinden dolayı Samsa Çavuş aktif anti-kahramandır.

3.1.15.Boran Alp

3.1.15.1.Tarihi Kişiliği

Bu karakterin tarihi kaynaklarda gerçekliği yoktur.

3.1.15.2.Dizideki Kurmaca Boran Alp ve İncelemesi

Dizideki Boran Alp karakteri Osman Bey'in en yakın adamıdır, sağ kolu durumundadır. Boran Alp ne olursa olsun hiçbir şekilde Osman Bey'in sözünden

çıkılmaz. Her ne derse desin “ölümüne” yanındadır, Beyi ne derse desin “haklıdır, bir bildiği vardır”. Boran Alp’in bir diğer özelliği ise kopuz çalıp ezgi, türkü söylemesidir. Osman Bey özellikle toy zamanlarında Boran Alp’ten kopuz çalıp deyiş söylemesini ister. Buna örnek olarak beşinci bölümde Osman Bey’in Samsa Çavuş ve diğer alpleriyle beraber yemek yerken Boran Alp’ten deyiş söylemesini istemesi örnek olarak verilebilir.

Yedinci bölümde Boran ve Konur Alp işkence görürken Fetih Suresi’ni okur. Bu onların kahramanlık derecelerini arttırırken dayanıklılıklarının ve güçlerinin ilahi bir nedenden kaynaklandığının göstergesidir.

Boran Alp karakteri ne olursa olsun Osman Bey’i yalnız bırakmadığı için “Eril Arketipler” grubundan “En İyi Arkadaş” maddesine girer. Savaşçı ve mücadeleci bir karaktere sahip olduğu içinse yine aynı grubun “Savaşçı” maddesine girer.

3.1.16.Burçin Hatun

3.1.16.1.Tarihi Kişiliği

Bu karakterin tarihi kaynaklarda gerçekliği yoktur.

3.1.16.2.Dizideki Kurmaca Burçin Hatun ve İncelemesi

Burçin Hatun, Bamsı Bey’in oğlu Aybars’ın sözlüsüdür. Yalnızca ilk bölümde gördüğümüz Aybars, şehit olduktan sonra Burçin değişim gösterir ve Osman’la onun yanındakileri düşman olarak görmeye başlar. Bunun nedeni ise Aybars’ın şehit olmasında Osman’ın suçu olduğu düşüncesinde olmasıdır. İkinci bölümde Dündar Bey’in kızı Aygül ile konuşurlarken bunu onun ağzından duyarız. Aybars’ın şehit olduğu an Burçin’in eline iğne batar ve parmağından kan akar. Buradan dizi içerisinde sembolik bir dil ile Aybars’ın şehit olacağını Burçin’e ilahi bir şekilde haber verildiği yorumu çıkarılabilir. Zira sahneler arası geçiş bilinçli olarak bu şekilde düzenlenmiştir.

Değişim gösterdikten sonra Osman ve çevresindekilere düşman olan Burçin, Dündar’ın kızı Aygül’e sürekli vesvese verir ve onun aklını bulandırıp Osman’a karşı olan sevgisini kullanır. Yirminci bölümde, Osman Alişar’la Aygül’ün evliliğine mani

olmak ister ve konuşmanın sonunda “Aygül’ü Alişar’a yar etmem.”, der. Burçin de bunu gidip Bala Hatun ve Selcan Hatun’a Osman Aygül’ü seviyor, şeklinde anlatır. Buradan görüldüğü üzere Burçin her şekilde Osman ve etrafındakilere zarar vermek için uğraşır. Bu düşmanlığın en büyük delili olarak ise yirmi birinci bölümde Dündar ve oğlu Bahadır’ı kovalarken Bahadır’la dövüşen Bamsı’ya kendi elleriyle ok atması verilebilir. Burçin’in anne ve babası dahil hayatta hiç kimsesi yoktur. Yalnızca oğluyla evlendirecekken oğlunun şehit olmasıyla Burçin’e kendi kızı gibi sahip çıkan Bamsı Bey vardır. Buradan görüldüğü kadarıyla Burçin her anlamda Osman Bey ve çevresindekilere düşman olmuştur.

Burçin Hatun kendisine güvenen ve kızı olarak gören Bamsı Bey’i okla vurması nedeniyle “Kötüler” grubundan “Hain” maddesine girer. Bala’yı ve Selcan Hatun’u sinir etmek için onlarla konuşması ve psikolojik baskı uygulamaya çalışması onu “Kötüler” grubundan “Sadist” grubuna sokar. Yine Bamsı’ya yalan söylemesi, onu aldatması nedeniyle yine aynı gruptan “Şıllık” ve “Sırttan Bıçaklayan” maddelerine girer.

Burçin Hatun, ailesinin olmaması ve etkileşimde olduğu kişi sayısı sınırlı olduğundan anti-kahramandır ancak olaylara doğrudan doğruya etkide bulunmadığı için pasif anti-kahramandır.

3.1.17.Aybars Bey

3.1.17.Tarihi Kişiliği

Bu karakterin tarihi kaynaklarda gerçekliği yoktur.

3.1.17.2.Dizideki Kurmaca Aybars Bey ve İncelemesi

Aybars Bey karakterini dizide yalnızca birinci bölümde görürüz. İlk bölümde şehit olduktan sonra Aybars Bey karakterini bir daha görmeyiz. Aybars Bey karakteri yer aldığı bir bölüm boyunca Osman’a son derece sadık ve onunla çok yakın arkadaşır. Öyle ki Osman’la kendisine yapılan baskında Osman’ı bırakıp kaçmamış ve savaşarak şehit olmuştur.

Osman'a ölümüne sadık ve bağlı olmasından dolayı Aybars Bey karakteri "Eril Arketipler" grubundan "En İyi Arkadaş" maddesine girer.

3.1.18.Konur Alp

3.1.18.1.Tarihi Kişiliği

Konur Alp, Osman Bey'in yanında önemli bir mevkide olan kumandanlarından. Bunu Aşık Paşa tarihinden öğreniriz. Şöyle ki, Osman Bey Karacüyüş'u Konuralp'e vermiştir (Âşıkî, 2013, s. 70-71). Akyazı, Bolu, Düzpazar(Düzce)'ye akınlar düzenlenmiş ve fethetmiştir (Âşıkî, 2013, s. 88). Ölüm tarihi ise net olmamakla birlikte 1326-1337 tarihleri arasındadır (Emecen F. M., 2020, s. 554).

3.1.18.2.Dizideki Kurmaca Konur Alp ve İncelemesi

Konur Alp karakteri Osman Bey'in en yakın dostlarından. Hiçbir şekilde onu bırakmaz, verdiği emre koşulsuz itaat eder. Ne olursa olsun her daim onun yanındadır. Sekizinci bölümde Şeyh Edebalı'nın kızı Bala'yı Osman Bey'e vermemesi üzerine Konur Alp Osman Bey'e "Eğer onun da gönlü varsa kaçıralım, beyim diye." fikir ve destek verir. On ikinci bölümde Konur Alp'in kardeşi olduğunu öğrendiğimiz Kongar(Göktuğ), Osman Bey ve Alpleri tarafından esir edilir. On beşinci bölümde ise Konur Alp'i kandırıp elinden kaçır. Burada Konur Alp'in yaptığı tek hatayı görürüz. Bu onun hatasız olmadığını gösterir. Bölümün devamında ise onu kovan Osman Bey'e "Gitmem, hiçbir yere gitmem. Göğsümün içinden kalbimi söke alsan da gene de senin dibinden ayrılmam." demiş ve ona bağlılığını göstermiştir.

Konur Alp yedinci bölümde kaçırılıp işkence görürken Fetih Suresi'ni okur. Bunun onun gücünün kaynağının ilahi bir nedene bağlanmaya çalışıldığını gösterir. Yirmi beşinci bölümde kardeşi Göktuğ'un tekrar Mankurtlaşarak özünü yitirmesinden dolayı kardeşi tarafından kılıçla ağır yaralanır ve yirmi altıncı bölümde de şehit olur.

Konur Alp Osman Bey'e koşulsuz sadakatinden ve her ne olursa olsun onun yanında olmasından dolayı "Eril Arketipler" grubundan "En İyi Arkadaş" maddesine girer. Mücadeleci ve savaşçı ve kimliğe sahip olduğu için ise yine aynı grubun "Savaşçı" maddesine girer. Osman Bey ile yeni bir devlet kurma amacı peşinde olduğu için de "Ego Tipler" grubundan "Kahraman" maddesine girer.

Konur Alp karakteri olaylara doğrudan aktif bir biçimde katkıda bulunmamasından dolayı, pasif bir rol üstlenirken; hem alp arkadaşları dışında kimsesi olmaması hem de Osman Bey ile düzene karşı çıkıp yeni bir düzen kurma amacı taşıdığı için pasif anti-kahraman halini alır.

3.1.19.Kongar (Göktuğ)

3.1.19.1.Tarihi Kişiliği

Bu karakterin tarihi kaynaklarda gerçekliği yoktur.

3.1.19.2.Dizideki Kurmaca Kongar (Göktuğ) ve İncelemesi

Dizideki Kongar, özünü hatırlayıp eskiye dönen Göktuğ karakteri diziyeye onuncu bölümde giriş yapar. Tıpkı diğer Moğollar gibi gözünü kan bürümüş, vahşi, savaşçı, kana susamış biridir. Diziyeye girdiği andan kendi özünü yani Göktuğ olduğunu hatırlayana kadar son derece cani ve acımasız bir yapıdadır. Osman Bey ve arkadaşlarına sürekli olarak zorluk çıkarır.

On ikinci bölümde Konur Alp kayıp kardeşinin Kongar olduğunu boynundaki yara izinden tanır. Her ikisinde de anı hilal yara izinden vardır. Osman'ın eline esir düştüğünde abisi Konur Alp onun gerçek kimliğini hatırlaması için ona yardım eder. Kongar hatırlamış numarası yaparak hatta gözünden yaş dahi akıtarak abisi Konur Alp'i kandırır ve onu yaralayıp kaçar, ancak öldürmez. Buradan Kongar'ın eskiyi hatırladığını ancak bunu kabullenemediği yorumunu çıkarabiliriz. Kongar Mankurtlaşmıştır ve Balgay'la beraber Moğolların safındadır ancak on beşinci bölümde abisini aldatıp kaçtıktan sonra on sekizinci bölümde Balgay'la anlaşma yapmak için gelen Osman'ın karşısına çıkar. Osman namaz kılmak için ayrıldığında Kongar Osman için şunları söyler: "Kaya gibi sağlam bir imanı var. Ondaki inancın

yarısı bizde olsa cihanı kendimize köle ederdik.”. Buradan Kongar’ın Müslümanlara ve Osman’a hayranlık beslemeye başladığı yorumu yapılabilir. Yirminci bölümde Konur Alp, Kongar’ın karşısına çıkar ve ona her şeyi anlatıp, Balgay’ın onu esir pazarından aldığını gösteren belgeyi Kongar’a gösterir. Kongar her şeyi hatırlar ve Göktuğ olur. Bunun üzerine “Balgay, sana bunun hesabını soracağım Balgay.” diyerek ondan alacağı intikamın mesajını verir.

Göktuğ kim olduğunu hatırladıktan sonra Osman Bey’in alplerinden olmak ister. Bunun üzerine Osman Bey Göktuğ’dan Balgay’ın yanında kalmasını ve ona haber aktarmasını ister. Göktuğ yirmi dördüncü bölüme kadar bunu devam ettirir. Yirmi dördüncü bölümde kimliği açığa çıkar ve Balgay tarafından türlü işkencelere maruz kalır. Yirmi beşinci bölümde tekrar Mankurtlaşan Göktuğ abisi Konur Alp’in ölmesine neden olacak ağır yarayı açar. Daha sonra kim olduğunu hatırladığında ise abisi Konur Alp şehit olmuştur.

Kongar (Göktuğ) karakteri diziye giriş yaptığı andan itibaren uzun süre kötü karakter olarak kaldığı için o daha çok kötü karakter sınıfında incelenecektir. Kongar karakterinin “Kötüler” grubundan girdiği maddeler şunlardır:

1. Kuralsız ve acımasızca savaştığı için “Zorba”,
2. Abisi Konur Alp’i aldatıp kaçtığı için “Hain ve Sırttan Bıçaklayan”,
3. Kana susamış olduğu ve düşmanlarına psikolojik olarak da eziyet ettiği için “Sadist”,
4. Kendi çarpıtılmış davası ve inançları uğrunda mücadele ettiği için “Terörist”,
5. Yine aynı fikirler uğrundan her şeyi yapabilme kapasitesine sahip olduğu için “Fanatik” maddelerine girmektedir.

İyi karakter olarak inceleyebileceğimiz tek noktası ise Osman Bey’in yanında girdiği birkaç mücadele ve onun yanında olmak istemesi nedeniyle “Eril Arketipler” grubundan girdiği “Savaşçı” maddesidir.

Göktuğ Alp etkileşimi girdiği kişi sayısının sınırlı olmasından ve olaylara değiştirecek düzeyde etki edememesinden dolayı pasif anti-kahramandır.

3.1.20.Kalanos

3.1.20.1.Tarihi Kişiliği

Tarihsel olarak aynı ada sahip bir antik dönem filozofu bulunur ancak bu karakterle herhangi bir ilgisi yoktur.

3.1.20.2.Dizideki Kurmaca Kalanos ve İncelemesi

Dizideki Kalanos karakteri Tekfur Yorgo Polos'un sağ kolu ve Kulucahisar Kalesi'nin komutanıdır. Prenses Sofia ile gizli bir aşk yaşayan Kalanos, Sofia ne derse onu yapar, Efendisi Tekfur Yorgo Polos'u öldürme planlarını da Sofia ile beraber yapar. Kalanos karakteri Sofia ile aşk yaşamayı ve Tekfur Yorgo Polos'u öldürmek istemesi nedeniyle iki yüzlü bir tavır sergiler, Tekfura ihanet eder. Henüz birinci bölümde Kalanos ve Sofia arasındaki gizli aşk gösterilir. Tekfurun öldürülmesi suçunu da Sofia ile beraber Osman Bey'in üzerine atan bir diğer kişi de Kalanos'un kendisidir. Kalanos karakteri sekizinci bölümde Osman Bey tarafından Şeyh Edebalı'ya kurdukları tuzağı Osman'ın bozması sırasında öldürülür.

Kalanos karakteri Tekfur Yorgo Polos'a ihanet etmesinden dolayı "Kötüler" grubundan "Hain" ve "Sırttan Bıçaklayan" maddelerine girer. Bununla birlikte çarpıtılmış bir haçlı idealinin peşinde kuralsızca koşup masum insanları öldürmekten çekinmediği için de yine aynı gruptan "Terörist" maddesine girer.

Kalanos karakteri etkileşime girdiği karakter sayısı çok az olduğundan ve hayatının yalnızlık içerisinde geçip toplumdan soyut, tüm varlığını Sofia'ya adanarak ondan başka kimseyle yakın olmamasından ve özellikle Osman Bey ile alplerine tuzak kurarak diziyi yön verecek faaliyetlerde bulunmasından dolayı aktif anti-kahramandır.

3.1.21.Tekfur Yorgo Polos

3.1.21.1.Tarihi Kişiliği

Bu karakter hakkında tarihi kaynaklarda net bir bilgi bulunamamıştır. Buradaki bilgi Osman Bey'in fethettiği Kulucahisar Kalesi'ni yöneten bir tekfurun olduğu yönündedir ancak Tekfurun adının ne olduğu konusunda bilgiye ulaşamamıştır.

3.1.21.2.Dizideki Kurmaca Yorgo Polos ve İncelemesi

Bu karakter dizide çok kısıtlı bir zamanda diliminde yer almıştır ancak olay örgüsü onun ölümü üzerine kurulmuştur. Karısı Prens Sofia'ya da kale komutanı olan sağ kolu Kalanos'a da çok güvenir ancak bu güveni ona yapılan ihanet ile son bulur. Ölümü ikinci bölümde karısı Prens Sofia elinden olur. Tekfur Yorgo Polos ilk başlarda Türkleri sevmese de karısının ona yaptığı suikasttan onu kurtaran Osman Bey'e olan güveni ve sevgisi nedeniyle Türkleri sevmeye başlamıştır. Nitekim ikinci bölümde onu uyarmak için kaleye giren Osman'ı korumak için onu gizli çıkıştan dışarı çıkarmıştır. Buradan artık onun Türkleri sevmeye başladığı çıkarılabilir.

Tekfur Yorgo Polos onu gördüğümüz çok kısa süreden dolayı bulunduğu konuma göre değerlendirilecektir. Kendisi bir yönetici, hükümdar olduğundan "Eril Arketipler" grubundan "Lider, Şef" maddesine girer. Yine aynı nedenden dolayı "Öz Benlik Tipleri" grubundan "Hükümdar" maddesine girer.

3.1.22.Balgay

3.1.22.1.Tarihi Kişiliği

Balgay karakteri gerçek hayatta da yaşamıştır. Anadolu da valilik yapmış, zalim ve kana susamış bir Moğol komutanıdır, Ahi Evran ve pek çok ilim adamının, Anadolu'daki Müslümanları bir arada tutan kanaat önderlerini şehit ettirmiştir. Bu sayede Anadolu'nun birlik ve beraberliğini bozmak istemiştir (Eğitmen-HBC Eğitim Danışmanlık, 2020).

3.1.22.2.Dizideki Kurmaca Balgay ve İncelemesi

Balgay karakteri diziye onuncu bölümde dahil olur. Kana susamış, canı, zevki için insan öldüren; karşısına kim çıkarsa çıksın kadın, çocuk demeden gözünü kırpmadan öldüren bir karakterdir. Bunu diziye giriş şekliyle onuncu bölümde göstermektedir. Gelişiyile birlikte Osman Bey'e kendi Sancak Beyi olması teklifini sunar ancak Osman Bey bunu reddeder. Bundan sonra Osman Bey'e düşman olur ve onun karşısında savaşmaya başlar.

Balgay karakteri para, ün ve kadın düşkünüdür. Bunu daha hemen her bölümde dile getirir zira neden savaşıklarını açıklarken para, ün ve makam için der. Aynı zamanda kadın düşkünüdür. Bunu on birinci bölümde Prenses Sofia'nın karşısına çıktığında açıkça görürüz. Sofia'ya doğrudan onu cariyesi yapmak istediğini söyler. Sofia da buna boyun eğer ve kabul eder.

Osman'a düşman olan Balgay, on sekizinci bölümde Geyhatu, Alışar ve Dünder'a karşı Osman'a ittifak teklifinde bulunur. Cengiz Han yasalarını eline geçirdikten sonra Geyhatu'ya da düşman olan Balgay kendi başına buyruk olmak istemektedir ancak bu ittifak daha sonra bozulur, Osman ile Balgay tekrar düşman olur. Yirmi üçüncü bölüme kadar süren bu düşmanlık Osman'ın Balgay'a ittifak teklifi ile müttefikliğe dönüşür. Bu ittifak ile Osman Alışar'ın sonunu getirecek, Balgay da Geyhatu'ya karşı olan savaşta Osman'ı yanında görecektir. Anlaşma sonucu Alışar'ı Osman öldürür ve Dünder tüm gerçekleri öğrenir. Bu anlaşma daha sonra Göktuğ'un kimliğinin açığa çıkmasıyla bozulur.

Balgay karakteri "Kötüler" grubunda incelenecektir. Dahil olduğu maddeler şunlardır:

1. Bedeli ne olursa olsun gücü elinde tutmak istemesi ve kuralsız savaşması nedeniyle "Zorba",
2. İsteklerine kavuşmak için en yakınındakileri dahi harcayabildiği için "Alçak",
3. Bağlı olduğu Vali Geyhatu'nun yerine geçmek istemesi nedeniyle ona ihanet eder ve "Hain" maddesi ile "Sırttan Bıçaklayan" ,
4. Özellikle Göktuğ'un Mankurtlaştırmak için Göktuğ'a yaptığı psikolojik ve fiziksel işkencelerden dolayı "Sadist"

5. Yalnızca kendi faydası için çalıştığından dolayı “Parazit” maddelerine dahil olur.

Herhangi bir fikir ve ideal uğrunda savaşmayı yalnızca güç ve para için savaştığından dolayı “Terörist” maddesine dahil olmaz.

3.1.23.Böke

3.1.23.1.Tarihi Kişiliği

Tarihi kaynaklarda geçen Cengiz Han’ın oğlu Tuluy Han’ın oğlu olan Arık Böke değildir zira bu derece yüksek rütbeli bir kişinin Anadolu’ya gönderilmiş bir komutan olan Balgay’dan emir alması olası değildir. Onun için dizideki komutan Böke ile tarihteki Arık Böke farklı kişilerdir.

3.1.23.2.Dizideki Kurmaca Komutan Böke ve İncelemesi

Komutan Böke karakteri diziyeye on dokuzuncu bölümde dahil olur. Diğer Moğol komutanları gibi acımasız ve kana susamıştır. Balgay’ı kontrol etmesi ve Moğol düzenini tesis etmesi için Geyhatu tarafından gönderilmiştir ancak Balgay’la baş edemeyip Balgay’a yirmi birinci bölümde itaat etmiştir. Osman Bey’le ittifak kuran Balgay’ın yanında Alişar ve Dünder’a karşı savaşa girmiştir ancak onlara ihanet etmiş ve taraf değiştirmiştir. Bu mücadelenin sonunda da Osman Bey tarafından yirmi üçüncü bölümde öldürülmüştür.

Komutan Böke karakteri “Kötüler” grubundan şu maddelere dahil olur:

1. Kuralsız savaşması nedeniyle “Zorba”,
2. Balgay’a ihanet etmesi nedeniyle “Hain” ve “Sırttan Bıçaklayan”.

Bununla beraber dizi boyunca herhangi bir aile izinden bahsedilmediği ve etkileşime girdiği karakter sayısı sınırlı olduğundan anti-kahramandır. Olayların seyrini değiştirdiği tek nokta olan Balgay’a ihanet edip Osman Bey ve Balgay ittifakına karşı savaşmasından dolayı aktif anti-kahraman olarak nitelendirilir.

3.1.23.Subutay

3.1.23.1.Tarihi Kişiliği

Dizide geçen Subutay ile tarihteki Subutay arasında dönemsel olarak mantıklı bir bağ bulunmamaktadır. Zira Osman Gazi'nin doğum tarihi 1258 iken Subutay'ın ölüm tarihi 1248'lerdir (Gömeç, 2006, s. 321).

3.1.23.2Dizideki Kurmaca Subutay ve İncelemesi

Subutay karakteri diziyeye yirmi dördüncü bölümde dahil olmuştur. Tıpkı diğer Moğollar gibi para düşkünü, acımasız, kendini beğenmiş bir karaktere sahiptir, Geyhatu'nun adamıdır. Balgay ve Subutay'ın buldukları bölgeyi idare edememeleri üzerine Geyhatu tarafından gönderilmiştir. Subutay bunun yanında tuzak kuran, dolambaçlı işler yapan biridir. Yirmi beşinci bölümde Sofia ile anlaşıp obaya habersiz baskın yapmak ister ancak Osman Bey bunu öğrenir onlara tuzak kurar. Yirmi altıncı bölümde Subutay'ı Osman Bey öldürür.

Subutay karakteri “Kötüler” grubunda incelenecektir. Dahil olduğu maddeler ise şunlardır:

1. Kuralsız savaştığı için “Zorba”,
2. Düşmanlarına hem fiziksel hem de psikolojik zarar verdiği için “Sadist”,
3. Sadece kendi rahatı ve huzuru, para, ün, şöhret için mücadele ettiğinden “Parazit”.

Hemen herkesle iletişime geçtiği ve belirli bir ideal peşinde koşmayıp kendi zevkleri için mücadele ettiğinden düzen kaygısı gütmeyen bu nedenlerden anti-kahraman özelliği taşımaz.

3.1.24.Cerkutay

3.1.24.1.Tarihi Kişiliği

Bu karakterin tarihi kaynaklarda gerçekliği yoktur.

3.1.24.2.Dizideki Kurmaca Cerkutay ve İncelemesi

Cerkutay karakteri de Balgay ve Kongar karakterleriyle birlikte diziyeye dahil olur. Cerkutay karakteri de diğer Moğollar gibi acımasızdır ve kana susamıştır. Kongar'a nazaran daha dengesiz bir doğrultuda ilerleyen Cerkutay; kendi kendine sebepsiz yere gülmesi, aniden kızması ve öfkelenmesi gibi işaretlerle bu dengesizliğini gösterir.

Cerkutay karakteri “Kötüler” grubundan şu maddelere girer:

1. Kuralsız savaştığı için “Zorba”,
2. Düşmanlarına hem fiziksel hem de psikolojik zarar verdiği için “Sadist”.

Cerkutay karakteri etkileşime girdiği kişi sayısının sınırlı olmasından ve olayları değiştirecek düzeyde etki etmediği için pasif anti-kahramandır.

3.1.25.Sungurtekin

3.1.25.1.Tarihi Kişiliği

Tarihi kaynaklarda geçtiğine göre dizideki gibi Ertuğrul Bey'in kardeşi Osman Bey'in amcasıdır. Kendisi dizide yalnızca bir bölüm yer aldığından detaylı bilgi verilmeye gerek duyulmamıştır.

3.1.25.2.Dizideki Kurmaca Sungur Tekin ve İncelemesi

Sungur Tekin'i dizide yalnızca bir bölümde görürüz. Ak sakallılardan yeni görev almış olan Osman Bey'e Margaret Kilisesi keşişlerinin içine sızmış, kendi kanından birinin yardımcı olacağı söylenir. Bu kişi amcası Sungur Tekin'dir. Sungur Tekin keşişlerden olan Efendi Renes'i öldürür ve Margaret Kilisesi keşişlerinin

Bizans tahtına Sofia'yı geçirmek istedikleri bilgisini öğrendiğini söyler, bir daha da görünmez.

Sungur Tekin karakteri yalnız başına olduğu ve öldüğü sanıldığı için “Eril Arketipler” grubundan “Kayıp Ruh” maddesine girer. Aynı zamanda kendisinin bu özellikleri onu anti-kahraman yapar. Vermiş olduğu bilgi neticesinde olayların gidişatının değişmesinden dolayı da aktif anti-kahraman sınıfına dahil edilir.

3.1.26.Prens Adelfa

3.1.26.1.Tarihi Kişiliği

Bu karakterin tarihi kaynaklarda gerçekliği yoktur.

3.1.26.2.Dizideki Kurmaca Prens Adelfa ve İncelemesi

Prens Adelfa dizide Bizans prensesidir ve Geyhatu'yla evlendirilmek üzere Konya'ya götürülmektedir. Osman Bey Ak Sakallılar'ın yönlendirmesiyle bu ittifaka engel olmak için Adelfa'yı kaçıtır ve obaya götürür. Adelfa ise obada olmaktan memnun kalmıştır. Bunun dışında bir sahnede Bala, Adelfa'nın Osman'dan hoşlandığını sezmesi üzerine Osman'ı kıskanmıştır.

Prens Adelfa karakteri kurtarılmayı bekleyen biridir. Bunu şu sözünden anlayabiliriz: “Günlerdir kendimi öldürmeyi düşünüyordum. Ne tuhaf ki nefret ettiğim Türklerin dostluk eliyle hayatta kalacağım.”. Bu sözden de anlaşılacağı üzere Prens Adelfa kurtarıcısını beklemektedir. Bundan dolayı “Dişil Arketipler” grubundan “Sahipsiz Çocuk” maddesine dahil olur.

Prens Adelfa karakteri etkileşime girdiği kişi sayısının az olması ve olaylara değiştirecek düzeyde etki etmediği için pasif anti-kahramandır.

3.1.27.Nizameddin

Bu karakter Alişar Bey'in yaveridir. Aslında ise Efendi Yannis'in adamlarındandır. İki yüzlüdür ve kendisine güvenen Alişar Bey'e ihanet eder.

Bundan dolayı “Kötüler” grubundan “Hain” ve “Sırttan Bıçaklayan” maddelerine girer. Ölümü ise Osman Bey’in adamı Erkut Alp’in elinden olur.

Efendi Yannis’in adamı olduğu için kurulu olan Bizans düzenine karşı gelir bundan dolayı anti-kahraman özelliği gösterir, bununla birlikte olaylara değiştirecek düzeyde etki etmesinden ve ön planda olan bir karakter olmasından dolayı aktiftir bu nedenle aktif anti-kahramandır.

3.1.28.Helen

Sofia’nın sağ koludur. Onunla beraber Efendi Yannis’e hizmet ederler. Ne olursa Sofia’nın sözünden çıkmaz ve onu asla yalnız bırakmaz. Sofia’yla beraber tuzaklar kurduğu ve insanları aldattıkları için “Kötüler” grubundan “Şıllık” maddesine dahil olur.

Helen karakteri Sofia dışında çok az sayıda karakterle etkileşime girdiği ve kurulu olan Bizans düzenini bozmak istediği için anti-kahramandır. Dündar’ın Bey’in Alişar’ın konağından kaçması için ona haber verdiği için olaylara doğrudan etki eder ve Balgay-Osman ittifakını bozar. Bundan dolayı aktif anti-kahramandır.

3.1.28.Gonca Hatun

Bala’nın yoldaşısıdır. Onunla beraber Şeyh Edebalı ve erenler için çalışırlar. Savaşçı bir yapıya sahiptir. Bala Hatun’la beraber eline kılıç alıp savaşır, aktif olarak olayların içerisinde ancak çok etkin rol olmaz.

Gonca Hatun karakteri kendi sorunlarını kendi çözen bir yapıya sahiptir bunun için “Dişil Arketipler” grubundan “Dişi Şövalye” maddesine girer.

Gonca Hatun olayları çok değiştirecek rolde değildir; ailesinden bahsedilmez, Şeyh Edebalı’yla beraber kurulu olan düzene karşıdır. Bunun için pasif anti-kahramandır. Gonca hatun karakterinin etkileşime girdiği karakter sayısı fazladır bundan dolayı bu özelliği anti-kahraman özellikleri arasında gösterilemez.

3.1.29. Teokles

Osman'ı kasıtlı olarak salan Sofia'nın Osman'ı öldürmesi için tuttuğu avcıdır. Osman bu tuzağa düşmez ve Teokles'i yakalar ve gizler. Bundaki amacı Aybars'ın katilini bulmak da Teokles'i kullanacak olmasıdır ancak Batur Alp gizlice Boran Alp'i takip eder ve Teokles'in bulur ve kaçırıp babasına söyler. Dünder da Teokles'i iyi niyet göstergesi olarak kaleye Sofia'ya teslim eder. Buna çok sinirlenen Osman'ın bu durumda neler yaptığını yukarıda açıklandığı için tekrardan açıklama yapılmayacaktır. Teokles'in ölümü Osman'ın emriyle kaleye sızan Samsa Çavuş elinden olmuştur.

Teokles karakteri “Kötüler” grubundan “Sadist” maddesine zevki için adam öldürdüğünden, “Terörist” maddesine Sofia'ya hizmet ederek kurulu olan Bizans düzenine karşı olduğu için girer.

Teokles karakteri Batur Alp gibi bir karakterle Osman'ın arasını açarak olayların gidişatını değiştirmesi nedeniyle aktiftir. Hem kurulu olan düzene karşı olmasından hem etkileşimde olduğu karakter sayısının sınırlı olmasından hem de etrafındaki kişi sayısının azlığından aktif anti-kahraman olmaktadır.

3.1.30. Bahadır Alp

Bahadır karakteri Dünder Bey'in yıllar önce annesi Hazal Hatun'la beraber obadan gönderdiği diğer oğludur. Dünder diğer oğlu Batur ölünce onu çağırmıştır, barışmışlardır ancak Dünder bunu kimsenin bilmesini istemez. Onu obada gizli işlerini yaptırmak için kullanmak ister ancak daha sonra obaya annesi Hazal Hatun'un gelmesiyle Osman'ın yanına girer, amacı annesi Hazal Hatun'a haber getirmektir. Babası ve abisi gibi iktidar hırslı olan, aptal, gözünü iktidar hırslı bürümüş bir karakterdir.

Bahadır karakteri “Kötüler” grubundan şu maddelere girer:

1. Kuralsız savaştığı ve güç için her şeyi yapabilecek durumda olduğu için “Zorba”,
2. Osman'ın arkasından iş çevirip annesine haber taşıdığı için “Hain” ve “Sırttan Bıçaklayan”,

3. Sürgünden döndüğü için “Dışlanmış”,
4. Çarpıtılmış bir ideal uğrunda savaştığı için “Terörist” maddelerine girer.

Bahadır Alp herhangi bir anti-kahraman özelliği taşımaz.

3.1.31.Hazal Hatun

Hazal Hatun karakteri diziye yirmi dördüncü bölümde dahil olmuştur. Dünder Bey’in ilk eşidir, Bahadır’ın annesidir. Çobanoğulları Bey’inin kız kardeşidir. Beylik kızı olduğu için ağırdır, oturaklıdır. Onun nasıl biri olduğunu Osman Bey ağzından yengesi Selcan Hatun’ söylediği şu sözlerle anlarız: “Mesele de bu ya ana. Hem güçlüdür hem de görgülü. Ummadık anda ummadık hamle yapar şaşar kalırsın.”. Görüldüğü üzere Hazal Hatun karakteri tehlikeli ve planlı bir kadındır. En büyük özelliği ise Dünder Bey’in diğer karısı Zühre Hatun’la anlaşamamasıdır. Zühre’yi takip ettirip toy yemeğini zehirleyince öldüren de yine odur.

Hazal Hatun’un planlı bir karaktere sahip olduğunun diğer bir örneği ise yirmi beşinci bölümde Bahadır’dan özellikle Osman Bey’e yakın olmasını ister. Amacını ise kendi ağzıyla şöyle dile getirir. “Bu uçları hükmümüze altına almadan bırakmam.”. Hazal Hatun’un planlar yapan biri olduğuna bir diğer örnek ise yirmi altıncı bölümde Aygül’ü Hazal Kastamonu’ya gönderir amacını Aygül’ü tedavi ettirmek olarak söyler ancak asıl amacı yolda onu öldürmektir ancak Aygül bundan kurtulur. Asıl amacı Kayı Boyu yerine kendi boyunun geçmesidir.

Hazal Hatun karakterinin yukarıdaki nedenlerden dolayı asıl niyeti iyi değildir. Bu nedenle “Kötüler” grubunda incelenecektir. Kötüler grubunda dahil olduğu maddeler şunlardır:

1. Arkadan plan yapması ve asıl amacının farklı olması nedeniyle “Hain”,
2. Zamanında oğluyla beraber sürgün edilmiş olması nedeniyle “Dışlanmış”,
3. Yine aynı arkadan plan yapması ve asıl amacının farklı olması nedeniyle “Şıllık”,
4. Bir önceki maddedeki nedenden ve Dünder’i etkilemesinden “Kara Dul”.

Hazal Hatun karakteri aynı zamanda yeri geldiğinde kılıç kuşanıp savaştığı için “Dişil Arketipler” grubundan “Dişi Şövalye” maddesine dahil olur.

3.1.32.Andreas

Dizideki Andreas karakteri Kalanos'un yaveridir. Kalanos'un Efendi Yannis'ten haberdar olmadığı süre boyunca gizli bir şekilde Kalanos'un yanında bulunmuş ve Efendi Yannis'in Kalanos'un yanındaki gizli adamlığını yapmıştır.

Andreas karakteri alçak bir karaktere sahiptir ancak dizi boyunca etkin bir rol üstelenmez. Efendi Yannis'le birlikte çarpıtılmış bir idealin peşinde koştuğu için "Kötüler" grubundan "Terörist" maddesine girmektedir. Bu karakter aynı zamanda aktif değildir ve etkileşime girdiği karakter sayısı çok sınırlıdır. Bu nedenle pasif anti-kahramandır.

3.1.33.Huan

Osman Bey'in kaçırılmasını sağlayacak pusuya düşmesine neden olan, onu tuzağa çeken Sofia'nın adamıdır. Tek görevi budur zaten Osman tarafından öldürülecektir. Huan karakteri Osman Bey'e tuzak kurarak onun hayatıyla oynadığı için "Kötüler" grubundan "Düzenbaz" maddesine, çarpıtılmış bir ideal peşinde koştuğu içinse aynı gruptan "Terörist" maddesine girer.

Huan karakterinin etkileşime girdiği kişi sayısı son derece sınırlıdır ancak Osman Bey'in hayatını tehlikeye atacak tuzağa onu çeker bu nedenle aktiftir. Huan karakter aktif anti-kahramandır.

3.1.34.Demir ve Şahin Beyler

Her iki karakter Dünder Bey taraftarıdır. Osman Bey'i ve onun planlarını desteklemezler. Para gözdürler, korkaklardır. Dünder Bey'in planlarına dahil olup Osman Bey ve yanındakilere saldırırlar. Abdurrahman Gazi'ye saldırdıkları zamanda ise Abdurrahman Gazi haklarından gelmiştir ancak öldürmemiştir. Bu iki karakter "Kötüler" grubundan şu maddelere dahil olurlar:

1. Osman Bey'e ihanet ettikleri için "Hain" ve "Sırttan Bıçaklayan",
2. Çarpıtılmış bir ideal uğrunda Dünder Bey yanında mücadele ettikleri için "Terörist".

3.1.35.Melik

Konya'ya gidip geldikten sonra on beşinci itibaren Alişar'ın yanında gözükten bu karakter, Alişar'ın Osman Bey'e kurduğu tüm tuzaklarda ön planda olur. İki yüzlüdür, plancıdır. Ölümü ise yirmi ikinci bölümde Osman'ın elinden olur. Melik karakteri “Kötüler” grubundan “Terörist” maddesine girer. Bunun nedeni çarpıtılmış bir ideal uğruna mücadele etmiştir.

Bu karakter az da olsa dizide yer aldığı sürece olaylarda aktif olarak rol oynar. Etkileşime girdiği kişi sayısının sınırlı olması ve ailesi olmaması nedenlerinden dolayı da aktif anti-kahramandır.

3.1.36.Erkut Alp

Çetin Alp karakteri Osman Bey'in Alplerindedir. Kısa boyludur ancak çok iyi dövüştür. Alişar'ın adamı Nizameddin'i öldürerek aktif bir role bürünür.

Erkut Alp karakteri “Eriş Arketipler” grubundan “En İyi Arkadaş” maddesine dahil olur. Aktif bir role bürünmesi ve etkileşime girdiği kişi sayısının sınırlı olmasından dolayı aktif anti-kahramandır.

3.1.37.Tursun Bey

Tursun Bey karakteri dizide ilk olarak karşımıza Kulucahisar Kalesi'ndeki papaz olarak çıkar. Asıl görevi ise kaledeki kutsal emanetlerin ele geçirilmesini sağlamak ve Şeyh Edebalı'ya istihbarat taşımaktır. Tursun Bey karakteri türlü işkencelere maruz kalmasına rağmen Osman Bey'i satmamasından dolayı “Eriş Arketipler” grubundan “En İyi Arkadaş” maddesine dahil olur.

Etrafındaki karakter sayısının sınırlı olmasından ve derviş dostları dışında kimsesi olmamasından dolayı anti-kahraman özelliği taşıırken, dizideki olayların akışına önemli noktalarda etki etmesinden dolayı aktiftir. Tursun Bey karakteri aktif anti-kahramandır.

3.1.38.Elif Ana

Bu karakter on dördüncü bölümde farklı yerlerde birbirlerinden habersiz biçimde yaralanan Osman Bey ve Bala Hatun'u kurtarır. Bir daha da görünmez. Kendisinin de dediği gibi insanlardan uzakta yaşamayı tercih etmiştir. Tam bir anti kahramandır. Herhangi bir aktiflik özelliği göstermez. Pasif anti-kahramandır.

3.1.39.Ayşe Hatun

Dizideki Ayşe Hatun karakteri Gündüz Bey'in karısı rolündedir. Tarihi kaynaklarda böyle bir kişiye rastlanılmamıştır. Karakter olarak çok az gözüken Ayşe Hatun olaylara aktif olarak dahil olmaz ancak kocası Gündüz Bey'i çok sever ve ona çok bağlıdır. Hayatta kocası Gündüz Bey'den başka kimsesi yoktur. Tek önemli sahnesi Gündüz Bey'in oklandığı bölümde onu yola göndermeden önce kocasını hazırlarken ettiği duadır. Bu sahnedeki dua, gizli bir imajdır ve halk bilimsel olarak "Malum Olma" durumu örneklendirilmeye çalışılmıştır.

Ayşe Hatun karakteri kocasını çok sevmesi ve ona "Benim senden başka kimsem yok." Demesinden dolayı yalnızlık korkusunu açığa vurur. Bu nedenle yalnızca "Ruh Tipler" grubundan "Aşık" maddesine dahil olmaktadır.

Ayşe Hatun karakteri, yalnızca kocası Gündüz Bey'le, Osman Bey'in kurulu olan düzene karşı mücadele etmesini desteklemesi nedeniyle anti-kahraman özelliği göstermektedir. Onun dışında ailesi belli olmasından dolayı ve az da olsa obadaki hemen her karakterle diyalog halinde olmasından dolayı anti-kahraman özelliği göstermez.

3.1.40.Abdurrahman Gazi, Çetin Alp, Akça Derviş, Boğaç Alp, Saltuk Alp, Efendi Tesyus, Kılıç Alp

Bu karakterlerin tamamı dizi boyunca aktif herhangi bir rolde bulunmazlar. Bu nedenle de Jung'un arketiplerinden herhangi birine de dahil olmamaktadırlar. Bu maddedeki karakterlerin tamamı olaylara ve kadroya çeşitlilik katmak amaçlı kullanılmıştır. Tamamı pasif anti-kahramandır.

3.2.PAYİTAHT ABDÜLHAMİD

Konu

Dizi Sultan Abdülhamid'in tahta geçişinin yirminci yılının askeri selamlama töreniyle başlar. Başlangıçta Gazi Osman Paşa ve Mahmut Paşa'nın konuşmaları bize Sultan Abdülhamid'in nasıl bir sultan olduğu konusunda bilgi verir. Sultan Abdülhamid dizi boyunca kendi ailesi ve saray içerisindeki hainler ile Osmanlı Devleti'ni yıkmayan isteyen İngiliz destekli Yahudilerin başına geçen Teodor Herzel ve Avrupalı devletler ile mücadele eder. Dizinin ilk sezonunun odak noktası Sultan Abdülhamid'in yaptırmak istediği Hicaz demiryolunun İngiltere tarafından kendi kontrolünde olmasını sağlamaya çalışması, daha sonra bu demiryolu projesini engellemeye çalışması ve Sultan Abdülhamid'in bu engellemelere rağmen demiryolu projesini yapmaya çalışmasıdır.

3.2.1.Sultan Abdülhamid

3.2.1.1.Tarihi Kişiliği

Sultan Abdülhamid şehzadelikliğini yalnız ancak rahat geçirmiştir. Babası V. Murat'tan beklediği sevgiyi görmemesi ve annesini erken yaşta kaybetmesinden dolayı yalnızlık içinde kalmıştır. Düşüncelerini ve hislerini paylaşmaması nedeniyle de saray eşrafı tarafından pek sevilmeyen Abdülhamid'in taht için adı dahi anılmazdı, kimse ihtimal vermezdi. Devletin her yönden sıkıntı yaşadığı bir dönemde tahta geçen Sultan Abdülhamid, halkın ve ordunun arasına karışarak onlarla yakın olmuş ve bu sayede halkın da ordunun da güvenini kazanmıştır. Pek çok siyasi ve iktisadi alanda yenilik düzenleyen Sultan Abdülhamid 12 Eylül 1842'de doğmuş 10 Şubat 1918'de vefat etmiştir (Küçük, 1988, s. 216-217).

3.2.1.2.Dizideki Kurmaca Sultan Abdülhamid ve İncelemesi

Dizideki Sultan Abdülhamid karakteri siyasi zeka olarak son derece üstündür zira Alman sefaretinin söylediği şu söz bize bunu gösterir: “Alman İmparatoru 2.

Wilhelm onun için dediği gibi dünyadaki siyasi aklın yüzde 95'i Abdülhamid'de yüzde 4'ü Wilhelm'de yüzde 1'i de diğer siyasilerde bulunur.". Sultan Abdülhamid kendisine ve milletine karşı kurulan her tuzağı önceden anlar ve ona karşı bir planı muhakkak hazırlayan bir yapıya sahiptir. Bu özelliklerinden yola çıkarak onun ferasetinin son derece yüksek olduğu yorumu çıkarılabilir.

Sultan Abdülhamid aynı zamanda yılmaz ve pes etmez bir yapıya sahiptir. Bunu birinci bölümde Gazi Osman Paşa ağzından Mahmut Paşa'ya söylediği şu sözlerden anlamaktayız: "Savaşa savaşa güçlendi. Yirmi yılda memleketi nereden nereye getirdi.". Sultan Abdülhamid'in tahta çıkma ihtimali olmadığı halde tahta çıktığını Mahmut Paşa'nın birinci bölümde Gazi Osman Paşa'ya söylediği şu sözlerden anlamaktayız: "Hiç kimsenin padişah olma ihtimali vermediği bir şehzade iken talih saltanat yüzüğünü onun parmağına taktı. Sonra nasıl da büyüdü büyüdü.".

Vazife olarak kendisini İslam dünyasını korumaya ve Müslümanların haklarını korumaya adanmıştır. Bunu hemen her bölümde açıkça dile getirmesinden anlayabiliriz. Henüz daha birinci bölümde amacının ne olduğunu Hicaz demiryolu projesi üzerinden şu şekilde açıklamaktadır: "Düşün Tahsin Paşa. Saraybosna'dan trene binen bir Müslüman Mekke Medine'ye kadar tren vagonunda seyahat edip hac vazifesini ifa edecek. İşte benim hayalim bu. Atla altı ayda gidilen yol bir haftada bitecek.". Görüldüğü üzere Sultan Abdülhamid böylesine büyük bir projeyi Müslümanların hac vazifelerini kolay yerine getirebilmeleri için yapmak istiyordu. Buna bir diğer örnek ise ikinci bölümde paşaların önünde yaptığı konuşmadır.

Sultan Abdülhamid'in diğer bir özelliği de dikkatli bir izleyici olması ve yorum yaparak çıkarım yapabilme yeteneğine sahip olmasıdır. Birinci bölümde Sultan Abdülhamid saray içerisine Yahudilerin çıkarmış olduğu "Meşveret" gazetesini yalan haber yaptığı için sokmama emri vermiştir. Mahmut Paşa Sultan Abdülhamid'le konuşurken, Sultan Abdülhamid Mahmut Paşa'nın parmağındaki mürekkebin renginden Mahmut Paşa'nın Meşveret gazetesini okuduğunu anlar.

Sultan Abdülhamid aynı zamanda her şeyin Allah'tan geldiği düşüncesine sahiptir. Ölüm dahil hiçbir şey onu korkutamaz. İkinci bölümde kendisine yapılan suikast sırasında onu kaçırın Hiram silahı Sultan Abdülhamid'in yüzüne doğrultur ve "Sonun geldi Kızıl Sultan.", bunun üzerine Sultan Abdülhamid hiçbir telaşlanma

emaresi dahi göstermeden soğuk kanlı bir biçimde “Rabbim ne dilerse o olur.”, der. Bu sözden hemen sonra da Ömer Hiram’ı kolundan vurur ve Sultan kurtulur. Örnekte de görüldüğü üzere Sultan Abdülhamid karakteri İslam’a son derece bağlı bir yapıya sahiptir. Ölüm dahi hiçbir şey onu yapacağı şeyden geri çevirmez. Bu tarz örnekler dizi içerisinde çokça mevcuttur.

Abdülhamid’in kendinden ve gücünden emin olduğunu ise birinci bölümdeki söylediği şu sözden anlamaktayız: “Eğer Müslümanlara huzur yoksa, kraliçede rahat uyuyamayacak.”. Sultan Abdülhamid kendinden ve gücünden son derece emindir. Dizi boyunca bu pek çok farklı örnekte kendini göstermektedir.

Sultan Abdülhamid “Eril Arketipler” grubundan “Lider, Şef” maddesine girmektedir. “Ego Tipler” grubundan ise Müslümanların ilerlemesini sağlamak ve bir amaç uğrunda çalıştığı için “Kahraman” maddesine, yine aynı nedenden dolayı “Öz Benlik Tipleri” grubundan “Hükümdar” maddesine girmektedir.

Sultan Abdülhamid karakteri kurulu olan düzenin tüm ihanet ve çabalara rağmen korumaya çalıştığı için herhangi bir anti-kahraman özelliği taşımaz.

3.2.2. Tahsin Paşa

3.2.2.1. Tarihi Kişiliği

Tahsin Paşa 1894-1908 yıllarında Sultan Abdülhamid’in Mabeyn Başkatipliğini (Özel Kalem Müdürü) yapmıştır. Sultan Abdülhamid’in en yakınında bulunan önemli zatlardandır. Tahsin Paşa Sultan, Abdülhamid’in azlinin ardından görevden alınarak Sakız Adası’na sürülmüştür. Bir süre sonra affedilerek ülkesine geri dönen Tahsin Paşa, Cumhuriyet’in ilanından sonra Tekel Tütün Deposu’nda katiplik yapmıştır, 1930 senesinde ise vefat etmiştir (Erbaş, 2017, s. 49-50).

3.2.2.2. Dizideki Kurmaca Tahsin Paşa ve İncelemesi

Dizideki Tahsin Paşa karakteri Sultan Abdülhamid’in sağ koludur. Onun yanından hiç ayrılmaz. Bununla beraber Sultan Abdülhamid’in sadık ve zeki bir adamıdır, sultanın sözünden hiçbir şekilde çıkmaz, o ne yaparsa muhakkak bir bildiği vardır, der. Tahsin Paşa sultanın karşısına çıkacak olan sefirlerin de düsturu

öğrenmesini sert biçimde sağlar. Üçüncü bölümde Alman sefiri sultanın karşısına çıkacağı zaman Tahsin Paşa onu durdurur ve sultan karşısında nasıl davranması gerektiğini ona söyler.

Tahsin Paşa karakteri Sultan Abdülhamid'in sağ kolu olmasından ve hiçbir şekilde onu yalnız bırakmayarak kayıtsız biçimde itaat etmesi ve güvenmesinden dolayı "Eriş Arketipler" grubundan "En İyi Arkadaş" maddesine girer.

Tahsin Paşa karakteri Sultan'ın bu kadar yakınında olmasına ve bu denli ön planda olmasına karşın sultanın özelliklerini açıklamak ve bu özelliklerin üstünlük derecelerini göstermek için kullanılmıştır. Olaylarda aktif olarak rol almaz ve herhangi bir olayın gidişatını sultan emir vermeden değiştirmez. Bu nedenlerden dolayı Tahsin Paşa pasif anti-kahramandır.

3.2.3.Mahmut Paşa

3.2.3.1.Tarihi Kişiliği

Asıl adı dizide geçtiği haliyle aynı olan Mahmud Celaleddin'dir. Sultan Abdülmecid'in kızı Seniha Sultan'ın eşidir. 1853 yılında İstanbul'da doğan Mahmut Paşa padişahı ciddi derecede eleştiren yazılar kaleme almış ve saraydan çıkmak için alamayınca Mısır'a kaçmıştır, buradan sultanı eleştiren yazılar kaleme almış ve oğlu Prens Sebahattin önderliğinde toplanan ilk Jön Türkler toplantısında hasta olan Mahmut Paşa 1903'te Brüksel'de ölmüştür. Karakter olarak nazik, zarif, kadirşinas ve nüktedan konuşmaya sahip olan Mahmut Paşa'nın naaşı Paris'teki Pere Lachaise Mezarlığına defnedilmiştir, daha sonraları İstanbul'a sultanın uğraşları sonucu Mahmut Paşa'nın kendi oğulları tarafından Eyüp Bostaniskelesi'ne defnedilmiştir (Akyıldız, 2019, s. 175-176).

3.2.3.2.Dizideki Kurmaca Mahmud Celaleddin Paşa ve İncelemesi

Dizideki Mahmut Paşa karakteri sultanın paşalarındandır ancak ona karşı mücadele eden İngilizlerle beraber hareket eder. Sultan aleyhine yapılan bütün icraatlarda onun parmağı vardır. Kendisi bu yaptığını "Baskıcı ve hürriyet düşmanı olan sultandan kurtularak devletin faydası için çalışma..." olarak nitelendirir.

Mahmut Paşa'nın ihanetine örnek olarak şu olay verilebilir: “Üçüncü bölümde Şehzade Abdülkadir de bir Jön Türktür. Mahmut Paşa'nın oğlu Prens Sebahattin ile yakındırlar, Sebahattin ve babası Mahmut Paşa ise bu ilişkiyi Sultan Abdülhamid'i devirmek için kullanır. Bir gece Abdülkadir bir gayrimüslim meyhanesine Sebahattin ile beraber giderler. Orada bir karmaşa çıkar ve Abdülkadir karakola düşer. Kimse onun şehzade olduğuna inanmaz. Mahmut Paşa ise planladığı gibi karakoldan gelir ve Şehzade Abdülkadir'i kurtarır. Mahmut Paşa ve Şehzade Abdülkadir dışarı çıktığı gibi saraya da gizli geçitten girer. Mahmut Paşa'nın ise planı başkadır. O gizli geçit mutfığa açılmaktadır. Mahmut Paşa ise aynı gece sultanın yaptırmak istediği Hicaz demiryolunun haritalarını İngilizlerin verdiği haritalarla değiştirir. O geçit üzerinden geçerken de mutfaktaki hizmetli kız ile karşılaşır ve onu bıçaklar. Ondan sonra da planladığı gibi gidip Şehzade Abdülkadir'i kurtarır. Daha sonra tüm bu olayların sorumlusunun Mahmut Paşa olduğunu anlayan Şehzade Abdülkadir, gerçekleri sultana anlatmaya giderken yolda Mahmut Paşa ile karşılaşır ve Mahmut Paşa onu o gece nerede olduğunu sultana söylemekle tehdit eder. Bu nedenle Abdülkadir gerçekleri sultana anlatamaz ve Mahmut Paşa'nın istediklerini yapmak zorunda kalır.”

Yukarıdaki örnekte de görüldüğü gibi Mahmut Celaleddin Paşa hain ve iki yüzlü, plancı bir adamdır. Tüm bunları yaparken de yine kendisi gibi sultanı devirmek isteyen karısı Seniha Sultan'la hareket eder ve ona bu yaptıklarını devletin iyiliği için yaptığını söyler.

Dizideki Mahmut Celaleddin Paşa karakteri “Kötüler” grubundan şu maddelere dahil olur:

1. Sultan Abdülhamid'e ihanet ederek onun en yakınındaki en büyük düşmanı olduğu için “Hain” ve “Sırttan Bıçaklayan” maddesine,
2. Sadece kendi rahatı için iş birliği yapar bu nedenle “Parazit” maddesine,
3. Karmaşık tuzakları zevkle kurmasından ve özellikle Sultan Abdülhamid'in hayatıyla oynaması nedeniyle “Düzenbaz” maddesine,
4. Halil Paşa'nın tefeciye olan borcunu ona karşı kullanıp Osmanlı Bankası'nın başına borcunun olduğu tefeciye getirmeyi sağlar bu nedenle “Şeytan” maddesine,

5. Kendi istekleri doğrultusunda Abdülkadir ve Hiram örneğinde olduğu gibi başkalarını harekete geçirmeyi sever bu nedenle “Alçak” maddesine girer.

Bununla beraber Mahmut Paşa karakteri sultanı yıkarak devrim peşinde olduğu için “Ruh Tipler” grubundan “Asi” maddesine girer.

Mahmut Celaleddin Paşa'nın asıl amacı kendi ağzıyla da söylediği gibi devletin iyiliği değildir. O asıl kendi rahatı için hareket eder. Herhangi bir ideal peşinde olmaması nedeniyle Mahmut Celaleddin Paşa karakteri terörist maddesine girmez. Bununla beraber kurulu olan düzeni yani sultanı yıkmak istemesi ve bu planlarda aktif olarak rol alması nedeniyle aktif anti-kahramandır.

3.2.4.Prens Sebahattin

3.2.4.1.Tarihi Kişiliği

Asıl Mehmed Sabahattin'dir ancak Batı kaynaklarında “Prens” olarak anılmaktadır. Babası Mahmut Celaleddin Paşa, annesi Abdülmecid'in kızı, 2.Abdülhamid'in kız kardeşi Seniha Sultan'dır. Babası ve kardeşiyle beraber kaçtığı Paris'te Jön Türkler'e katılır ve orada onlarla beraber çalışmaya başlar ancak Jön Türkler'in lideri Ahmed Rıza Bey ile pek çok konuda ihtilafa düşer ve düşündüklerini gerçekleştiremez. 1.Jön Türk Kongresi'nin toplanmasındaki en önemli pay sahiplerindendir. Sultanın karşısında yer alır ve devletin tek çıkış yolu olarak sultanın istibdadına son verilmesi ve Meşrutiyet'in ilan edilerek Kanuni Esasi'nin uygulanmaya başlamasını görür. 1878'de doğan Mehmed Sabahattin 1948'de ölür (Uçman, 2007, s. 341-342).

3.2.4.2.Dizideki Kurmaca Prens Sabahattin ve İncelemesi

Dizideki Sabahattin karakteri sultanın aleyhine kendi babasıyla beraber çalışan ve sultana ihanet biridir. Aynı zamanda da Jön Türkler'in Batı'nın ciddi anlamda hayranıdır. Öyle ki daha birinci bölümden Sabahattin karakterinin Batı hayranlığını annesine “Mami” diye seslenmesinden görürüz. Yine ilk bölümde Sabahattin karakterinin babasıyla birlikte Sultan Abdülhamid'e düşman olduğunu ve Sultan

Abdülhamid'in oğlu Şehzade Abdülkadir'i de bu emeller doğrultusunda kullandığını Sabahattin ve babası Mahmut Paşa'nın ağzından öğreniriz.

Sabahattin karakterinin sultanı indirmek ve devleti yıkmak için mücadele eden karakterlerin en sadık dostu olarak görürüz. Öyle ki beşinci bölümde İstanbul'a gelen Teodor Herzel'i ilk gördüğü anda ona gösterdiği saygı ve minnet sultana gösterdiğinden kat kat daha büyüktür.

Sabahattin karakteri “Kötüler” grubunda incelenir ve dahil olduğu maddeler ise şunlardır:

1. Abdülkadir'i kullanarak onu harekete geçirmesinden ve aykırı olan hürriyet istediğini açıkça dile getirmesinden dolayı “Alçak”,
2. Dayısı Sultan Abdülhamid'e ihanet etmesinden dolayı “Hain” ve “Sırttan Bıçaklayan”,
3. Babasının aksine kendi rahatı için değil Hürriyet ideali peşinde çarpıtılmış bir fikir peşinde koştuğu için “Terörist”.

Bunların Sabahattin karakteri sultanı yıkarak devrim peşinde olduğu için “Ruh Tipler” grubundan “Asi” maddesine girer.

Sabahattin karakteri inandığı fikirler uğrunda her şeyini feda edecek bir yapıya sahip değildir. Bu nedenle “Fanatik” maddesine dahil olmaz.

Bunula beraber kurulu olan düzeni yani sultanı yıkmak istemesi ve bu planlarda aktif olarak rol alması nedeniyle aktif anti-kahramandır.

3.2.5.Şehzade Abdülkadir

3.2.5.1.Tarihi Kişiliği

Sultan Abdülhamid'in beşinci çocuğu ve ikinci oğlu olan Mehmed Abdülkadir Efendi 1878'de İstanbul'da Yıldız Sarayı'nda doğmuştur. Serbest fikirli biridir ve babasına uzak durmuştur. Vatandan ayrıldıktan sonra Bulgaristan'a gitmiş ve zorluklar ve yokluklar içinde geçen bir hayatın ardından İkinci Dünya Savaşı sırasında Sofya'da bir hava saldırısı sırasında yaşanan panik esnasında vefat etmiştir, kabri Sofya'da medfundur (Osmanoğlu, 1986, s. 261-262).

3.2.5.2.Dizideki Kurmaca Şehzade Abdülkadir ve İncelemesi

Dizideki Şehzade Abdülkadir karakteri de gerçek hayattaki gibi babası Sultan Abdülhamid'in karşısında yer almaktadır ve onun "hürriyet" fikrinin düşmanı olduğunu düşünmektedir. Bunun için kendi gibi düşünen ancak aslında kendisini kullanan Mahmut Paşa'nın oğlu Sabahattin ile yakın ilişki içerisinde. Daha sonrasında üçüncü bölümde Mahmut Paşa'nın niyetinin iyi olmadığını anlayacak ve onun aleyhinde annesi Bidar Kadın ile mücadele etmeye başlayacaktır ancak yine kendi ağzından duyacağımız kadarıyla Sabahattin'in hürriyet idealinde samimi olduğunu babası Mahmut Paşa'nın onu kullandığı fikrindedir.

Abdülkadir'in amcası Mahmut Paşa'nın gerçek yüzünü anladığı olay ise şöyledir: Abdülkadir'i karakol hadisesinden kurtaran Mahmut Paşa, Abdülkadir'in gerçeği sultana anlatmasını engellemek için ona şantaj yapar ve eğer gerçekleri anlatırsa kendisinin de sultana onu karakoldan kurtardığını ve o gece olanları anlatacağını söyler. Mahmut Paşa, Abdülkadir'den sultana gidip haritaların yerini değiştirenin de hizmetli kızı bıçaklayanın da dayısı Mehmet Paşa olduğunu söylemesini ister. Abdülkadir Mahmut Paşa'nın istediğini yapar ancak Mehmet Paşa'nın adı haksız yere haine çıkar. Annesine tüm bu olanları anlattıktan sonra annesi Bidar Sultan ile beraber Mahmut Paşa'nın gerçek yüzünü ortaya çıkarmak için çalışmaya başlar.

Bunun yanında Şehzade Abdülkadir karakterinin feraseti de yoktur, körü körüne hareket eder ve başına gelebileceklerin hesabını yapamaz, babasına benzemez. Sekizinci bölümde Abdülhamid Sara'ya tuzak kurar onun iyileşmesini sağlayacak tek bitkinin saray bahçesinde olduğunu bilip saray bahçesini izlemeye başlar. Bu sırada Abdülkadir'de sevdiği kız olan Ahsen'e asıl adı olan Melek'e yaranmak için saraydaki o bitkileri almaya gider. Sultanın planı böylece kendi oğlunun basiretsizliği nedeniyle boşa çıkar.

Tüm bunların on üçüncü bölümde iyice artan Ermeni ayaklanmalarını bastırmak için Sultan Abdülhamid oğulları Şehzade Burhaneddin Efendi ve Şehzade Abdülkadir Efendi'yi vazifelendirir. İki şehzade yanlarına birer bölük asker alarak hazırlanıp isyancıların tuzağını bozmaya ve bastırmaya gider, nitekim bunu da yaparlar. Ardından Sultan Abdülhamid bu başarıları üzerine her iki oğluna da başarı

nişanı olan madalya takar ancak Şehzade Abdülkadir babasının takmak istediği bu madalyayı kabul etmez ve bu madalyayı alırsam hürriyet ideallerimle çelişmiş olurum der. Abdülkadir görüldüğü üzere hürriyet ideali düşüncesinde samimidir ancak bu yolda kullanıldığının farkında değildir. Şehzade Abdülkadir babası Sultan Abdülhamid'i ve annesini samimi olarak sever ancak fikirleri ailesi ve babasıyla çatışır.

Şehzade Abdülkadir Efendi karakteri hem "Kötüler" grubunda incelenir hem de "Ruh Tipler" grubunda incelenir. "Kötüler" grubundan dahil olduğu maddeler ise şunlardır:

1. Babasına ihanet etmesi ve onun düşmanlarıyla beraber çalışması nedeniyle "Hain" ve "Sırttan Bıçaklayan",
2. Çarpıtılmış hürriyet idealinin peşinde koştuğu için "Terörist",
3. Yine bu çarpıtılmış fikirlerin peşinde koşarken her şeyi yapabilecek durumda olarak ihanet edebilecek kapasiteye sahip olmasından dolayı "Fanatik".

Bunun yanında Şehzade Abdülkadir Efendi karakteri sultanı devirmek ve devrim peşinde olduğu için "Ruh Tipler" grubundan "Asi" maddesine dahil olur.

Bunula beraber kurulu olan düzeni yani sultanı yıkmak istemesi ve bu planlarda aktif olarak rol alması nedeniyle aktif anti-kahramandır.

3.2.6.Bidar Kadın

3.2.6.1.Tarihi Kişiliği

Doğum tarihi net olmamakla beraber 1858, ölüm tarihi ise 1 Ocak 1918 İstanbul'dur. Abdülhamid'in çocukları Naime Sultan ve Şehzade Abdülkadir Efendi'nin anneleridir. Abdülhamid'in en çok sevdiği ve kıskandığı Çerkez anlaşması zor olan eşidir (Sakaoğlu N. , 2015, s. 675).

3.2.6.2.Dizideki Kurmaca Bidar Kadın ve İncelemesi

Dizideki Bidar Kadın, kocası Sultan Abdülhamid'e son derece bağlı ve ona çok güvenen bir karakterdir. Ona sadakati ve bağlılığı öyle yüksektir ki kendi kardeşi

Mehmet Paşa devlete ihanetle suçlanınca kardeşi Mehmet Paşa'ya ikinci bölümde “Eğer kocama ihanet ettiysen, ipin çekilecekse kimselere bırakmam bizzat ben çekerim.” demiş ve kocası Sultan Abdülhamid'e olan sadakat ve bağlılığını göstermiştir.

Bidar Kadın aynı zamanda saray içerisindeki Seniha Sultan ve Mahmut Paşa'nın ihanetlerini de açığa çıkarmaya çalışır. Seniha Sultan'la hiçbir şekilde anlaşamaz. Seniha Sultan'a duymuş olduğu nefreti henüz birinci bölümde söylediği “O Seniha'yı bu sarayda görmeye daha fazla dayanamıyorum.” sözüyle açıkça dile getirmektedir.

Bidar Sultan karakteri “Dişil Arketipler” grubundan şu maddelere girmektedir:

1. Sarayda haremi yönetmesi ve baş kadın olarak kalmak istemesi nedeniyle “İş Kadını”,
2. Kendi başına sorunların altından kalmaya çalışması nedeniyle “Dişi Şövalye”,
3. Çocukları Naime ve Abdülkadir'i korumaya çalışmasından dolayı “Besleyici, Anaç”.

3.2.7.Seniha Sultan

3.2.7.1.Tarihi Kişiliği

5 Aralık 1851 Çırağan Sarayı'nda doğmuş 15 Eylül 1931'de vefat etmiştir. Abdülmecid'in kızı, Sultan İkinci Abdülhamid'in kız kardeşi, Mahmut Paşa'nın karısı Sabahattin'in annesidir. Giyim kuşamı, Batı tarzı kıyafetler giymeyi seven biridir. Lüks ve şatafat düşkünü olduğu bilinen Seniha Sultan uzun yıllar bu müreffeh yaşam tarzını sürdürmüştür (Sakaoğlu N. , 2015, s. 626-628).

3.2.7.1.Dizideki Kurmaca Seniha Sultan ve İncelemesi

Dizideki Seniha Sultan karakteri ilk başlarda Abdülhamid'i sevmektedir ve onun yanında olduğu düşüncesini izleyende uyandırmaktadır ancak dördüncü bölümde Mahmut Paşa sultana yaptığı ihaneti öğrenen Seniha Sultan'a 18 yıl önce Abdülhamid'e yapılan darbe girişiminde Seniha Sultan'ın da destek verdiğini ve her

şeyden sultanın haberi olduğu olduğunu hatırlatır, bu olaydan sonra kocası Mahmut Paşa'nın ihanetine karşı çıkan Seniha Sultan kocasının yanında yer almaya başlar.

Seniha Sultan karakteri aynı zamanda kardeşi Abdülhamid'i sever. Onun zehirlendiği haberini alınca çok üzülür ve bir hışım ile sultanın odasının olduğu bölüme gelir, saray görevlilerine kızar. Asıl isteği Masonların arasına girmiş olan ve Sultan Abdülhamid'den önce tahtta olan diğer kardeşi Sultan Murad'ı tahta geçirmektir.

Seniha Sultan karakteri “Kötüler” grubundan şu maddelere dahil olur:

1. Kardeşi Sultan Abdülhamid'e kurulan tuzakları desteklediği için “Hain” ve “Sırttan Bıçaklayan” maddelerine,
2. Sadece kendi kocası ve ailesi için çabaladığı, yalan söylediği ve aldattığı için “Şıllık” ve “Parazit” maddelerine,
3. Sultan Abdülhamid'in ve Bidar Kadın'ın hayatını mahvetmek için plan kurması nedeniyle “Düzenbaz” maddesine girer.

Bunula beraber kurulu olan düzeni yani sultanı yıkmak istemesi ve bu planlarda aktif olarak rol alması nedeniyle aktif anti-kahramandır.

3.2.8. Teodor Herzl

3.2.8.1. Tarihi Kişiliği

Teodor Herzl 2 Mayıs 1860'ta doğmuş 3 Temmuz 1904'te ölmüştür. Kendisi modern siyonizmin babası olarak anılır. Avusturya-Macaristan vatandaşı Yahudi gazeteci, oyun yazarı, yazar ve politik aktivisttir. Dünya Siyonist Örgütü'nü kurmuş ve Yahudilerin bir devleti olması gerektiğini bu devletinde Filistin topraklarında olması gerektiğini savunmuştur (Ben-Sorek, 2015).

3.2.8.2. Dizideki Kurmaca Teodor Herzl ve İncelemesi

Dizideki Teodor Herzl karakteri de gerçek hayattaki gibi Yahudilerin bir devleti olmasını ve bu devletinde Osmanlı hakimiyetindeki Filistin toprakları üzerinde olmasını istemektedir. Bu isteğinin nedeni ise henüz ilk bölümde kendini

gösterir. Herzl'ın kendi ağzından “Yahudilerin kendilerine ait Tanrı tarafından onlara vaad edilmiş topraklar olan Filistin topraklarında bir Yahudi devleti kurma...” amacı olduğunu öğreniriz.

Sultan Abdülhamid ile çatışmasının ve mücadele etmesinin temel nedeni de bu isteğidir. Herzl yaptığı bütün işleri İngiliz destekli olan Parvus adındaki birinin desteğiyle yapmaktadır. Tüm maddi kaynak yardımı Parvus adlı bu gizemli kişiden gelmektedir ancak izlenilen dizinin ilk sezonu boyunca söz konusu Parvus karakteri kendini göstermemiştir.

Teodor Herzl karakteri ailevi olarak da sıkıntılar yaşayan bir karakterdir. Kendisinin fikirlerinin asıl sahibi olduğunu öğrendiğimiz kendi öz babasını bir mahsende elleri bacaklı bağlı biçimde hapseder ancak babası bu fikirlerin yanlış olduğunu ona şu sözlerle açıklar: “Senin istediğin zaman konuşan istediğin gibi tehdit eden, tüm Yahudilerin kurtuluşu için insanların kanını helal kılan bir Tanrı'ya inanmadım ben. Ben Yahuda'ya inanırım, o merhametlidir. İsrail devleti Tanrı'nın vaadi değildir.”

Teodor Herzl aynı zamanda Sultan Abdülhamid'in planlarını sürekli bozmakla uğraşır. Bu sayede istediğini ele geçireceğini düşünür. Tüm bunları yaparken de sürekli olarak çıkardığı gazeteyi kara propaganda aracı olarak kullanır ve sultanı köşeye sıkıştırmaya çalışır. Herzl'ın kurmayı planladığı Yahudi devletini ve nasıl bir yol izleyeceğini şu sözlerinden anlarız: “Sultanın Mekke'ye varacağını sandığı tren yolu tüm Yahudileri yurtlarına taşıyacak.”. Herzl'ın planlarını ileriki bölümlerde daha net biçimde anlarız. İngilizler yapılması planlanan tren yolu hattının kendilerinin yapmasını ister buradaki amaç tren yolunu kendi istedikleri noktalardan geçirerek korumasız bırakmak ve tren yolunu istedikleri gibi kontrol etmektir. Bu sayede Herzl'de amacına İngilizlerin yardımıyla kavuşmuş olacaktır ancak Sultan Abdülhamid bunu bilir ve bu ihaleyi İngilizlere vermez. Herzl ve Abdülhamid çatışması asıl bu noktadan itibaren başlamıştır.

Yahudilerin lideri olmak için yapılan bir seçimde karşısına eski dostu Emanuel Karasu çıkar. Onunla girdiği ilk mücadelede oylar eşit olunca seçim sonraki toplantıya kalır. Herzl bunun üzerine oy yetkisi olan Hahamların hakkında kötü

propaganda aracı olarak kullandığı gazetesinde Hahamların sırlarını paylaşır ve onları tehdit eder. Bundan sonra Yahudilerin lideri olarak Herzl seçilmeyi başarır.

Bu noktada diğer bir önemli nokta ise Herzl Viyana’da düzenlenen Büyük Yahudi Kongresi’nde Yahudilerin lideri olarak bir konuşma yapar. Bu konuşmada günümüzdeki İsrail bayrağını da kendi elleriyle çizer. Konuşması boyunca sürekli olarak Yahudi mitlerini ve efsanelerini kaynak göstererek Filistin’de kurmak istediği Yahudi devletinin hakları olduğu fikrini haklı çıkarmaya çalışır.

Teodor Herzl karakteri “Kötüler” grubundan şu maddelere girer:

1. Kuralsız savaştığı ve tüm denetimi elinde tutmak istediği için “Zorba”,
2. Çevresindekilere acı çektirdiği için ki buna kendi öz babası örnektir ve kendi aykırı isteklerini açıkça dile getirdiği için, “Alçak”,
3. İnsanlara gazetesi yoluyla şantaj ve psikolojik baskı yaparak acı çektirmesinden dolayı “Sadist”,
4. Çarpıtılmış bir ideal, Yahudi devletini kan üzerine kurmak istediği için “Terörist”
5. Sultan ve çevresindekileri mahvetmek için devamlı plan kurması ve bundan zevk alması nedeniyle “Düzenbaz”,
6. Dördüncü maddeyle aynı nedenden “Fanatik”.

Teodor Herzl karakteri kurulu olan düzeni yıkıp yeni bir devlet ve düzen kurmak istemesinden ve aktif olarak bunda rol almasından dolayı aktif anti-kahramandır.

3.2.9.Emanuel Karasu

3.2.9.1.Tarihi Kişiliği

Emanuel Karasu 1862 yılında Selanik’te doğmuştur. Kendisi Sefarid Yahudilerin olup aynı zamanda Masondu. Jön Türk hareketine dahil olup Sultan Abdülhamid’e karşı siyasi mücadeleye katılmıştır. Sultan Abdülhamid’in tahttan indirilmesiyle alakalı hal kararını vermekle görevlendirilen Karasu aynı zamanda Sultan Abdülhamid’in jurnalciliğini de yapmıştır. Bizzat kendi mührünün bulunduğu

jurnaller mevcut olmakla beraber hatıratlarda da geçmektedir. Avukat olan Emanuel Karasu 1934'te İstanbul'da ölmüştür (Alkan, 2008, s. 179-181).

3.2.9.2.Dizideki Kurmaca Emanuel Karasu ve İncelemesi

Dizideki Emanuel Karasu karakteri de tıpkı Teodor Herzl gibi Sultan Abdülhamid'in karşısında yer almaktadır, ona karşı mücadele etmektedir. Bu mücadele sırasında Yahudilerin liderliği için Teodor Herzl ile mücadeleye girer. İlk seçimde oyların eşit çıkmasıyla seçim ikinci toplantıya ertelenince, daha önce de belirtildiği gibi Teodor Herzl oy verme yetkisine sahip hahamları kendi gazetesinde ifşa etmekle tehdit ederek seçimi kazanır. Emanuel Karasu Herzl'in bu seçimi kazanmasından arkasında bir güç olduğunu anlar ve Herzl'den kendisini arkasındaki güç ile yani Parvus'la tanıştırmasını ister. Herzl bunu Karasu'nun ısrarlarına dayanamayarak dördüncü bölümde kabul eder ancak Parvus'la henüz kendisinin de tanışmadığını onu Parvus'a götürecekt tek kişinin Sara Hedaya olduğunu söyler. Sara Hedaya ise Karasu'nun üniversite zamanından kalma sevgilisidir ve halen Sara'yı sevmektedir.

Dördüncü bölümde Emanuel Karasu ve Teodor Herzl'in trendeki konuşmasından Siyonistlerin asıl düşünce sistemi ve amacını öğrenmiş oluruz. Konuşma şöyledir: "Tüm insanlık Yahudilere köledir, Filistin'deki çocukların kanı ve diğer milletler önemli değildir.". Konuşmadan da görüldüğü üzere Siyonistlerin asıl düşünce sisteminin ve amacının ne olduğunu Emanuel Karasu'nun ağzından öğrenmiş oluruz.

Bununla beraber Karasu Osmanlı'ya yardım adı altında İzzet Paşa'ya altın yardımında bulunur. İzzet Paşa ise bunu kabul eder. Bundan sonra Emanuel Karasu'dan İzzet Paşa'ya istediğini yaptırabilme niteliği kazandığını öğreniriz. Zira daha sonraki bölümlerde yine bir yardım karşılığı Emanuel Karasu sarayda tutulan Sara ile görüşmek istediğini İzzet Paşa'ya söyler İzzet Paşa'da bunu kabul eder. Sezonun son bölümünde Sara Emanuel Karasu'nun kollarında ölür. Bu noktada Emanuel Karasu'nun söyledikleri önemlidir zira Osmanlı ve Türk neslini taklitçi, Batıya muhtaç, hiçlikler ordusu haline getireceğini söyler ve buna yemin eder.

Emanuel Karasu karakteri bu özelliklerinden dolayı “Kötüler” grubunda incelenecektir. Dahil olduğu maddeler şunlardır:

1. İzzet Paşa’ya dost gibi görünerek aslında niyetinin kötü olmasından dolayı “Hain” maddesine,
2. Yine aynı şekilde İzzet Paşa’nın zayıf noktasını bulup kullanması nedeniyle “Şeytan” maddesine,
3. Çarpıtılmış bir ideal peşinde olduğu için “Terörist” maddelerin girer.

İzzet Paşa’ya karşı onun para alması özelliğini yüzüne vurur şekilde kullanmadığı, şantaj yapmadığı için “Sırttan Bıçaklayan” maddesine dahil olmaz.

Emanuel Karasu karakteri kurulu olan düzeni bozmaz istediği için ve aktif olarak bu planların içerisinde yer almasından dolayı, herhangi bir ailesi olmaması ve etkileşime girdiği kişi sayısının sınırlı olmasından dolayı aktif anti-kahramandır.

3.2.10.Hiram

3.2.10.1.Tarihi Kişiliği

Bu karakterin tarihi kaynaklarda gerçekliği yoktur.

3.2.10.2.Dizideki Kurmaca Hiram ve İncelemesi

Dizideki Hiram karakteri sultanı öldürmek için tutulmuş bir suikastçıdır ve Vatikan adına çalışır, emirlerini Vatikan’daki Papalık makamından alır. Son derece gözü kara ve acımasız olan bu karakter, gözünü kırpmadan çoluk çocuk demeden sadece zevk için bile adam öldürür. Özellikle Ömer tarafından yakalanıp yaralandıktan sonra öldürdüğü her kurbanının alnına haç işareti koyar ve kendisinin öldürdüğü anlaşılmasını ister. Hiram karakteri İstanbul’da papaz kılığında saklanır ta ki Sultan Abdülhamid’e Mahmut Paşa ile kurdukları suikast planında başarısız oluncaya kadar. O günden sonra kimliği deşifre olan Hiram karakteri sarayda bir süre esir tutulsa da sefaretlerin baskısıyla serbest bırakılır.

Hiram karakteri Sultan Abdülhamid’e karşı olan tüm düşmanlarıyla beraber ortak çalışır. Bunların en başında Teodor Herzl ve Mahmut Paşa gelir ki ikinci

bölümdeki suikast planını da Mahmut Paşa'nın direktifleri doğrultusunda yapmıştır. Hiram karakterinin ise zayıf bir noktası vardır, bu noktayı on altıncı bölümde Sultan Abdülhamid'ten dinleriz. Hiram henüz küçük bir çocukken kilisede eğitim almaktadır. Eğitimi sırasında başındaki papaz ona sürekli işkence ve taciz etmektedir. Hiram ona karşı çok büyük bir nefret duyar. Suikastçı olmasının altında ise bu neden yatar. Sultan Hiram'a karşı bunu kullanır ve Hiram'a ihtiyacımız olduğunda seni çağıracağız istediklerimizi yap papazın yerini sana söyleyeceğiz der. Hiram papazın yerini Sultan Abdülhamid'ten öğrenmek için ona yalvarır.

Hiram karakteri “Kötüler” grubunda incelenecektir. Dahil olduğu maddeler ise şunlardır:

1. Hiram karakteri kiliseden kovulmuştur ancak buna rağmen kiliseye çok yüksek bağlılık gösterir. Bu nedenle “Dışlanmış” maddesine dahil olur.
2. Düşmanlarına hem zihnen hem de fiziksel olarak acı çektirdiği için “Sadist”,
3. Çarpıtılmış bir ideal doğrultusunda hareket etmesi nedeniyle “Terörist”,
4. Yine bu çarpıtılmış fikirleri uğruna her şeyi yapabilme kapasitesine sahip olması nedeniyle “Fanatik” maddelerine dahil olmaktadır.

Hiram karakteri gerek ailesinin olmaması ve sınırlı sayıda karakterle etkileşim içerisinde olması ve geçmişi gizemli bir karakter olarak verilmesinden gerekse de Sultan Abdülhamid'i devirip yeni bir düzen kurma çabası içerisinde olmasından dolayı ve tüm bu çabaların içerisinde aktif olarak yer almasından dolayı aktif anti-kahramandır.

3.2.11.Mehmet Paşa

3.2.11.1.Tarihi Kişiliği

Dizide Sultan Abdülhamid'in eşi Bidar Kadın'ın eşi olarak verilen Mehmet Paşa ile gerçekteki hafiye olan Çerkez Kabasakal Mehmet Paşa aynı kişiler değildir. Yalnızca esinlenilmiştir. Bu nedenle Mehmet Paşa karakterinin tarihi kişiliği var denilemez.

3.2.11.2.Dizideki Kurmaca Mehmet Paşa ve İncelemesi

Dizideki Mehmet Paşa karakteri Sultan Abdülhamid'in eşi Bidar Kadın'ın kardeşidir. Sultan hanımının kardeşi olması vesilesiyle paşalık makamına getirilen Mehmet Paşa, sultanın gözüne girmek için çok çabalayan bir karakterdir ancak hiçbir şekilde anlaşılamadığı en büyük rakibi olan Mahmut Paşa'nın iftiralardan hep zan altında kalmaktadır.

Mehmet Paşa karakteri aynı zamanda sultanın gözüne girebilmek için çok çabalaması nedeniyle tuzağa da düşmektedir. Bu onun karakter olarak çabuk aldatılabilecek durumda olduğunu gösterir. On beşinci bölümde yine Mahmut Paşa'nın oyunuyla Sultan Abdülhamid'in gizlice yaptırmak istediği bir tren yolunu İngilizlere açık eder. Devlet sırrını açık etmesinden dolayı da Sultan Abdülhamid onu görevinden azleder. Yine bir başka oyunda ise Sultan Abdülhamid sahte Surre Alayı'nın başına Mehmet Paşa'yı geçirir ancak Abdülkadir dayısını korumak onun Sara Hedaya'dan para aldığını gösteren sahte bir belgeyi sultana verir. Bu nedenle Mehmet Paşa sultanın gözünden iyice düşer.

Mehmet Paşa karakteri "Ego Tipler" grubundan şu maddelere girmektedir:

1. Sürekli iftira atıldığı için ve tek amacı sultana faydalı olmak olmasından dolayı "Masum" maddesine,
2. Sıradan biriyken Paşalık makamına getirilmesinden dolayı "İçimizden Biri" maddesine girer.

Bununla beraber Mehmet Paşa karakteri herhangi bir anti-kahraman özelliği göstermez.

3.2.12.Ömer

3.2.12.1.Tarihi Kişiliği

Bu karakterin tarihi kaynaklarda gerçekliği yoktur.

3.2.12.2.Dizideki Kurmaca Ömer ve İncelemesi

Dizideki Ömer karakteri halk arasında yaşayan, at arabacılığı ile hayatını idame ettiren bir gençtir. Aynı zamanda sultanın İngiltere'ye yolladığı ve iki sene sonunda görevinden başarıyla dönenen Celal'in de yakın arkadaşıdır. Gözü pek bir karakter olan Ömer karakterinin sultanla tanışması ikinci bölümde gerçekleşmektedir. Abdülhamid'e düzenlenen suikast sırasında sultanı vurmak üzere olan Hiram'ı uzaktan görür ve yerde yatan sultanın askerlerinden birinin silahını alarak Hiram'ı vurur, sultanı kurtarır. Böylece Sultan Abdülhamid'le olan ilişkisi başlamış olur. Ömer karakteri diğergam bir yapıya sahiptir. Başkalarının faydasını en az kendi faydası gibi gözetir ve kollar. Ömer'in sultanı kurtardıktan sonra sultanın ona "Dile bizden ne dilerse." yanıtına Ömer, borçları nedeniyle hapse düşmüş olan yakın arkadaşı Yusuf'un serbest bırakılmasını ister. Buradan da görüldüğü üzere Ömer karakteri sultanın ne istersen vereceğim teklifini kendi faydasına kullanmak yerin arkadaşını kurtarmak için kullanmıştır.

Ömer karakteri bu olaydan sonra sultana suikast yapan Hiram'ın diyalog içinde olduğu kişileri aramaya başlar. Sultanın arabasının çarpması sonucu bayılan ve hafızasını yitiren Ahsen(Melek) karakterini sultanın sarayına mal taşıdığı esnada görünce onun yanına gider ancak yanında Ahsen'den hoşlanan Şehzade Abdülkadir vardır. Abdülkadir Ömer ve Yusuf'a ters konuşunca Yusuf Şehzade Abdülkadir'e tokat atar. Bu nedenle Yusuf tekrar hapse girer. Ömer arkadaşı Celal'den Yusuf'u kurtarması için yardım ister. Celal ise bu sırada sultanın kasıtlı olarak serbest bıraktığı Hiram'ın peşindedir, onu takip eder. Tekrar sultandan Yusuf'un serbest bırakılması için af dileyen Ömer sultanla diyalogunu arttırmaya başlar. Bu sırada Ermeniler isyan etmeye başlar. Pazarı basan Ermenileri Ömer ve arkadaşları döverek pazarı ve pazardakileri kurtarır. Sultan Ömer'in bu başarılarından dolayı Ömer'i

yanına alır ve ona hafiyelik görevi vererek, Hiram'ı bulmasını ister. Hiram ise sekizinci bölümde Ömer'den intikam almak için annesini öldürür. Ömer burada anne acısıyla beraber intikam hırsını zirvede yaşamaktadır. Ömer'in kendi isteklerini bir kenara bırakıp başkaları için çalışmasına bir diğer örnek ise onun bölümde Ermeni çocuklarını kaçıran Hiram'ı Ömer yakalar ancak, Hiram kendisine bir zarar gelmesi durumunda tüm çocukların öldürüleceğini söyler. Ömer bunun üzerine kendi intikam hırsını bırakır ve Hiram'ı öldürmez.

On üçüncü bölüm ise Ömer'in yaşamanı bir amaca bağlaması noktasında Halk Bilimsel olarak önemlidir. Ömer sultanın emriyle Söğütlülüyle beraber banka baskınında ele geçirilmeye çalışılan sultanın hafiyelerinin isimlerinin yazdığı kitabı kurtarmak için banka kasasına tünel kazar. Bu kazım sırasında patlamada tünel çöker ve Ömer toprak altında kalır. Ömer bayılmıştır ve rüya görür, aynı anda da sultan Ömer'i gözlerini kapatır ve düşünde görür; "İçime öyle doğuyor ki Allah'ın izniyle Ömer yaşıyor.", der. Buradaki önemli nokta Ömer'in kurtuluşunun ilahi bir nedene bağlanması ve onun görevinin efsanevi bir şekilde kutsallaştırılmış olmasıdır. Böylelikle Ömer ve Sultan Abdülhamid arasındaki bağ ilahi bir bağa yani kader bağına dönüşür ve hem sultanın hem de Ömer'in ilahi-efsanevi bir görev bilinci oluşturulmuş olur. Ömer'in özellikle toprak altından çıkması sultanın daha sonraları Ömer'e Teşkilat'ı Mahsusa'yı açıklarken söylediği sözün bir örneği hüviyetindedir zira sultan Ömer'e "Ölmeden ölmeyi bileceksin." şeklinde bir uyarıda bulunur. Burada Ömer'in ölmeden toprağın altında ölmüş gibi kalması, ardından rüyasında sultanı görerek toprak altından kurtulması sultanın ilahi gücünü ve zekasını halk bilimsel bir örnek olarak ortaya koyar. Ömer böyle bir olay yaşadktan sonra "yeniden doğar" ve kimlik olarak farklılaşır. Artık her şeyin önünde yalnızca görevi vardır. Sultan ve onun verdiği görevden daha mühim olan hiçbir şey yoktur. Ömer'in toprak altında kalarak "Ölmeden ölmeyi." öğrenmesi onun ruhunun yeniden doğuşunu simgeler ve Ömer'in kimlik değişiminin başlangıcı olur.

Ömer karakteri on yedinci bölümde kardeşim dediği ve onu kurtarmak için fedakarlıklar yaptığı Yusuf tarafından istemeden de olsa girdikleri mücadele vurularak şehit edilir. Ömer karakteri dahil olduğu ilk grup olan "Eril Arketipler" grubundan şu maddelere girmektedir:

1. Yanındaki Söğütlülü ve ayrı düşmeden önce arkadaşı Yusuf'a liderlik yapmasından ve sultanın verdiği vazifeleri tamamlamasından dolayı "Lider, şef" maddesine,
2. Ne olursa olsun Yusuf'u yalnız bırakmaması ve onu kurtarmasından dolayı "En İyi Arkadaş" maddesine,
3. Çocukları kurtarması, sultanı kurtarması, arkadaşı Yusuf'u kurtarması gibi nedenlerden dolayı "Savaşçı" maddesine dahil olmaktadır.

"Ego Tipler" grubundan ise şu maddelere dahil olmaktadır:

1. Sıradan bir aileden geldiği için "İçimizden Biri",
2. Ne olursa olsun sultanın verdiği görevleri bitirmek ve devlete düşman olanları alt edip mazlumlara yardım etmek yolunca pes etmeden mücadele etmesi nedeniyle "Kahraman" maddelerine dahil olmaktadır.

Ömer karakteri herhangi bir anti-kahraman özelliği taşımamaktadır.

3.2.13.Celal Paşa

3.2.13.1.Tarihi Kişiliği

Bu karakterin tarihi kaynaklarda gerçekliği yoktur.

3.2.13.2.Dizideki Kurmaca Celal ve İncelemesi

Celal karakteri sultanın Buckingham Sarayı'na sokmuş olduğu hafiyesidir. Görevini başarıyla tamamlar ve ülkesine geri döner. Sultan, Celal'in elde etmiş olduğu bilgiler ile plan yapmaya başlar. Hafızası son derece kuvvetli olan Celal karakteri gördüğü bir şeyi asla unutmaz ve birebir anlatır. Buckingham Sarayı'nda gördüğü "Yeni Dünya Haritası"nı sultana olduğu gibi en detaylı biçimde çizer ve anlatır. İkinci bölümde ise takip ettiği Hiram'ın yaptığı tüm hareketleri birebir sultana anlatır ve ayak hareketlerini birebir kendisi yaparak sultana gösterir. Celal Paşa aynı zamanda sultanın kızı olan Naime Sultan'ı sever ve dokuzuncu bölümde ona hediye gönderir. Bunu Kemaleddin Paşa'ya söyledikten sonra kayıp silahları aramak için yanında birkaç askerler beraber denize açıldığı sırada aynı silahları almaya gelen Sara Hedaya'nın adamları tarafından şehit edilir.

Celal Paşa karakteri “Eril Arketipler” grubundan “En İyi Arkadaş” maddesine sultanın en yakın adamı olmasından ve Ömer’in yardımına yetişmesinden dolayı dahil olurken, eline silah alıp birebir mücadeleye girmesi ve insanları kurtarmasından dolayı aynı gruptan “Savaşçı” maddesine girer. Bununla beraber Celal karakteri esir tutulan Yahudileri kurtardığı için kahraman karakterine de sahiptir. Bu nedenle “Ego Tipler” grubundan “Kahraman” maddesine de dahil olmaktadır.

Celal karakterinin ailesinden bahsedilmemektedir ancak etkileşime girdiği kişi sayısı sınırlı değildir bununla beraber kurulu olan düzene karşı olmak yerine hali hazırda olan düzeni muhafaza etmeye çalışmasından dolayı anti-kahraman özelliği taşımaz.

3.2.14.Kemaleddin Paşa

3.2.14.1.Tarihi Kişiliği

Kendisine özel bir kaynaktan bilgi verilmemektedir. Eşi Naime Sultan adına yazılan tarihi hatıratlardan kendisine dair bilgiler bulunabilmektedir. Bu hatıratlara göre Gazi Osman Paşa’nın ikinci erkek oğludur ve 17 Mart 1898’de Sultan İkinci Abdülhamid’in kızı Naime Sultan ile evlilik yapmıştır. Sultan Murad’ın kızı Hatice Sultan ile olan yasak aşkı yine tarihi kayıtlarda geçmektedir (Sakaoğlu N. , 2015, s. 689-691).

3.2.14.2.Dizideki Kurmaca Kemaleddin Paşa ve İncelemesi

Kemaleddin Paşa karakteri gerçekte de olduğu gibi Gazi Osman Paşa’nın oğludur ve paşa unvanı taşımaktadır. Celal ile yakın dost olan Kemaleddin Paşa, sultanı için her vazifeye atılmaya gönüllüdür, sultanı için her şeyi yapabilecek bir yapıya sahiptir. Nitekim aşık olduğu devrik sultan, Sultan Murad’ın kızı Hatice Sultan’a sevdalı olduğu halde babasının yanlış anlaşılmalara neden olacağı uyarısından sonra sultanı için bu evlilikten vazgeçmiş ve sultanın kızı Naime Sultan ile evlenmeyi kabul etmiştir.

Kemaleddin karakteri feraseti de yüksek olan bir karakterdir. Bu ferasetin kaynağı olarak jurnalciler gösterilebileceği gibi Kemaleddin Paşa’nın kendi sezileri

de gösterilebilir. Altıncı bölümde bir bomba olduğu jurnalciler sayesinde tespit eden Kemaleddin Paşa, bu bombanın sultanın eşi Fatma Pesent Hanımı ve demiryolunun vagonlarını taşıyan trene konabileceği uyarısında bulunur. Sultan bu uyarı ile sahte bir tren oyunu kurar ve bombanın sahte trene konmasını sağlar. Bomba sahte trende patlar ve sultan bu tuzağı da atlatmış olur. Kemaleddin Paşa aynı zamanda gözü kara bir karakterdir. Sorguya çektiği Sara Hedaya'nın eline silah vererek kendisini öldürmesini ister. Bunun nedenini ise "Benim kardeşim(Celal'den bahseder.) öldü. Gayrı bize de yaşamak haramdır, sizle bizim aramızdaki fark budur. Biz ölüme şahadet diye dostlarımızın arkasından koşarız. Sizse korkarsınız." şeklinde açıklar.

Kemaleddin Paşa karakteri sultanın yanındaki iyiliği temsil eden karakterlerden olduğu için "Eril Arketipler" grubuna girmektedir. Dahil olduğu maddeler ise şunlardır:

1. Ne olursa olsun Celal'in yanında olduğu, onu sadece Celal'in şehit olduğu bölümde Celal'in isteğiyle yalnız bırakması dışında yalnız bırakmadığı için ve sultanın en sadık adamlarından olmasından dolayı "En İyi Arkadaş" maddesine,
2. Celal karakteriyle beraber Yahudileri kurtarmaları nedeniyle "Savaşçı" maddesine dahil olmaktadır.

Kemaleddin Paşa anti-kahraman özelliklerinden herhangi birini taşımadığı için anti-kahraman maddesine dahil olmaz.

3.2.15.Burhaneddin Efendi

3.2.15.1.Tarihi Kişiliği

Mehmed Burhaneddin Efendi, Sultan Abdülhamid'in sekizinci çocuğu ve dördüncü oğludur. 1885'te İstanbul'da Yıldız Sarayı'nda doğmuştur. Avrupa'da seyahatte iken Cumhuriyet'in ilanıyla yurda dönememiş Amerika'da New York'ta aceleyle vefat etmiş, cenazesi Şam'da Sultan Selim Cami'nin türbesine defnedilmiştir. Çok zeki, her şeyden anlayan ve güzel söz söyleyen bir şehzadedir, eşi Madam Jarvis'in varlıklı olması nedeniyle yoksulluk çekmemiştir (Osmanoğlu, 1986, s. 262).

3.2.15.2.Dizideki Kurmaca Burhaneddin Efendi ve İncelemesi

Dizideki Şehzade Burhaneddin Efendi karakteri, abisi Şehzade Abdülkadir'in tersine her şeyiyle babasının yanında olan ve onu çok seven bir şehzadedir. Gözü pektir, babasına benzer, feraseti yüksektir. Dokuzuncu bölümde diziyeye dahil olan Şehzade Burhaneddin Efendi, babası gibi kendilerine kurulan tuzakları önceden anlayabilme yeteneğine sahiptir. Vatansever bir şehzadedir, her daim sultanının yanındadır. Bu ona sorular soran babası Sultan Abdülhamid'le olan diyalogundan anlaşılır.

On ikinci bölümde abisinin tutumlarını yanlış bulan Burhaneddin Efendi abisine Avrupa'nın asıl niyetinin ne olduğunu anlatır. Bu nokta onun babasına benzerliğinin ispatlarındandır. Şehzade Burhaneddin Efendi babası gibi elinde bastonla gezen bir şehzadedir. Bu şekilde bir giyiniş tarzıyla dizi onun babasının aynısı olduğu imajını yansıtmaya çalışmaktadır. İzleyici Şehzade Burhaneddin Efendi'yi babası Sultan Abdülhamid'e benzemesi nedeniyle abisi Şehzade Abdülkadir'den daha çabuk benimser. Bunun nedeni baş kahraman olan Sultan Abdülhamid'in izleyici tarafından benimsenmesinin, benzerlik yoluyla Burhaneddin Efendi'ye aktarılmasını sağlamaktır. Burhaneddin Efendi'nin elindeki bastonu babası gibi kontrolün kendisinde olduğunu simgeler, böyle bir imajla Burhaneddin Efendi göstergebilim yoluyla babasının temsili hüviyetini kazanmış olur. Son olarak Burhaneddin Efendi hali hazırda askeri okul talebesidir. Şehzade Abdülkadir'e birlikte ikisi babası tarafından Ermeni isyanını bastırmak üzere kendi birliklerinin başında görevlendirilir. On üçüncü bölümde verilen bu görevlendirme on dördüncü bölümde olaylar büyümeden kurulan tuzağın Ermenilere gösterilmesiyle başarıyla sonlanır ve şehzadeler isyanını yalnızca sözle hiçbir zor güç kullanmadan bastırır.

Şehzade Burhaneddin Efendi iyiliği temsil ettiğinden dolayı "Eril Arketipler" grubuna girmemektedir. Dahil olduğu maddeler ise şunlardır:

1. Kendi birliğinin başına geçip Ermeni isyanını bastırmasından dolayı "Lider, şef" maddesine,
2. Babasını her koşulda desteklediği ve yalnız bırakmadığı için "En İyi Arkadaş" maddesine,

3. Yer geldiğinde eline kılıç alıp isyan bastırmaya gitmesinden dolayı “Savaşçı” maddelerine dahil olur.

Şehzade Burhaneddin Efendi kurulu düzene karşı gelmemesine rağmen, etkileşime girdiği kişi sayısının sınırlı olması ve dizi boyunca hakkında pek fazla bilgi edinemedimizden dolayı anti-kahramandır, Ermeni isyanını bastırarak olaylara doğrudan etki etmesinden dolayı aktif anti-kahraman olma özelliğini taşımaktadır.

3.2.16.Hatice Sultan

3.2.16.1.Tarihi Kişiliği

Hatice Sultan Kadıköy’de 5 Nisan 1870’te Sultan V. Murat’ın ikinci çocuğu ve büyük kızı olarak dünyaya gelmiştir. Hatice Sultan’ın hayatı sürekli sıkıntı ve dram içerisinde geçmiştir. Doğumundan ölümüne kadar sürekli sıkıntılar yaşayan Hatice Sultan, Kemaleddin Paşa ile yaşadığı yasak aşk ile Sultan Abdülhamid’in derin sıkıntılara düşmesine neden olmuş yine sıkıntılar içerisinde Beyrut’ta kesin olmamakla birlikte 21 Aralık 1938 tarihinde vefat etmiştir (Sakaoğlu N. , 2015, s. 655-663).

3.2.16.2.Dizideki Kurmaca Hatice Sultan ve İncelemesi

Hatice Sultan ve kardeşi Fehime Sultan babaları devrik sultan V. Murat ile beraber Çırağan Sarayı’nda dışarı çıkmaları yasak bir şekilde yaşamaktadırlar ve artık oradan çıkmak istemektedirler. Hatice Sultan amcası Sultan Abdülhamid’e ve onun karısı Bidar Kadın’ı sevmemektedir. Hatice Sultan, saraydan gizli bir şekilde çıktığı alışverişte kazayla Kemaleddin Paşa ile karşılaşır. Daha sonraki bölümlerde de sıklıkla bir araya gelen iki karakter birbirlerine aşık olurlar. Hatice Sultan, Kemaleddin Paşa’nın kendisine yazdığı aşk mektubunu onun “aşkını test etmek için” Sultan Abdülhamid’in kızı Naime Sultan’a gitmesini sağlar. Naime Sultan bu mektubu alınca zaten aşık olduğu Kemaleddin Paşa’nın da kendisini sevdiğini düşünür ve annesi vasıtasıyla durumu sultana iletir. Sultan da bu durum üzerine Kemaleddin Paşa ile Naime Sultan’ı, Hatice Sultan ile de saraydan başka birini evlendirme kararı verir. Hatice Sultan ise bu olaydan sonra Sultan Abdülhamid’e

iyice düşmanlık duymaya başlar. Hatice Sultan karakteri her ne kadar sultana ve Bidar Kadın'a düşman da olmuş olsa aktif olarak hiçbir karşı ya da yandaş eylemin içerisinde yer almaz.

Hatice Sultan karakteri yalnızca destekleyici yardımcı karakter görevinde olmasından dolayı yalnızca "Ruh Tipler" grubuna dahil olur. Dahil olduğu madde ise yıllardır Çırağan Sarayı'nda kapalı kalması, dış dünyayı keşfetmek istemesi, kısıtlanmak istememesi ve hayatı tatmin edici yaşamak istemesinden dolayı "Kâşif" maddesidir.

Hatice Sultan etkileşime girdiği karakter sayısının sınırlı olması ve toplumdan soyut bir hayat yaşamasından dolayı ve olaylara etkide bulunmamasından dolayı pasif anti-kahramandır.

3.2.17.Fehime Sultan

3.2.17.1.Tarihi Kişiliği

Fehime Sultan, 3 Temmuz 1875'te İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Ablası Hatice Sultan gibi güzel, zeki, cevval ve şen değildi ama dikkatli, ağır başlı ve saftı. Güzel olmadığı halde etraftan sürekli iltifat bekleyen bir karaktere sahipti. Yurt dışına ikin kocası Mahmut Bey'le kaçtıktan sonra Mahmut Bey kendisini terk etmiştir. Vefalı zenci kölesi sultanına bakmak için dilencilik yapmış ve kendilerine bakmaya çalışmıştır. Fehime Sultan yokluk içerisinde hatta aç bir şekilde vefat etmiştir, mezarının nerede olduğu ise bilinmemektedir (Sakaoğlu N. , 2015, s. 663-664).

3.2.17.2.Dizideki Kurmaca Fehime Sultan ve İncelemesi

Dizideki Fehime Sultan ablası Hatice Sultan gibi amcası Sultan Abdülhamid'e ve karısı Bidar Kadın'a düşman değildir. Ablasının aksine saftır ve her şeye kolaylık inanıp bildiği her şeyi anlatır. Bidar Kadın'la yakın ilişki içerisinde olan Fehime Sultan, ablası Hatice Sultan ve Seniha Sultan'ın yaptıkları tüm planları Bidar Kadın'a anlatır.

Fehime Sultan karakteri de ablası gibi olaylarda aktif olarak rol almamaktadır. Dahil olduğu grup ise “Ruh Tipler” grubudur. Girdiği maddeler ise şunlardır:

1. Ablası Hatice Sultan gibi dış dünyayı keşfetmek istemesi ve sınırlandırılmak istememesi nedenlerinden dolayı “Kâşif”,
2. Hep güzel olmak istemesi, insanlarla hep iyi olmak istemesi, kendi kardeşi ve babasına ihanet etme pahasına Bidar Kadın’ memnun etme arzusu ve herkesin istediklerini yapmaya çalışarak yalnız kalma korkusu yaşamasından dolayı “Âşık” maddelerine girmektedir.

Fehime Sultan karakteri olaylarda aktif olarak bulunmamasından dolayı pasiftir, bununla beraber etkileşime girdiği karakter sayısının sınırlı olması ve toplumdaki soyut yaşaması nedeniyle de pasif anti-kahramandır.

3.2.18.Naime Sultan

3.2.18.1.Tarihi Kişiliği

Naime Sultan 5Ağustos 1876’da İstanbul’da dünyaya gelmiştir. Annesi Şehzade Abdülkadir’in de annesi olan Bidar Kadınefendi’dir. 17 Mart 1898’de Yıldız Sarayı’nda Gazi Osman Paşa’nın oğlu Kemaleddin Paşa ile evlilik gerçekleştirmiş ancak Hatice Sultan’la Kemaleddin Paşa’nın skandal olan yasak aşkıdan sonra evliliğini sonlandırmıştır. Ardından üç yıl sonra ikinci evliliğini 11 Temmuz 1907’de Arnavutluk’tun yüksek bir ailesine mensup İşkodralı Celaledin Paşa ile yapmıştır. Kocasının ölümünden sonra komünistlerin Arnavutluk’a egemen olması onun çiftlik gelirlerini alamamasına neden olmuş ve kesin olmamakla birlikte 1944’te Tiran’da vefat etmiştir (Sakaoğlu N. , 2015, s. 689-691).

3.2.18.2.Dizideki Kurmaca Naime Sultan ve İncelemesi

Dizideki Naime Sultan karakteri gerçekte de olduğu gibi Sultan II. Abdülhamid’in kızıdır. Karakter olarak aktif olmayan Naime Sultan, Gazi Osman Paşa’nın oğlu Kemaleddin Paşa’yı sevmektedir ancak ondan karşılık bulamaması nedeniyle zaman zaman hırçınlaşmaktadır. Dokuzuncu bölümde şehit olan Celal Paşa ise Naime Sultan’ı sevmektedir. Celal Paşa şehit olduktan sonra sultan da

Kemaleddin Paşa'ya Naime Sultan'ı vermek kararı almıştır. Bu kararda Hatice Sultan'ın kendine yazılmış olan mektubu Naime Sultan'a ulaştırması ve Naime Sultan'ın Kemaleddin Paşa'nın da kendisini sevdiğini sanması etkili olmuştur.

Naime Sultan karakteri hırslı olan, çok şey isteyen bir karakter değildir. O kendi dünyasında mutludur, tek arzusu Kemaleddin Paşa mutlu bir yuva kurmaktır. Bu özelliği nedeniyle “Dişil Arketipler” grubundan “Sevimli Yaramaz Çocuk” maddesine dahil olmaktadır. Naime Sultan karakteri, dahil olabileceği tek anti-kahraman özelliği olan etkileşime girdiği karakter sayısının sınırlı olması özelliğini de taşımadığından herhangi bir anti-kahraman özelliği göstermemektedir.

3.2.19.Fatma Pesent Hanım

3.2.19.1.Tarihi Kişiliği

Doğum tarihi net olmamakla birlikte 1876'dır. Sultan Abdülhamid 54 yaşında iken onu eşleri arasına katmıştır. Sultan çok sevdiği ikbal payesinin dairesine her gün uğrarmış. Çerkez kızı olan Fatma Pesend Hanım 1925 yılında İstanbul'da vefat etmiştir (Sakaoğlu N. , 2015, s. 683).

3.2.19.2.Dizideki Kurmaca Fatma Pesend Hanım ve İncelemesi

Fatma Pesend Hanım hamiledir ve Paris'ten geri dönecektir. Döndüğü tren aynı zamanda Sultan Abdülhamid'in demiryolu projesinin vagonlarını da getirecektir. Sultanın düşmanları bunu öğrenir ve trene bomba koyma planı yaparlar. Bunu Kemaleddin Paşa'nın uyarısı ile öğrenen sultan bombanın sahte trene konmasını sağlamış ve karısıyla, vagonların kurtulmasını sağlamıştır. Fatma Pesend Hanım, Sultan Abdülhamid'in anneliği olan Perestü Valide Sultan ile çok yakındır. Saraydaki Seniha-Bidar çekişmesini görünce onu mektup yazarak çağırır ve hareme düzen vermesini ister. Bununla beraber kendi ağzından artık kendisini hamilelik vesilesiyle çirkinleştiği düşüncesine kapıldığı öğrenilir. Aynı zamanda bu nedenle Bidar Kadın'ın kendisinden daha güzel olduğu düşüncesine kapılmış ve onu kıskanmıştır.

Fatma Pesend Hanım Perestü Valide Sultan'ı saraya davet etme dışında ve tren olayı dışında herhangi bir olayda aktif olarak bulunmamıştır. Fatma Pesend Hanım ilk olarak “Dişil Arketipler” grubuna dahil olur. Sultanın onu kurtarmasını beklemesi ve çaresiz olması nedeniyle “Sahipsiz Yaramaz Çocuk” maddesine dahil olur. Aynı zamanda sultana kendisini beğendirmeye çalışması ve ikinci plana düşme korkusu nedeniyle “Ruh Tipler” grubundan “Aşık” maddesine dahil olmaktadır.

Fatma Pesend Hanım herhangi bir anti-kahraman özelliği göstermez.

3.2.20.Perestü Valide Sultan

3.2.20.1.Tarihi Kişiliği

Doğum tarihi kesin olmamakla beraber 1830 olarak kayıtlarda geçmektedir. İkinci Abdülhamid'in analığı olarak kaynaklarda Rahime Piristü adıyla geçmektedir. Abdülmecid'in karısı olan ve kendi çocuğu olmayan olmuşsa da ölmüş olan Perestü Valide Sultan, Sultan Abdülhamid'e annelik yapmış ve Sultan Abdülhamid'i çok sevmiştir. İstanbul'da 1904 yılında vefat etmiştir (Sakaoğlu N. , 2015, s. 585-588).

3.2.20.2.Dizideki Kurmaca Perestü Valide Sultan ve İncelemesi

Diziye sekizinci bölümde dahil olan Perestü Valide Sultan Mahmut Paşa'nın öldürmeye çalıştığı kız ile konuşur ve gerçekleri öğrenir ancak ona kimseye bir şey söylememesini, Seniha'nın istediği gibi, Seniha'nın gelini olmasını ister. Bu sırrı da kendi saklar. Otoriter bir kadın olan Perestü Valide Sultan, Sultan Abdülhamid'i çok sever. Fatıma Pesend Hanım'ın isteği üzerine saraydaki haremi düzeltmek üzere saraya gelmiştir. Bunun dışında Perestü Valide Sultan'ın ön plana çıktığı olay ya da durum yoktur.

Perestü Valide Sultan “Dişil Arketipler” grubundan şu maddelere dahil olur:

1. Sorun çözmek için saraya gelip sorunları kendi yöntemiyle çözmesinden dolayı “Dişi Şövalye”,
2. Haremle ilgilendiği ve Sultan'a annelik yaptığı için “Besleyici, Anaç”.

Perestü Valide Sultan karakteri herhangi bir anti-kahraman özelliği göstermez. Zira haremdeki hemen herkesle etkileşim halindedir.

3.2.21.Sara Hedaya

3.2.21.1.Tarihi Kişiliği

Bu karakterin tarihi kaynaklarda gerçekliği yoktur.

3.2.21.2.Dizideki Kurmaca Sara Hedaya ve İncelemesi

Dizideki Sara karakteri İngilizlerin casusudur. Sultana karşı her planın ardında o vardır. Herzel'in yanında ona yardımcı olur, Parvus'la Herzl'in diyalogunu kurar. Herzl'in yardımcısı olan Sara, sultana karşı düzenlenen her planın içerisinde vardır. Türlü planları ve dolambaçları bizzat kendisi yapmaktadır. Vaktinde Melek ve Samir'in babalarını öldürtüp onların sultana düşman olmalarını sağlamış ve onları kendi amaçları doğrultusunda kullanmıştır. Sara karakteri aynı zamanda Emanuel Karasu'nun da üniversiteden eski sevgilisidir.

Dokuzuncu bölümde gerçekleri Hiram'la konuşurken Sara'nın ağzından duyan Samir'i de yine kendisi vurdurtur ancak tüm gerçekleri içeren bir metni yoldan geçen Melek ve Ömer Samir'i alınca Samir Melek'e yazdırır. Bu sayede planı boşa çıkar. Görüldüğü gibi Sara karakteri en yakınındakilere dahi amaçları uğrunda zarar verebilecek bir yapıya sahiptir.

Sara Hedaya karakteri “Kötüler” grubunda incelenmektedir. Dahil olduğu maddeler ise şunlardır:

1. Amaçları için kendi çevresindeki insanlara dahi zarar vermesi nedeniyle “Zorba”,
2. Yine bu istekleri doğrultusunda Samir gibi karakterleri harekete geçirmesi ve kendi istekleri açıkça dile getirmesinden dolayı “Alçak”,
3. Kendi emelleri doğrultusunda yıllarca Melek ve Samir'e baba acısı çektirmesi ve insanlara fiziksel olarak da acılar çektirmesi nedeniyle “Sadist”,
4. Çarpıtılmış bir dava uğrunda mücadele etmesinden dolayı “Terörist”,
5. Aldatması, yalan söylemesi gibi nedenlerden dolayı “Şıllık”,

6. Sultana ve çevresindekilere sürekli tuzaklar kurarak planlar yapması nedeniyle “Düzenbaz”,
7. Savunduğu çarpıtılmış fikirler uğrunda her şeyi yapabilecek durumda olmasından dolayı “Fanatik”.

Sara Hedaya kurulu olan düzene karşı çıkması ve bu karşı çıkmanın içerisinde aktif olarak rol alması nedeniyle aktif anti-kahramandır.

3.2.22.Ahsen(Melek)

Dizideki Ahsen, gerçek adıyla Melek karakteri sultanın ilk bölümde uğradığı suikasttan arabasıyla kaçarken çarpması sonucu hafızasını yitirmiştir ve kim olduğunu hatırlamamaktadır. Adını da hatırlamayan bu karaktere sultanın kendisi Ahsen adını vermiştir. Ahsen karakteri ise aslında Sara'nın yıllar önce babasını öldürtüp, sultan, babanızı öldürttü diye yalan söylediği Melek'tir. Melek yıllarca babasını sultanın öldürttüğünü zannettiği için sultana büyük bir öfke kin duymuştur ancak dizi boyunca bu öfke fiili olarak gözükmemiştir zira Melek hafızasını yitirdiği için böyle bir öfkenin görülmesi de mümkün olmamıştır. Melek aynı zamanda sultanın en büyük düşmanı olan yazarlardan birinin, Samir'in kardeşidir. Samir ise gerçekleri öğrendiğinde artık çok gerçektir zira Sara bunu öğrenince onu Hiram'a vurdurtmuş ve camdan attırmıştır. Bu sırada Melek ve Ömer ise onu görmüş ve arabaya almışlardır ancak Samir kurtulamamıştır. Buna rağmen Samir tüm gerçekleri kardeşi Melek'e yazdırmış ve imzalamış, bu belgenin gazetede yayınlanmasını isteyerek kendisinin yanıldığını söylemiştir. Melek karakteri Abdülkadir'le yakın ilişki içerisinde ancak onun evlilik isteğini reddetmiştir. Sara yakalandığı zaman sarayda onunla Abdülkadir tarafından görüşürülen Melek karakteri gerçekte kim olduğunu öğrenir. O günden sonra hep eski Melek olmaktan korkar zira sultanın babasını öldürdüğüne inanmaz hatta kendisi bu düşüncesini şu şekilde dile getirir: “Halkına karşı böylesine merhametli ve iyiliksever olan bir adam benim babamı öldürtmüş olamaz.”. Bu sözleri söylediğinde sultan ayağı olmayan bir çocuğa ahşaptan kendi elleriyle bacak yapmıştır. Sultanın bu merhameti karşısında Melek yukarıdaki sözleri söylemiştir.

Üçüncü bölümde sultan bir plan kurar. Bu plana göre Melek sultana zehirli bir kahve verecek ve onu zehirleyecektir. Sultan bu plan sayesinde kendisine ihanet

edenleri de bulmayı amaçlamaktadır. Nitekim bu plan sonucunda sultan haini bulmaya bir adım daha yaklaşmış olacaktır. Dokuzuncu bölümde Samir vurulma olayının ardından tüm gerçekleri öğrenir ve Melek'e de anlatır. Melek ondan sonra tüm olanları gelip sultana anlatınca sultan onun babasının yıllar önce bir çocuğu özel olarak eğitip Vatikan'a sokmakla görevlendirdiği adamı olduğunu anlar. Babası ona sultanla aralarındaki şifreli mesajı vermiştir. Melek sultana bu mesajı verir ve görevini tamamlar.

Melek karakteri geçmişinde kötü bir karakter olmuş olsa da dizi boyunca bu yön gözükmediği için söz konusu karakter iyiliği temsil eden karakterlerin arasında incelenecektir. Melek karakteri aktif olarak olayların gidişatını değiştirmemesi nedeniyle karakter olarak özgün bir kimlik kazanmaz. Yalnızca ruhsal bir yöne sahiptir, sırrın taşıyıcısıdır. Bu nedenle "Ego Tipler" grubunda incelenir. Sıradan biri olarak dizide kendisine yer edinmektedir. Aynı zamanda hafızasını yitirdiği için kimsesiz ve yalnız kalmaktan korkar, bu nedenle "İçimizden Biri" maddesine dahil olmaktadır.

Melek karakteri iki farklı dönem geçirdiği için iki farklı şekilde incelenir. İlk dönemde gerçek kimliğini hatırlayana kadar geçen dönemde ailesi, kimliği ya da kişiliği hakkında bilgi vermez. Bu nedenle anti-kahramandır ancak kimliğini öğrendikten sonraki haliyle bu anti-kahraman özelliğini taşımaz. Zira asıl kimliğini ve babasının aslında Sara tarafından öldürüldüğünü öğrenince düzene karşı olan düşmanlığı da sona erer ve o da sultanın yanında düzenin muhafazası için yer alır.

3.2.23.Samir

Samir karakteri Melek karakterinin ağabeyi, sultanın babasını öldürttüğü yalanını öğreninceye kadar gerçek sanmasından dolayı sultanın düşmanıdır. Bu dönem içerisinde aynı zamanda Sabahattin'in de dostudur. Samir, Osmanlı topraklarındaki gazetelerde Sultan Abdülhamid ve Osmanlı Devleti hakkında olumsuz eleştiriler içeren, özellikle gençleri isyana teşvik eden yazılar yazmaktadır. Bu davranış dokuzuncu bölümde gerçekleri öğreninceye kadar devam etmektedir. Gerçekleri öğrendiğini Sara fark edince onu Hiram'a vurdurtmuştur. Ömer ve Melek çok uğraşsa da Samir kurtulamamıştır ancak önceden yazdıklarından ve

yaptıklarından pişman olduğunu, yanıldığını açıkladığı bir yazıyı kardeşine yazdırıp imzalamıştır.

Samir karakteri dizi boyunca sultan aleyhinde mücadele etmesi ve gerçekleri öğrendikten hemen sonra iyiliği temsil eden karakterler arasında incelenemez. Dizi boyunca kötülüğü temsil etmesinden dolayı “Kötüler” grubuna dahil edilecektir. Dahil olduğu maddeler ise şunlardır:

1. Çarpıtılmış bir ideal uğrunda mücadele etmesinden dolayı “Terörist”,
2. Çarpıtılmış bu dava uğrunda her şeyini vermeye razı olmasından dolayı “Fanatik”.

Samir karakteri dizi boyunca kurulu olan düzeni bozmaya çalışanlar arasında aktif olarak yer almasından dolayı aktif anti-kahramandır.

3.2.24.Gazi Osman Paşa

3.2.24.1.Tarihi Kişiliği

Asıl adı Osman Nuri olan Gazi Osman Paşa, 1833 Tokat doğumludur. Ailenin tek erkek çocuğudur ve 1844’te dayısının ders nâzırı bulunduğu askeri idadiye yazılmıştır. Askeri hayatı boyunca pek çok başarıya imza atan Osman Paşa gazilik unvanını 1877-1878 yıllarında başarılı direnişleri ile Ruslara yenilgiye uğrattığı ve şarapnel parçası ile yaralandığı Plevne Kuşatması sırasında almıştır. Rus çarı tarafından dahi kendisine “Çifte Kartal” nişanı verilmiştir. 4-5 Nisan 1900 tarihinde vefat eden Gazi Osman Paşa Fatih Sultan Mehmet türbesinin yanına gömülmüştür (Hülagü, 1996, s. 464-465).

3.2.24.2.Dizideki Kurmaca Gazi Osman Paşa ve İncelemesi

Dizideki Gazi Osman Paşa, Sultan Abdülhamid’in en güvendiği paşalarındandır. Bunun içindir ki kendisine atılan ihanet iftirasını anlamak için sultan, on ikinci bölümde Gazi Osman Paşa’dan kendisine ihanet etmesini istemiştir. Bunu harfiyen yerine getiren Osman Paşa bu sayede sultana ihanet edenlerin kimler olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bunun dışında sultan önemli görevlere Gazi Osman Paşa’yı göndermiş ve ona olan güvenini göstermiştir.

Gazi Osman Paşa karakteri iyiliği temsil eden karakterlerdendir. Dahil olduğu “Eril Arketipler” grubundan şu maddelere dahil olmaktadır:

1. Ordu komuta ederek yönetmesinden dolayı “Lider, şef”,
2. Daima sultanın yanında yer aldığı ve onu yalnız bırakmadığı için “En İyi Arkadaş”,
3. Yeri geldiğinde sahada savaştığı için “Savaşçı”.

Bununla beraber Gazi Osman Paşa karakteri herhangi bir anti-kahraman özelliği göstermez.

3.2.25. Yusuf

Dizideki Yusuf karakteri Ömer’in en yakın dostudur. Anne ve babası ölünce kardeşi Zeynep ile beraber Ömer’in ailesi beraber yaşamaya başlamışlardır. Ömer kumar borcu nedeniyle hapse düşmüştür, Ömer de onu kurtarmak için at arabacılığıyla para biriktirmeye çalışmaktadır. Ömer sultanı kurtarıncaya sultanın ona lütufta bulunmak istemesi üzerine Ömer dostunu hapisten kurtarmayı istemiştir. Yusuf karakteri Şehzade Abdülkadir’le yaşadığı bir olay neticesinde onun şehzade olduğunu bilmeden Abdülkadir’e yumruk atmış ve tekrar hapse girmiştir. Onu kurtaran ise yine sultanla konuşup çıkmasını sağlayan Ömer olmuştur.

Yusuf karakteri, Ömer gibi içerisinde vatan sevgisini üst seviyelerde barındıran bir karakter değildir. Yusuf “eline geçen paraya” bakmaktadır. Hatta bu nedenle Ömer’le tartışmıştır. On yedinci bölümde özellikle kardeşi Zeynep’i Ömer’in reddetmesinden sonra Yusuf’un bu maddeci yanı iyice ön plana çıkmış ve sultanın düşmanlarından olan Zahrof Efendi için çalışmaya başlamıştır. Ömer buna çok sinirlenmiştir ancak Yusuf hiçbir geliri olmadığını söylemiş ve parasının gayet iyi olduğunu söyleyerek Ömer’le kavga etmiştir. Yusuf’un Ömer’le kavga ettiği bir diğer yer ise on altıncı bölümde Yusuf Zahrof Efendi’yle beraber çalışmadan önce halktan haraç kesmeye başlar ancak Ömer, “Bu paralar haram!” diyerek Yusuf’tan paraları geri vermesini istemiştir. Yusuf bunu yapmayınca birbirlerine girmişlerdir.

Dizinin sezon finalinde ise Yusuf yanlış yaptığını anlamıştır onu kurtarmaya gelen Ömer’le birlikte Zahrof Efendi ve adamlarıyla çatışmaya girmişlerdir. Ömer Yusuf’tan kendisini vurmasını, diğer türlü oradan çıkamayacaklarını söyler. Yusuf

bunu istemez çıkan karmaşada Ömer vurulur ve şehit olur. Yusuf istemedenden de olsa Ömer'i öldürmüştür.

Yusuf karakteri her ne kadar Ömer'le beraber sultan için çalışmış olsa da içinde barındırdığı maddeci tarafını sonunda açığa vurmuştur. Bu nedenle Yusuf karakteri iyi değil, kötü karakterler içerisinde incelenecektir. Yusuf karakteri dahil olduğu "Kötüler" grubundan şu maddelere girmektedir:

1. Ömer'e ihanet ederek Zahrof Efendi için çalışması nedeniyle "Hain",
2. Kendi rahatı için çalışması nedeniyle "Parazit".

Yusuf karakteri başlangıçta herhangi bir anti-kahraman özelliği taşımamaktadır ancak Zahrof Efendi ile beraber çalışmaya başladıktan sonra kurulu olan düzene yani sultana karşı çalışmaya başlaması nedeniyle anti-kahraman olmaktadır. Bu mücadele içerisinde aktif olarak henüz görülmediği içinse pasif anti-kahraman olarak değerlendirilmektedir.

3.2.26.Ferman Ağa

Bu karakter sultan yanlısıdır ve eski külhanbeylerindedir, Ömer ve Yusuf'un ağa dediği büyükleridir. Yine Ömer ve Yusuf'un sıklıkla gidip oturduğu Fakirhane isimli bir kahve işletir.

Yer geldiğinde birinci bölümde "Bak Ömer yetmiş iki milletten insan yaşar burada, payitahttır burası." Şeklinde olduğu gibi Ömer'e öğütler verir. Ermenilerin Pazar baskınında çeteyle dövüşüp onları kovanların başında yer almaktadır. Yiğit ve cesur bir karakterdir.

Ferman Ağa dahil olduğu "Eril Arketipler" grubundan şu maddelere girmektedir:

1. Zamanında külhanbeylik yapması ve kendi bildiği yöntemle sorunları çözmesi, kendi doğruları olması nedeniyle "Kötü Çocuk"
2. Ömer'i asla yalnız bırakmaması nedeniyle "En İyi Arkadaş".

Ferman Ağa etkileşime girdiği karakter sayısının sınırlı olması ve herhangi bir ailevi bağından söz edilmemesi, olaylarda aktif olarak yer almayıp yol gösterici kimliğine bürünmesinden dolayı pasif anti-kahramandır.

3.2.27.Asiye ve Asım

Asiye ve Asım karakterleri ortak özellikler sergilemeleri nedeniyle aynı maddede incelenecektir. Asiye ve Asım karakterleri Ömer'in anne babalarıdır. Her ikisi de Ömer'i çok sever ve Ömer'e öğüt verip yol gösterirler aktif olarak olayların içerisinde yer almazlar. Asiye yedinci bölümde Hiram tarafından kaçırılıp öldürülürken, Asiye'nin öldürülmesiyle Asım ise işlettiği lokantasını kapayıp inzivaya çekilmiştir.

Asım ve Asiye karakterleri "Öz Benlik Tipleri" grubundan "Bilge" maddesine Ömer'e öğüt vererek yol göstermeleri nedeniyle girerler. Bunun yanında Asım'dan farklı olarak Asiye karakteri kaçırıldığı sahnede Ömer tarafından kurtarılmayı beklemesi nedeniyle "Dişil Arketipler" grubundan "Sahipsiz Çocuk" maddesine dahil olmaktadır.

Her iki karakterde etkileşime girdikleri karakter sayısının sınırlı ve az olması, olaylarda da aktif olarak yer almamaları nedeniyle pasif anti-kahraman özelliği gösterirler.

3.2.28.Zeynep

Zeynep karakteri Yusuf'un kız kardeşidir. Hayat hikayesinden yukarıda bahsedildiği için tekrar bahsedilmeyecektir. Zeynep karakteri, Ömer karakterinin arandığı tarzda, ideal bir insan olduğu imajını güçlendirmek için kullanılmaktadır zira Ömer Melek karakterini severken, Zeynep karakteri Ömer'i sevmektedir. On beşinci bölümde Zeynep çocukluğundan beri içinde tuttuğu duygularını Ömer'e ağlayarak açıklar. Bunun nedeni ise Ömer'in Melek'e onu sevdiğini söylemek istediğini Zeynep'e söylemesidir.

Zeynep karakteri son derece pasif bir karakterdir ve birkaç sahne dışında dizide neredeyse yok gibidir. Oluş nedeni Ömer'in ideal bir insan modeli olduğu imajını güçlendirmek ve aile bağlarının vurgusunu yapmaktır. Zeynep karakteri çok az miktarda ve çok pasif biçimde dizide yer aldığından herhangi bir Jung Arketipi'ni temsil etmez. Bununla birlikte etkileşimde olduğu karakter sayısının son derece sınırlı olması ve hiçbir olayla ilgisi olmaması nedeniyle pasif anti-kahramandır.

3.2.29.Zahrof Efendi

3.2.29.1.Tarihi Kişiliği

Asıl adı Basil Zaharoff olan Zahrof Efendi 1849 yılında Muğla’da dünyaya gelmiştir. Aslen Rum olan Zaharoff Osmanlı vatandaşıdır. Hayatının ileriki dönemlerinde bu gerçeği saklamayı tercih eden Zaharoff, yabancı makamlardan onaylattığı kimlik bilgileri doğrultusunda bu gerçeği gizleyecektir. Zeki bir tüccar olmasının yanı sıra militarizmin siyasi yönünü genç yaşta fark eden Zaharoff daha çok silah satmak için savaşın olması gerektiğinin bilincindeydi ve bu körüklemeyi yapmak onun için zor değildi. Bunun örneği olarak Zaharoff’un Yunan Başbakanı Venizelos aracılığıyla Yunanistan’a Balkan Savaşları sırasında yaptığı 2,5 Milyon sterlin gösterilebilir. Kısa zamanda yükselen Zaharoff, dünya silah ticaretine yön verir duruma gelmiştir (Tağmat, 2018, s. 220-228).

3.2.29.2.Dizideki Kurmaca Zahrof Efendi ve İncelemesi

Dizideki Zahrof Efendi gerçek hayatta olduğu silah satıcısıdır ve sürekli bir şekilde savaş olsun ister bu şekilde para kazanacağını dokuzuncu bölümde açıkça Sultan Abdülhamid’e dile getirir. Zahrof Efendi, Haçlılar için mücadele eder, öyle ki onuncu bölümde Ayasofya’ya dikmek istediği ahşaptan yapılmış dev haçı yanındaki dostlarına göstererek açıkça kendisini belli eder. Bunun içindir ki düşmanımın düşmanı benim düşmanımdır der ve Herzl ile beraber çalışmaya başlar.

Zahrof Efendi “Kötüler” grubunda incelenecektir. Dahil olduğu maddeler ise şunlardır:

1. Etrafındaki birkaç Hıristiyan Rumu kışkırtarak gizlice dev bir haçı Ayasofya’ya asmak ister. Aynı zamandan sultana ve İslamiyet’e büyük bir öfke duymaktadır. Bu nedenlerden “Alçak” maddesine,
2. Sultana iyi gibi gözükersen arkasından tuzaklara destek vermesi nedeniyle “Hain” maddesine,
3. Çarpıtılmış bir ideal peşinde mücadele ettiği için “Terörist” maddesine girmektedir.

Zahrof Efendi karakteri ailevi ilişkileri hakkında bilgi verilmemesi, kurulu olana düzene yani sultana karşı mücadele etmesinden ve aktif olarak olayların içerisinde yer almasından dolayı aktif anti-kahramandır.

3.2.30.Söğütlülü Osman

Bu karakter olaylarda aktif olarak yer almamaktadır. Görevi yalnızca sultanın vazifelendirmesiyle ne olursa olsun Ömer'i korumak ve onun yanında olmaktır. Herhangi bir ailevi bilgi yoktur. Söğütlülü Osman karakteri "Eril Arketipler" grubuna girmektedir. Dahil olduğu maddeler ise sürekli bir şekilde Ömer'in yanında olması ve onu korumaya çalışması nedeniyle "En İyi Arkadaş" maddesidir. Söz konusu karakter hakkındaki verilen ailevi bilgisinin azlığı ve etkileşime girdiği karakter sayısının sınırlı olması; aynı zamanda olaylarda aktif olarak rol almaması nedeniyle pasif anti-kahramandır.

3.2.31.İzzet Paşa

3.2.31.1.Tarihi Kişiliği

Manastıra bağlı Görice sancağının Naslic kasabasında doğmuştur. 1881'de Kuleli Askeri lisesi ile askeri hayatın başlayan İzzet Paşa, Alman İmparatoru'ndan övgü almasına rağmen Sultan Abdülhamid'in gözüne girmeyi başaramamıştır. Hakkında yapılan iftiralarından aklanmasına rağmen Şam'a görevlendirilerek İstanbul dışarısına çıkarılmıştır. Soyadı Kanunu'yla Furgaç soyadını alan İzzet Paşa emekli hayatını ekonomik zorluk içerisinde geçirmiştir. 31 Mart 1937'de İstanbul'da ölen İzzet Paşa Karacaahmet Şehitliği'ne defnedilmiştir (Ayışığı, 2001, s. 563-564).

3.2.31.2.Dizideki Kurmaca İzzet Paşa ve İncelemesi

Bu karakter birkaç sahne ve olay dışında gözükmemektedir. Önemli olduğu tek nokta Emanuel Karasu tarafından yardım adı altında para alarak onun istediklerini yaptığı sahnelerdir. Bunun yanında sultana karşı herhangi bir ihanet girişiminde de bulunmamıştır ancak Karasu'dan almış olduğu bu paralar onun sultanın

düşmanlarına yakınlık göstermesine neden olur ve Karasu'nun, Sara ile sarayda tutulurken görüşmesi gibi sonuçların doğmasına neden olur.

İzzet Paşa yukarıda sayılan neden sebebiyle “Kötüler” grubuna dahil olur zira parayı kabul ettikten Karasu “Bu saatten sonra siz de bambaşka bir adamsınız.” Demiştir. Bu da onun artık Karasu'nun kontrolüne geçtiğinin göstergesidir. Söz konusu nedenlerden dolayı İzzet Paşa karakteri “Hain” maddesine girmektedir.

Aynı zamanda İzzet Paşa karakteri etkileşime girmiş olduğu karakter sayısının azlığı ve ailevi hayat olarak verilen bilginin olmamasından ve olayların içerisinde aktif olarak bulunmamasından dolayı pasif anti-kahramandır.

3.2.32.Sadrazam Halil Paşa

3.2.32.1.Tarihi Kişiliği

Serez'in Lika köyünde 1827 yılında doğmuştur. Hayatı boyunca pek çok düşük ya da yüksek rütbeli devlet makamında çalışan Halil Paşa 1895'te sadrazamlığa getirildi. Pek çok zorlu devlet işinin olduğu dönemde göreve getirilen Halil Paşa 1901'de vefat etmiştir (Çetin, 1997, s. 327-328).

3.2.32.2.Dizideki Kurmaca Halil Paşa ve İncelemesi

Halil Paşa sultanını ve devletini seven biridir. Aynı zamanda dikkatli ve zeki biri olan Paşa, Mahmut Paşa'nın İngilizlerin yönlendirmesiyle tren yolunda yaptırmak istediği değişikliklere izin vermez. Buna rağmen üçüncü bölümde Mahmut Paşa Halil Paşa'ya borcu olduğu tefeciye Osmanlı Bankası'nın başına getirmesi isteğiyle şantaj yapar.

Halil paşa karakteri Jung'un arketiplerinden kendisine yer edinecek kadar olayların içerisinde net bir şekilde yer almaz zira sultana çok sadık olmasının yanında tefeciye olan borcu nedeniyle Osmanlı Bankası'nın başına liyakatsiz birini getirmiştir. Bu nedenle herhangi bir gruba net bir şekilde dahil olmamaktadır. Buna rağmen Sadrazam Halil Paşa, yalnızca tren yolunu dikkati sayesinde İngilizlerin oyunundan koruması nedeniyle ve etkileşime girdiği karakter sayısının sınırlı olması nedeniyle aktif anti-kahramandır.

3.2.33.Sultan Murad

3.2.34.1.Tarihi Kişiliği

21 Eylül 1840 yılında doğan Sultan V. Murad tarihte Mason Osmanlı Padişahı olarak da anılmaktadır bunun nedeni ise Jön Türklerle beraber Mason locasına yazılması ve tahttan indirildikten sonra Çırağan soruşturması sürerken Mason locası tarafından tahta tekrar geçirilmek istenmesi gösterilir. Üç ay gibi kısa bir süre tahta kalan padişah, 29 Ağustos 1904'te vefat etmiştir (Sakaoğlu N. , 2015, s. 439-450).

3.2.34.2.Dizideki Kurmaca Sultan Murad ve İncelemesi

Sultan Murad, Sultan Abdülhamid'in tahta geçişinden sonra sultanın kararıyla Çırağan Sarayı'na hapsedilmiş ve kızlarıyla saraydan ayrılması yasaklanmıştır. On dördüncü bölümde kızı Hatice'nin planıyla kaçır ancak Sultan Abdülhamid nereye gittiğini bilir ve onun yanına gider. On beşinci bölümde geçen bu konuşmayla Sultan Abdülhamid ikiliği bitirir.

Sultan V. Murad karakteri son derece etkisiz bir karakterdir zira yalnızca birkaç sahnede gözükmiştir ve aktif olarak hiçbir olaya dahil olmamıştır. Bu nedenle Jung'un Arketiplerinden herhangi birine dahil olmaz ancak pasif olmasının yanında sınırlı karakter etkileşimi onu pasif anti-kahraman yapmaktadır.

3.2.35.Lord Richard, Bay Pastırmacıyan, Lord Kondrad

Bu üç karakter de aynı özellikleri göstermektedir. Sultan'a yakın durarak dost gibi gözükürler ancak niyetleri onu tahttan indirmektir. Lord Richard İngiltere Sefiri, Bay Pastırmacıyan Ermeni isyancılarının ve banka olayının başı, Lord Kondrad ise İngiltere tarafından Osmanlı'ya atanmış Sömürge Valisi'dir.

Bu üç karakterde "Kötüler" grubuna dahil olmaktadır. Üçünün de dahil olduğu madde ise çarpıtılmış bir amaç uğruna mücadele etmeleri nedeniyle "Terörist" maddesidir. Aynı zamanda üçü de aynı grup içerisindeki "Fanatik" maddesine, bu amaçları uğruna her şeyi yapabilecekleri için dahildirler.

Her üç karakterde kurulu olan düzeni bozmak istemeleri ve olayların içerisinde aktif olarak yer aldıkları için aktif anti-kahramandırlar.

3.2.36.Saffet Bey, Hamal İsa Efendi, Herzl'in Babası Yakop Efendi

Bu üç karakter de sultan ve düzen yanlısıdır ancak üçünün de etkileşime girdikleri karakter sayısı sınırlıdır. Saffet Bey sarayın kahyasıdır, Hamal İsa Efendi ise hamallıkla ailesine geçindirmesine ve fakir olmasına rağmen sultanın demiryoluna bağlı yapan ardından sultan tarafından Surre Alayı'nın başına geçirilen karakterdir, Yakop Efendi ise oğlunun fikirlerinin asıl sahibidir ancak artık fikirlerinin yanlış olduğunu söyler. Oğlu tarafından mahzende esir edilen Yakop Efendi kaçmayı başarır ve sultana sığınır.

Üç karakter de sıradan halkın içerisinde kişilerdir ve üçü de iyi niteli bireylerdir, üçü de sultanın tarafındadır ve kimseye zarar vermek istemezler. Bu nedenle üçü de "Ego Tipler" grubundan "İçimizden Biri" maddesine dahil olmaktadır. Yalnızca aralarından farklı olarak Yakop Efendi bir fikrin oluşturucusu olması ve oğluna doğru bilgiyi anlatmaya çalışmasından dolayı "Öz Benlik Tipleri" grubundan "Bilge" maddesine dahil olmaktadır.

Her üç karakter de etkileşimde oldukları karakter sayısının sınırlı olması ve olayların içerisinde pasif olarak yer alması, etkin rol oynamaması nedenleriyle pasif anti-kahramandır.

3.3.YÜZYILLIK MÜHÜR (GENÇ KAHRAMANLAR, KADIN KAHRAMANLAR VE GAYRİMÜSLİM KAHRAMANLAR)

Bu dizi beşer bölümlük, konuları ortak, karakterleri farklı üç ayrı seri halindedir. Her üç dizinin de konusu Osmanlı'nın Birinci Dünya Savaşı sırasındaki cephelerdeki durumu ve Çanakkale Cephesi'nde yaşanan olayların sıradan halkın gözünden anlatılmasıdır. Dizi yalnızca cephelerdeki durumu açıklama yoluna gitmez ve cephe gerisindeki sosyal, ekonomik ve siyasi durumu da izleyicilere aktarır. Dizi serisinin her bölümü yine dizi içerisinde geçen ana karakterlerden birinin hikayesini anlatmaktadır ve her bölümde bu karakterler birbirleriyle etkileşim halinde olup, bölümler bakış açısından anlatılan karakterin adıyla anılmaktadır.

3.3.1.Yüzyıllık Mühür: Genç Kahramanlar

Genç Kahramanlar serisinde anlatılan beş ana karakterin anlatıldıkları bölümler ve isimleri şunlardır:

1. Bu bölümün ismi Vedat'tır ve Vedat karakterinin gözünden olaylar verilir.
2. Bu bölümün ismi Aleko'dur ve Aleko gözünden olaylar verilir.
3. Bu bölümde iki karakter birlikte verilmektedir. İsimleri Durmuş ve Küçük Ali'dir.
4. Bu bölümün ismi İbrahim'dir ve İbrahim karakterinin gözünden olaylar verilir.
5. Son bölümün ismi ise Binbaşı Hilmi'dir ve Binbaşı Hilmi gözünden olaylar verilir.

Bu dizideki karakterleri tamamı birbirleriyle ilişki içerisindedir. Her bölüm farklı karakterin bakış açısından verilmiş olsa dahi hepsinin karşılaştığı ve düğüm olduğu ortak nokta cephedir. Tüm karakterler cephede bir araya gelirler. İlk bölümde Vedat'ın teğmenin gözünden olaylar verilmektedir ve onun bakış açısıyla savaşa, olaylara bakılır.

3.3.1.1.Vedat Teğmen

Dizinin başlangıcında Gülşah üzerinde gelinliklerle elinde Vedat'ın mektubunu okur şekildedir. Vedat Teğmen sevdiği kız olan Gülşah'la birlikte aynı üniversitede okumaktadır. Birinci Dünya Savaşı'nın patlak vereceği ve Osmanlı'nın da Almanya yanında savaşa dahil olacağı ülkenin her noktasında konuşulur hale gelmiştir. Vedat Teğmen "Bu savaş bizim savaşımız değil, gencecik okuması gereken gençler cephede ölüyorlar." diyerek savaşa karşı olduğunu dile getirir. Vedat Teğmen savaşın topla tüfekle değil, ilimle ve kalemle yapılması gerektiği düşüncesindedir ancak bu sırada seferberlik ilan edilir ve Vedat'ın sınıf arkadaşlarının tamamı ve Gülşah'ın babası gönüllü olarak askere giderler. Gülşah'la konuşan Vedat ona evlilik teklif eder ancak Gülşah "Kız babasından istenir beni git babamdan iste", der. Bunun üzerine Vedat da gönüllü olarak askere yazılır ve cepheye gider.

Vedat Teğmen'in fikirleri cephede de aynıdır, bunu sürekli olarak cephedekilere de Binbaşı Hilmi'ye de söyler. Bir hücum sırasında omzundan yaralanan Vedat Binbaşı Hilmi'nin ona vermiş olduğu gazi olarak terhis belgesiyle terhis olur. Kendisi bunu istemez ancak bunun üzerine Binbaşı Hilmi Vedat'a "Bana sonunun cennet-i ala olduğuna inanan adamlar lazım, sen işime yaramazsın.", der ve Vedat'ı terhis eder. Vedat geri dönüş yolunda bir köye rastlar, köy Aleko ve Ali'nin köyüdür. Onu misafir ederler ancak gece eşkıyalar baskına gelirler. Vedat Teğmen köylüyü organize eder ve eşkıyaları püskürtürler, bu olaydan sonra cepheye geri dönme kararı veren Vedat Teğmen komutanına artık ne için savaşacağını bildiğini söyler.

Cephede bir süre vakit geçtikten sonra Aleko bir gün çıkagelir. Elinde köylerini basan eşkıyaların İngilizlere yazmış olduğu ve yerlerinin söylendiği bilgiler vardır. Vedat bunun üzerine Binbaşı Hilmi'den izin ister ve gidip eşkıyaların inini basıp onları esir eder. Bu başarılı görevden sonra cepheye dönen Vedat'a komutanı Hilmi Bey, destek kuvvetlerin geç geleceğini onların taarruz yapmaktan başka çareleri olmadığını söyler. Vedat bu taarruz sırasında şehit olur. Vedat'ın şehit olduğu ise Gülşah'ın okumuş olduğu mektuptan anlaşılır. Mektup şu şekilde bitmektedir: "Eğer bu mektubu okuyorsan şehit olmuşumdur." demektedir.

Vedat karakteri ilk başlarda savaşa karşıdır ancak sevdiği için savaşa gitme kararı almıştır. Bu süreç boyunca Vedat Teğmen'in ailesi hakkında hiçbir bilgi verilmez. Vedat bir evde yaşamaktadır ancak daima yalnızdır. Vedat Teğmen karakteri "Eril Arketipler" grubundan şu maddelere dahil olmaktadır:

1. Teğmen rütbesinde olması ve birliğini yönetmesinden dolayı "Lider, Şef",
2. Savaşa karşı olduğu dönemde genelin tersine hareket etmesi ve ideallerinin olmaması nedeniyle "Kötü Çocuk" maddesine girmektedir ancak daha sonra bu özellik ondan kalkar zira artık o da neden savaşması gerektiğini bilmektedir.
3. Komutanını yalnız bırakmaz, gitmesi dahi komutanının zoruyudur ancak zaten geri dönmüştür. Bu nedenle "En İyi Arkadaş" maddesine dahil olmaktadır.

Teğmen Vedat aynı zamanda “Ego Tipler” grubuna da dahil olmaktadır. Bu gruptan “İçimizden Biri” maddesine sevdiği ve dostları tarafından dışlanmak korkusu nedeniyle kendi öz benliğini kaybetmesi yani savaşa karşı olmasına rağmen savaşa dahil olması nedeniyle girmektedir. Yine aynı nedenden sevdiği kız olan Gülşah’ı mutlu etmek ve onun istediğini yapmak için kendi öz benliğini kaybetme pahasına savaşa girmesi nedeniyle “Ruh Tipler” grubundan “Aşık” maddesine girmektedir.

Vedat Teğmen karakteri ailesi hakkında bilgi verilmemesi, savaşa karşı olduğu dönemlerde düzene de karşı olması ve olayların içerisinde aktif olarak bulunmasından dolayı aktif anti-kahramandır.

3.3.1.2.Gülşah

Gülşah, Vedat’ın sevdiğiidir. Vedat’ın savaşı karşıtı düşüncelerine katılmaz. Savaşın olması gerektiği kanaatindedir zira savaş masada yapıldığı gibi cepheye yapılmalıdır aksi takdirde “düşman evlerimize kadar girer”. Gülşah da bu arada evde durmak istemez ve cepheye eğitimini aldığı hemşireliğe gönüllü olarak gider. Vedat’ın bu sırada orada olduğunu sahra çadırına gelen Aleko’dan öğrenir ve ona Vedat’a vermesi için bir mektup verir. İki sevgili bu şekilde birbirlerinden haberdar olmuş olurlar. Burada önemli olan nokta ise Gülşah’ın görev yaptığı sahra hastanesi düşman hava kuvvetlerince bombalanır. Bu sahneden düşmanın ne kadar acımasız olduğu ön plana çıkarılmak istenmiştir.

Gülşah karakteri evde oturarak beklememesi ve cepheye giderek savaşması nedeniyle “Dişil Arketipler” grubundan “Dişi Şövalye” maddesine girmektedir. Bununla beraber söz konusu karakter herhangi bir anti-kahraman özelliği göstermemektedir.

3.3.1.3.Gülşah’ın Babası, Erkek Kardeşi ve Annesi

Bu iki karakter de yalnızca bir sahnede gözükmektedir. Babası ve kardeşi de aynı özellikleri sergilerler. Her ikisi de vatanseverdir ve seferberlik ilan edildiğini öğrenince gönüllü olarak askere yazılırlar. Babası karısı ve kızının gitmelerini istememesi durumunda şu sözleri söyleyerek vatansever olduğunu göstermiştir: “Vatan borcu namus borcudur. Ekmediğini yediğimiz vatana günü geldiğinde

borcumuzu ödemeliyiz.”, der. Gülşah’ın annesi ise kocası ve oğlunun gitmesini istemese de mesele vatan olduğu için razı gelir.

Gülşah’ın babası ve erkek kardeşi çok az gözüktükleri bölümde vatanseverlikleri ve savaşıma isteği göstermenin dışında herhangi bir özellik göstermedikleri için yalnızca “Eril Arketipler” grubundan “Savaşçı” maddesine girmektedirler. Yine her iki karakterin de etkileşime girdikleri karakter sayısı Gülşah ve annesiyle sınırlı kalmasından dolayı pasif anti-kahramandırlar.

3.3.1.4.Aleko (Büyük Ali)

Aleko, gerçek adıyla Ali Vedat Teğmen’in yol üzerinde giderken uğradığı ve eşkıya baskınında kurtulmasına yardım ettiği köyde yaşamaktadır. Anne ve babası eşkıya baskını sırasında şehit edilmiştir ve onu köyün fırıncısı olan Rum Alexi büyütüştür, aynı zamanda köyden Zeynep adında bir kızı sevmektedir. Zeynep’i istemek için ustası Alexi ile konuşmak isteyen Aleko onda bir tedirginlik sezer. Ustası Rum eşkıya Kostos’ın köye baskın yapacağını ondan öğrenmiştir. Bunu Aleko öğrenince ustasının onun kaç sözünü dinlemez ve ustasına “Ben köyümü bırakıp gidemem, buradaki insanları nasıl bırakırım; Zeynep’i nasıl bırakırım.”, der ve tüm köye haber vermeye gider. Bu sırada köyde olan Vedat Teğmen olayı öğrenince köyü organize eder ve eşkıyalara direnip köyden kovarlar. Aleko da Zeynep’i bulmak için yola düşer, onu gören Rumların arasına karışır. Rumlar köyü basan eşkıya Kostas’ı destekler ve Aleko’yu da kendileri gibi Rum zannederler. Rumlar İngilizlere bir mektup yazmışlardır, bu mektupta Rum eşkıya Kostas’ın yeri yazmaktadır. Aleko bu mektubu ben götürmek istiyorum der ve mektubu alarak Binbaşı Hilmi’ye ve Vedat Teğmen’e götürür. Hilmi kendisi bir mektup yazarak bu mektubu da İngilizlere götürmesini ister böylece İngilizler aldatılmış olacaktır. Aleko mektubu götürür ve İngiliz Subay Aleko’ya zaman ayarlı bir bomba verir, bu bombayı Binbaşı Hilmi’nin birliğine götürüp orada patlamasını ister. Bombanın zaman ayarı 30 dakika ayarlıdır, Aleko bu bombayı gizlice çalar ve İngilizlerin cephanesine kurar ancak zamanı tam olarak algılayamadığı için 30 dakikanın ne kadar süreceğini bilemez ve o da bombayla beraber cephanede kalır ve bombayı saklar. Bomba patlar, herkes onu şehit oldu zannederken Aleko, Binbaşı Hilmi’nin hikayesinin anlatıldığı bölümde ortaya çıkar çok ağır yaralanmıştır ancak İngilizler onu hayatta tutmayı başarmıştır. Binbaşı

Hilmi'nin de özel bakımı sayesinde hayatta kalan Aleko, rütbesiz esirlerin serbest kalması kararından sonra kaldığı hapisaneden çıkarılır ancak İngiliz Subay gelip onu vurur ve şehit eder.

Aleko karakteri “Eril Arketipler” grubundan “En İyi Arkadaş” maddesine canı pahasına Ali ve Vedat'ın olduğu birliği korumak için İngilizlerin içine girmeyi kabul etmesiyle girmektedir. Yine aynı neden sebebiyle “Ego Tipler” grubundan “Kahraman” maddesine girmektedir. Aleko karakteri düzene karşı olmamasına rağmen anne ve babasının olmaması, kendisine ait ruhsal niteliklerin yani karakteristik özelliklerin fazla verilmemesi nedeniyle gizli bir yönünü saklı tutmuştur, aynı zamanda olayların içerisinde aktif olarak bulunması nedeniyle aktif anti-kahramandır.

3.3.1.5.Alexi Usta

Aleko'yu çok küçük yaşta yanına alıp onu büyüten Rum fırıncıdır. İyi kalpli bir insan görüntüsü vermesine rağmen eşkıyalara yardım etmiştir. Bu da onun iki yüzlü ve hain olduğu gerçeğini ortaya çıkarmaktadır ancak sonunda yaptığını affettirmek istemesine köyü savunmada yer almış ve Kostas tarafından öldürülmüştür.

Alexi karakteri eşkıyalara yardım edip köye girmelerini köylüye erken söylememesi nedeniyle “Kötüler” grubundan “Hain” maddesine girmektedir ancak sonunda kendini köyü kurtarmak için feda etmesi onu bu gruptan dışarı çıkarmaktadır. Bu nedenle Alexi Usta karakteri net bir şekilde Arketip tasniflendirmesi içerisine yerleştirilememektedir. Bununla beraber Alexi Usta etkileşime girdiği karakter sayısının azlığı ve ailevi bilgisinin verilmeyerek sırlı bir yanının tutulması, olayların içerisinde aktif olarak bulunmaması nedenlerinden dolayı pasif anti-kahramandır.

3.3.1.6.Eşkıya Kostas ve Kemik

Kostas Rum, Kemik Türk eşkıyadır. Her ikisi de yalnızca kendi rahatları için savaşır, İngilizlerle para için iş birliği yaparlar. “Kötüler” grubundan “Zorba” maddesine kuralsız ve güç için savaşmaları nedeniyle, “Parazit” maddesine ise yalnızca kendi faydaları için mücadele etmeleri nedeniyle girerler. Her iki

kahramanda kurulu olan düzeni bozmak, ailevi bağlarının olmaması ve olaylarda aktif olarak yer almaları nedeniyle aktif anti-kahramandırlar.

3.3.1.7.Durmuş

Durmuş Vedat'ın birliğinde telsizcidir. Köyde anne ve babasını şehit verdikten sonra cepheye savaşmaya gelmiştir. Vatansever bir karakter olan Durmuş 20 yaşındadır ve Ali'yle beraber aynı bölümde hikayesi anlatılmaktadır. İlk başlarda Küçük Ali'yle anlaşamaları da sonradan çok yakın bir ilişkileri olur öyle ki Durmuş yaralı olan Ali'yi kurtarmak için kendi canını tehlikeye atar ve onu kucağında birliğe taşır. Yıllar sonra Sakarya Taarruzu'na kadar İbrahim'le beraber savaşın farklı cephelerinde savaşan Durmuş, Hilmi'nin gelmesiyle onun komutanlığında taarruza geçen askerler arasındadır.

Durmuş karakteri “Eriş Arketipler” grubundan şu maddelere girmektedir:

1. Kendi canını tehlikeye atarak Ali'yi kurtarmaya çalışmasından dolayı “En İyi Arkadaş”,
2. Telsizci ve analitik bir zekaya sahip olması, soğuk kanlı ancak duygusal ve samimi olması nedenlerinden ve Ali'nin sorduğu her soruya cevap vermesinden dolayı “Profesör” maddelerine girmektedir.

Durmuş karakterinin ailesi hakkında şehit olmaları dolayısıyla bilgi verilmez, böyle bir bilgiye de ihtiyaç duyulmaz zira vatan sevgisinin yanında Durmuş anne ve babasının intikamı için de cephede mücadele etmektedir. Karakterlerin neredeyse tamamıyla diyalog halinde de olan Durmuş, düzeni koruma mücadelesi vermektedir. Bu nedenle Durmuş Karakteri anti-kahraman özelliği göstermemektedir.

3.3.1.8.Ali(Küçük)

Ali karakteri, baskından kurtarılan köyde çobanlık yapmaktadır. Onun da anne babası eşkıya baskınları sırasında şehit olmuştur ve kimsesi kalmamıştır. Vedat Teğmen'in köye gelip baskını püskürtmelerinden sonra o da Vedat Teğmen'le beraber cepheye savaşmak için gider. Henüz on beş yaşında olan Ali'yi Binbaşı Hilmi Durmuş'un yanına telsize verir. Diğer olaylar Durmuş karakterinde anlatıldığı gibi gerçekleşir ve Ali taarruz sırasında şehit olur.

Ali karakteri “Eril Arketipler” grubundan “En İyi Arkadaş” maddesine Vedat Teğmen’i yalnız bırakmayıp gelmesi ve Aleko’ya sürekli yardım etmesi nedeniyle girmektedir. Bununla beraber Ali karakteri henüz daha çocuk olduğu çok saftır, naiftir. Kötülüğe akli hiç çalışmaz özellikle böylesine naif olan bir karakterin çobanlık yapması ise halk bilimsel açıdan dikkate değerdir zira çobanlar halk hikayelerin temizliğin ve saflığın simgesi olarak kullanılmaktadırlar. Ali karakteri saf ve temizliğinden dolayı “Masum” maddesine girmektedir.

Ali karakterinin ailesi hakkında şehit olmaları dolayısıyla bilgi verilmez, böyle bir bilgiye de ihtiyaç duyulmaz zira vatan sevgisinin yanında Ali anne ve babasının intikamı için de cephede mücadele etmektedir. Karakterlerin neredeyse tamamıyla diyalog halinde de olan Ali, düzeni koruma mücadelesi vermektedir. Bu nedenle Ali karakteri anti-kahraman özelliği göstermemektedir.

3.3.1.9.İbrahim

İbrahim, iki kardeşini şehit vermiş babasını da cepheye göndermiş biridir. Annesiyle yalnız kalan İbrahim, Kemik adlı eşkıyanın yanında dağa çıkmıştır. Bir süre sonra onların Türk askerine kurşun sıktıklarını görünce yanlış yolda olduklarını görerek jandarma tarafından yakalanmışlar ve affedilmek şartıyla Vedat’ın olduğu cepheye gönderilmiştir. Orada babasını arayan İbrahim, babasının daha önce Vedat Teğmen görüştüğü öğrenmiştir ve ondan yardım istemektedir. Eşkîya baskınında Vedat Teğmen ile eşkıyaları yakalayan İbrahim babasını sonunda bulmuştur ancak bu babası son nefesini verirken olmuş ve babası şehit olmuştur. Bundan sonra İbrahim yıllarca Durmuş karakteriyle beraber farklı cephelerde savaşmış ve en son Binbaşı Hilmi komutasında Sakarya Taarruzuna katılmıştır.

İbrahim karakteri eşkıya olduğu dönemde “Kötüler” karakterinden “Hain” ve “Parazit” maddelerine girmemektedir ancak iyiliği temsil etmeye başladıktan sonra ne olursa olsun cepheyi terk etmemiş ve yıllarca savaşmıştır, bu nedenle “Eril Arketipler” grubundan “En İyi Arkadaş” maddesine girmektedir.

İbrahim karakteri Durmuş ve Ali karakterlerinde de olduğu gibi düzeni korumak için savaşması ve ailesi hakkında bilgi olunması nedenlerinden dolayı anti-kahraman özelliği taşımamaktadır.

3.3.1.10. Binbaşı Hilmi

Binbaşı Hilmi taarruz sırasında İngilizlere esir düşer. Esir düştüğü anda dahi başı daima dikdir, hiçbir zaman taviz vermez. Onu esir edip esir kampına getiren İngilizler yanına ağır yaralı, yüzü sargılı bir esir daha koymuşlardır. Sonradan anlaşılır ki bu patlamada yaralanan Aleko'dur. Binbaşı, Aleko'yla bizzat ilgilenir, onu yedirir, yürütür, yaralarını temizler adeta baba şefkati gösterir.

Binbaşı Hilmi'nin tutulduğu hapisanede onların ihtiyaçlarıyla ilgilenen bir de yardımcı vardır, bu kişi Ermeni Aram'dır. Aram Türklere öfke duymaktadır ve Osmanlının onu topraklarından sürdüğünü söylemektedir ancak daha sonra Binbaşı Hilmi'ye yardım edip kaçmasını sağlayacaktır. Yıllar sonra Binbaşı Hilmi, Aram'ın da yardımıyla diğer asker esirlerle beraber isyan başlatır ve kaçmayı başarır, kaçarken onlara eziyet eden ve Aleko'yu zevki için öldüren İngiliz Subay'ı alından vurarak öldürür. Serinin son sahnesinde Sakarya Taarruzu için ordunun başına geçen Binbaşı Hilmi ordusuna taarruz öncesi konuşma yapar ve dizinin ilk serisi biter.

Binbaşı Hilmi karakteri "Eril Arketipler" grubundan şu maddelere girmektedir:

1. Komutan olduğu ve orduyu yönettiği için "Lider, Şef" maddesine,
2. Ne olursa olsun askerlerini bırakmaması ve Aleko'ya babası gibi ilgilenmesi nedeniyle "En İyi Arkadaş",
3. Daima başı dik ve vakur olması, sonuna kadar savaşması nedeniyle "Savaşçı" maddesine girmektedir.

Binbaşı Hilmi karakteri ailevi bağlarından hiçbir şekilde bahsedilmeyerek yalnızca savaşmak için yaratılmış bir insan portesi çizilmeye çalışılması ve olaylarda aktif olarak yer almasından dolayı aktif anti-kahramandır.

3.3.1.11. İngiliz Subayı

Acımasız ve kendini beğenmiş bir tip olan İngiliz Subayı insanlara acı çektirmekten ve insanları öldürmekten zevk alan bir adamdır. Aleyko'yu öldürmesi bu caniliğine örnektir. "Kötüler" grubunda incelenecek olan İngiliz Subay şu maddelere girmektedir:

1. Zevki için insan öldürmesi ve hem psikolojik hem de fiziksel acı çektirmesinden dolayı “Sadist”,
2. Çarpıtılmış bir davaya inanarak Osmanlı topraklarında savaşmaya geldiği için “Terörist”.

İngiliz Subay hakkında hiçbir kişisel bilgi verilmez aynı zamanda kurulu olan düzene karşı savaşır ve olaylarda aktif olarak rol oynar. Bu nedenle aktif anti-kahramandır.

3.3.2.Kadın Kahramanlar

Kadın Kahramanlar serisinde anlatılan beş ana karakterin anlatıldıkları bölümler ve isimleri şunlardır:

1. Bu bölümün ismi Perihan’dır ve Perihan karakteri gözünden olaylar verilir.
2. Bu bölümün Ayşe’dir ve Ayşe karakteri gözünden olaylar verilir.
3. Bu bölümün ismi Elizabeth’tir ve Elizabeth karakteri gözünden olaylar verilir.
4. Bu bölümde Zeliha ve Hatice karakterleri birlikte açıklanmaktadır, bölümünde adı onların adıdır.
5. Bu bölümün ismi Dudu’dur ve Dudu karakteri gözünden olaylar açıklanmaktadır.

Bu dizideki karakterleri tamamı birbirleriyle ilişki içerisindedir. Her bölüm farklı karakterin bakış açısından verilmiş olsa dahi hepsinin karşılaştığı ve düğüm olduğu ortak nokta cephedir. Tüm karakterler cephede bir araya gelirler.

3.3.2.1.Perihan

Perihan, Nusret Paşa’nın kızıdır ve babası uzun yıllardır savaşta olduğu için babasını görememektedir. Onun için her şeyini dikkatle hazırlattığı akşam yemeğine babasının gelmesini bekler ancak babası geç gelir. Onu yemeğe beklediklerini söyleyince babası “Önemli bir görüşmem var, üzerimi değiştirip karargaha gitmem gerek.”, der. Perihan bunun üzerine çok sinirlenir ve üzülür, doğrudan odasına gider ve ağlar. Babası gitmeden odasına uğrar ancak uyur numarası yapar. Ertesi gün

Perihan halasının kızı olan Nihan'la beraber arkadaşlarıyla çay içmeye giderler. Burada savaşın olduğunu ve hemşirelik tahsili gören kızların da cepheye gönüllü gittiği öğrenilir. Perihan ve Nihan o gün akşam eve geç dönerler, babası ise onları beklemektedir. Babası ve Perihan tartışır, Perihan babasına bağırır, babasının askerlerini ondan daha çok sevdiğini, annesi olmamasının acısını fazlasıyla babasının hissettirdiğini söyler. Babası da ona “Şımarıklık yapma! Dışarıda insanlar senin yaşadığın bu hayatı yaşayabilmek için canlarını veriyorlar. Sense burada dışarıdan bir haber her şeyden şikayet ediyorsun. Evet bunun adı şımarıklıktır.”, der ve kızına tokat atar.

Perihan babasıyla yaşadığı bu tartışmadan sonra onlara ders vermeye gelen ve kendisini sevdiğini bildiği Mustafa Celal'e evlilik teklif eder. Mustafa Celal “Daha sonra hayatımın en büyük pişmanlığı olacağını bilsem dahi kabul edemem.”, der ve nedenini ise kendisini gerçekten sevmediği, Perihan'ın içerisinde bulunduğu durumdan ötürü ona evlilik teklif ettiğini, bunun için reddettiğini söyler. Aynı zamanda cepheye gideceğini ve eğer gerçekten kendisini seviyorsa döndüğünde kabul edeceğini söyler.

Bu olaydan sonra Perihan cepheye hemşire olarak gider. Perihan eğitilmiş hemşire olduğu için Doktor Teğmen Celal tarafından vazifelenir ve kendi bildiklerini diğer hemşirelere anlatmasını istediğini söyler. İmkanlar kısıtlı olduğu için iyileşme ihtimali yüksek olan yaralı askerlere bakılmaktadır. Bir gece cepheden gelen yaralı askerler arasında Mustafa Celal'in de olduğunu gören Perihan onun yarasının ağır olduğunu ve iyileşme ihtimalinin düşük olduğunu görür, bu nedenle ona bakmaz. Bu sahnedeki Perihan karakterinin artık olgunlaştığı vatanı ve diğer askerler için fedakarlık yaparak sevdiği insanı feda ettiği görülür.

Perihan bir gün cepheye yaralılara bakmaya gider. Cephede Elizabeth adında bir İngiliz hemşiresiyle tanışır ve kendi birliklerinde kinin isimli sıtma tedavisinde kullanılan ilacın bitmek üzere olduğunu söyler ve ondan ilaç ister. Elizabeth bu isteği İngiliz komutan Sir William'a söyler ancak o reddeder. Bu sırada Elizabeth'in kocası Harvi ise Türk birliğine kaçmış ve sığınmıştır. Elizabeth Harvi'nin de orada olmasından dolayı ilaçları gece gizlice vermeye gider ve Perihan'la buluşurlar. Bu sırada William onları takip eder ve ikisini de tutuklar, Perihan'a ise onlara birlik hakkında bilgi vermesi durumunda serbest kalacağını aksi takdirde öldürüleceğini

söyler. Perihan bunu kabul etmez ve ertesi gün öldürülmek üzere meydana çıkarılır. William askerlere vur emri vermesine rağmen askerler ateş etmez bunun üzerine kendisi ateş eder ancak tam bu sırada Ayşe de William'ı gizlice nişan aldığı yerden vurur ve öldürür. Perihan ise omzundan yaralanır, sonunda ise kinini doktor Türk birliğine vermiştir ve Perihan'ın babası Nusret Paşa onu yaralı ama iyi halde yatağında yatarken bulmuştur.

Perihan karakteri “Dişil Arketipler” grubunda incelenecektir, evinde durup savaşın bitmesini beklemek yerine doğrudan savaşın içerisine dahil olmayı seçtiği için “Dişi Şövalye” maddesine girmektedir. Canı pahasına birliğe ilaç alabilmek için Elizabeth'le iş birliği yapması ve ölümlü tehdit edilmesine rağmen dik durması nedenlerinden dolayı “Ego Tipler” grubundan “Kahraman” maddesine girmektedir. Perihan karakteri anti-kahraman özelliklerinden herhangi birini taşımamaktadır bu nedenle anti-kahraman değildir.

3.3.2.2.Nusret Paşa

Nusret Paşa, Perihan'ın babasıdır, son derece vatansever biridir ve Çanakkale Cephesi'ndeki paşalardan biridir, aynı zamanda yardım sever olan Nusret Paşa Duda Kadın'ın oğlunu bulmasına yardım eder. Nusret Paşa karakteri “Eriş Arketipler” grubundan “Lider, Şef” maddesine paşa olması nedeniyle girmektedir. Nusret Paşa karakteri herhangi bir anti-kahraman özelliği göstermemektedir.

3.3.2.3.Ayşe

Ayşe çocukken anne ve babasını kaybetmiştir, dedesiyle beraber yaşamaktadır. Dedesiyle beraber ava çıktıkları bir gün silah sesleri duyarlar, hemen silah seslerinin olduğu yere giden Ayşe, o sırada köye yanındaki birkaç askerle köyden gönüllü asker toplamak için gelen Hüseyin'e eşkıyalar tarafından ateş açıldığını görür ve dedesiyle beraber ona yardım ederek eşkıyaları püskürtürler. Ayşe karakter olarak çok hırçın ve inatçı bir karakterdir. Hüseyin köyden asker alırken Ayşe de askere gitmek ister ancak Hüseyin onu almaz. O da gizlice onun peşinden gider. Hüseyin'le beraber Perihan'ın olduğu birliğe gelirler, burada zorla da olsa Hüseyin Ayşe'nin hemşire olarak birlikte kalmasına müsaade eder ancak Ayşe bunu istemez zira o savaşmak

istemektedir. Geceleri gizlice gidip İngilizleri karargahında vuran Ayşe Hüseyin'in bunu fark etmesiyle karargahtan dışarı çıkarılmaz.

Perihan'la beraber Elizabeth'ten ilaç almaya giden Ayşe, onu William'ın askerlerinden ateş açarak korumaya çalışmıştır ancak buna engel olamamıştır. Perihan'ın William tarafından vurulacağı an bütün gece pusuda bekleyen William'ı vurmuş ve Perihan'ı kurtarmıştır. Bu sırada Perihan ve Ayşe'nin birlikte olmadığını anlayan Hüseyin Ayşe'nin peşine düşmüştür. William'ı vurduktan sonra İngiliz askerler tarafından çatışmaya giren Ayşe'nin imdadına Hüseyin ve yanındaki askerler yetişmiştir. Hüseyin ve Ayşe yaralanır ancak kurutulurlar.

Ayşe karakteri “Dişil Karakterler” grubundan “Dişi Şövalye” maddesine kendi başına gidip Perihan'ı kurtarması ve geceleri İngiliz askerleri avlamaya çıkması nedeniyle girmektedir. Yardım beklemek yerine doğrudan mücadelenin içine girmektedir. Aynı zamanda Ayşe karakteri Hüseyin'in tüm itiraz ve “Savaş erkek işidir.” Sözüne rağmen savaşıma cepheye gelmiş hatta gizlice geceleri İngiliz karargahına saldırmıştır. Bu nedenlerden dolayı Ayşe karakteri “Ruh Tipler” grubundan “Asi” maddesine girmektedir.

Ayşe karakteri herhangi bir anti-kahraman özelliği göstermemektedir.

3.3.2.4.Hüseyin

Hüseyin karakterinin hikayesine yukarıda değinildiği için tekrardan açıklanmayacaktır. Bilinmesi gereken önemli nokta Hüseyin karakteri de Ayşe'den hoşlanmaktadır. Karakter olarak sert ancak yufka yürekli olan Hüseyin, Ayşe'nin açıkça emirlerine karşı gelmesine rağmen ona ceza vermez ve gözü sürekli Ayşe'nin üzerindedir.

Hüseyin karakteri “Eril Arketipler” grubundan “Lider, Şef” maddesine bir birliği yönetmesi, liderleri olması nedeniyle; “Savaşçı” maddesine ise cephede en önde savaşması ve Ayşe'yi kurtarmak için kendi hayatını tehlikeye atması nedenlerinden dolayı girmektedir.

Hüseyin karakteri herhangi bir ailevi bilgi verilmemesi ve olaylarda aktif olarak yer alması nedenlerinden dolayı aktif anti-kahraman maddesine girmektedir.

3.3.2.5.Elizabeth

Elizabeth, İngiliz asilzadesi Lord Bayrın'ın kızıdır. Lord Bayrın İngilizlerin Türklerin topraklarını işgal etmesini özellikle istiyor ve destekliyordur. Elizabeth ve Tim Harvi birbirlerini seviyorlardır. Harvi ve Elizabeth İngilizlerin savaşını desteklemiyordur. Lord Bayrın ise kızıyla Harvi'nin evlenmesi için Harvi'nin cepheye savaşmak için gitmesini şart koşuyordur. Harvi bunu kabul eder ve evlenir ancak Elizabeth bunu istememesine Harvi mecburiyetten gider. Bunun üzerine Elizabeth de onun peşinden cepheye gönüllü hemşire olarak gider. Dizi boyunca hiçbir yaralıya yardım etmeyen Elizabeth ölü ve yaralılara dayanamaz. Bundan sonraki olaylar Perihan karakterinde anlatıldığından dolayı tekrardan anlatılmayacaktır. En sonunda Tim Harvi ve Elizabeth İngiltere'ye dönmüşlerdir, on beş sene sonra Çanakkale'de yaşananları anlatan bir kitap yazan Elizabeth, kitabında İngilizlerin haksız olduğundan ve yaptıkları acımasız davranışlarından da bahsetmiştir.

Elizabeth karakteri hassas ve çit kırıldım bir karakter olmasına rağmen doğru bildiği yolda ilerlemiş ve kocasının da kurtulmasına yardım etmiştir. Bu nedenden dolayı Elizabeth karakteri “Dişil Arketipler” grubundan “Dişi Şövalye” maddesine girmektedir. Bu karakter aynı zamanda İngilizlerin bakış açısıyla bakıldığı takdirde, kendi milletinin fikirlerinin aksine hareketler sergilemekte, aksi bir tutum izlemektedir. Bu nedenle Elizabeth karakteri “Ruh Tipler” grubundan “Asi” maddesine girmektedir. Elizabeth karakteri kurulu olan düzene korumaya çalışan Türk tarafında olduğu için anti-kahraman özelliği göstermemektedir.

3.3.2.6.Harvi

Harvi karakterinin hikayesi daha önceki maddelerde anlatılmasından dolayı tekrar anlatılmayacaktır. Harvi karakteri İngilizlerin haksız olması, Türklerin haklı olduğunu düşünmesi ve onlara yardım etmesi nedeniyle hakka karşı duyarlıdır. Haksız olan kendi milleti dahi olsa haklı olan tarafını tutmaktadır ve kendi birliğinden bu nedenle dışlanmış, suçlu ilan edilmiştir. Bu nedenden dolayı “Eril Arketipler” grubundan “Kayıp Ruh” maddesine girmektedir. Bu karakter İngilizlerin bakış açısıyla bakıldığı takdirde onların gidiş yönünün aksi istikametine gitmektedir,

kendi bildiği doğruların peşinden gitmektedir. Bu nedenle “Ruh Tipler” grubundan “Asi” maddesine dahil olmaktadır. Aynı zamanda Elizabeth’le evlenebilmek için babasını razı etmek zorunda olmasından dolayı kendi aykırı fikirlerine rağmen cepheye gitmeye kabul etmiştir, kendi karakterinin aksi yönde bir yol izlemiştir. Bu nedenle de yine “Ruh Tipler” grubundan “Âşık” maddesine dahil olmaktadır.

Tim Harvi karakteri herhangi bir ailevi özelliğinden bahsedilmemesi nedeniyle anti-kahraman özelliği göstermektedir.

3.3.2.7. Teğmen William

Teğmen William karakteri acımasız ve sömürgeci İngilizlerin bir temsilcisi olarak kullanılmaktadır. Türk tarafından istenen ilaç yardımına dahi olumsuz cevap vermesi bu acımasızlığının göstergesidir. Burada halk bilimsel olarak kullanılan önemli nokta ise Teğmen William’ın İngiliz doktor subaya dediği sözler önemlidir: “Bunca yıldır savaşıyorum doktor. Ölüme böylesine koşarak giden bir millet görmedim, böylesi bir savaş taktiği görmedim.”. Bu söz izleyici tarafında kendi milletinin ve atalarının düşman kuvvetleri tarafından dahi takdir edildiği ve hayret yarattığı imajı oluşmasına neden olur. Bu sayede izleyicinin dizinin içine çekilmesi ve geçmişinden gurur duyması sağlanmaya çalışılır, bu tarz bir kullanım gölge imaj kullanımına örnektir.

Teğmen William hem ailevi bilgisinin verilmemesi hem de kurulu olan düzeni bozmaya çalışması ve olayların içerisinde aktif olarak bulunmasından dolayı aktif anti-kahramandır.

3.3.2.8. Zeliha

Zeliha, Hasan’ın annesidir, Hatice’ni ise sevdiğiidir. Kocasını cepheye göndermiş olan, cefakar Anadolu kadınıdır. Hatice’yle çok iyi anlaşılır zira Hatice’nin de annesi ve babası yıllar önce ölmüş ve dedesiyle beraber yaşamaktadır. Zehra Hatice’ye bir nevi annelik yapmaktadır. Hatice’ye de Hasan’a da öğüt veren Zehra bu yönüyle bilgelik taşımaktadır. Fedakar bir anne olan Zehra, Hasan’ın Zehra’ya evlilik teklif etmesi için kendi yüzüğünü verir ancak Hatice kabul etmez. Hasan askere cepheye gider, bir gün Hasan ve yanındaki birlik komutanlarıyla

beraber cephane ikmalı yapmaktadırlar ve Hasan'ın köyünden geçeceklerdir. Bu sırada eşkıya baskın yapar ve Hasan, Recep çavuşa yanına birkaç asker ve mühimmatı alıp köye gitmesini söyler Recep köye vardığında mühimmatın ileri uçtaki birliğe götürülmesi gerekmektedir. Köyün kadınları Zehra ve Hatice öncülüğünde bunu yapmaya gönüllü olurlar. Köyün erleri ise mühimmatı taşıyacak kadınların yanında giden iki genç dışında köyde kalır ve eşkıyayı durdurmaya çalışır. Zehra ve kadınlar eşek arabalarıyla yola koyulurlar. Yolun bir bölümünde mühimmat yüklü arabayı çeken eşek ölür kadınlar kendi güçleriyle arabayı çekmeye başlarlar, tüm bu yolculuk boyunca Zehra kucığında küçük bebeğini taşımaktadır. Kadınlara İngiliz birliği yaklaşır bu sırada oradan geçen İbrahim ve Dudu Kadın kadınları görür. Sabri İngilizleri durdurmak Recep ve iki gençle beraber İngilizlerle çatışmaya girer. Bu çatışma sırasında büyüyünce Hatice ve birkaç kadında onlara yardıma gelir ancak yeterli olmaz ve Hatice ile Sabri İngilizlere esir düşer. Bu arada Hatice çatışmaya gitmeden evvel Zehra'dan yüzüğünü ister ve Hasan'ın teklifini kabul ettiğini söyler. İngilizler, esir düşen Hatice'den mühimmatın yerini öğrenmek ister, Hatice onları dolandırır durur. Bunun üzerine İngiliz komutan Hatice'yi vurmak üzereyken Hasan yetişir ancak Hatice şehit olur. Zehra ve kadınlar ise sonunda birliğin kapısına varırlar ancak hepsi bayılmış durumdadır.

Zehra karakteri “Dişil Arketipler” grubundan “Dişi Şövalye” maddesine kurtulmayı beklemek yerine bizzat mücadele etmeyi seçmesi nedeniyle girmektedir. Aynı atın ölmesine rağmen kağrı arabasını kendisi çekmeye çalışması, baskın sırasında diğer kadınları organize ederek yola devam etmesi gibi nedenlerden dolayı “Ego Tipler” grubundan “Kahraman” maddesine girmektedir. Zehra karakteri herhangi bir anti-kahraman özelliği göstermemektedir.

3.3.2.9.Hatice

Hatice, Hasan'ın sevdiği kızdır. Hatice'nin kendisi de Hasan'ı sevmektedir ancak onun askere gitmesi ve kendi babası gibi şehit olması vehminden Hasan'la evlenmeyi kabul etmez, Hasan'a hep soğuk davranır ancak baskın sırasında Zehra'dan yüzüğünü isteyerek teklifi kabul ettiğini göstermiş olur. Esir düştüğü sırada Hasan'ın kurtarmaya gelmesiyle çıkan karmaşada şehit olmuştur.

Hatice karakteri ilk başlarda pasif durarak geride kalması nedeniyle sahipsiz çocuk maddesine girerken asıl kimliğini mühimmat taşıma görevi sırasında gösterir ve bizzat düşmanla mücadele etmeye gönüllü gider. Bu yönüyle Hatice “Dişil Arketipler” grubundan “Dişi Şövalye” maddesine girer. Bununla beraber Hatice karakteri “Dişil Arketipler” grubundan “Sevimli Yaramaz Çocuk” maddesine sevdiğiyle beraber kendi küçük dünyasında mutlu olma isteği, dobra ve isteklerini net bir biçimde dile getirme özelliği, cesur ve kadınlarla beraber ortak hareket ederek takıma ayak uydurması nedenlerinden girer. Bununla beraber Hatice karakteri herhangi bir anti-kahraman özelliği göstermez.

3.3.2.10.Hasan

Zehra'nın oğludur ve Hatice'nin sevdiği gençtir. Hatice tarafından reddedilmesine rağmen köyüne gönderdiği mektuplarda, mektupları annesine okuyan Hatice'ye notlar düşer ve onu hala sevdiğini, ona öfke duymadığını dile getirir. Hasan karakteri “Eril Arketipler” grubundan şu maddelere girmektedir:

1. Bulunduğu birliği yönetmesi nedeniyle “Lider, Şef”,
2. Sonuna kadar savaşmayı bırakmayıp mücadele etmesi nedeniyle “Savaşçı.”

İçimizden Biri ve Âşık maddelerinin ise tam tersidir zira savaşa gitmeyi istemeyen sevdiğinin isteğini yapmayarak kendi doğru bildiği yolda ilerlemiştir.

Hasan karakteri herhangi bir anti-kahraman özelliği göstermemektedir.

3.3.2.11.Dudu Kadın

Dudu Kadın iki oğlunu ve kocasını cephede şehit vermiştir. Yanında ise yalnızca Ahmet isimli küçük oğlu kalmıştır. Bir gün köye askerler gönüllü askerleri toplamak için gelmiştir. Dudu askerlerin komutanına giderek durumu anlatır ve oğlunu askere almamasını söyler, komutan “Sen bu vatan için yapacağını yapmışsın ana. Merak etme.”, der ve Dudu'nun dediği gibi oğlunu askere almayı kabul etmez. Ahmet ise annesine gider ve tüm arkadaşlarının askere gittiğini kendisinin onlardan ne eksik olduğunu söyler. Gece vakti kaçar ve askere gider ancak anasından helallik almadan gider. Bir gün rüyasında oğlunu gören Dudu, oğlunun asker üniformasıyla kapıya geldiğini onunla sarıldığını ve konuşmadan gittiğini görür. Bunun üzerine

oğlunun kendisinden helallik istediğini anlar ve Maraş'tan Çanakkale'ye doğru yola çıkar. Yol boyunca durduğu köylerde Müslüman, gayrimüslim herkes ona yardım eder. Geçtiği köylerden birinin baskına uğramış olduğunu ve yalnızca küçük bir çocuğun sağ kaldığını ancak hasta olduğunu gören Dudu yanına çocuğu da alarak yola devam eder. Yolda ise Sabri ile karşılaşır. Sabri askerden kaçmıştır ancak asker kaçağı olduğunu Dudu'ya söylemez. Sabri karısı ve çocuklarını görmek için askerden kaçmıştır, fedakarlık yaparak, beraber yol koyulurlar ve Sabri onları yakın köye getirir. Çocuğu orada bir baytara gösterirler. Baytar çocuğa doktor gerektiğini söyler ancak köyde doktor yoktur. Bunun üzerine Sabri kaçtığı birliğe yakalanma pahasına Dudu'yu götürür. Orada tutuklanan Sabri kodese atılır, Dudu ve çocuğa ise yardım edilir. O alayda olan Perihan'ın babası ise Dudu'nun hikayesini dinler ve ona yardım eder, çocuğunu bulmak için orduya emir verir ancak orada beklediği sürece boyunca haber gelmemesi üzerine Dudu yola koyulur ancak Nusret Paşa yanına asker vermek ister. Dudu da yalnızca Sabri'nin yanına verilmesi koşuluyla bunu kabul eder. Dudu, Sabri'yle beraber yola koyulur, yolda Zehra ve Hatice ile karşılaştıkları sırada İngilizlerle girilen çatışmadan Sabri şehit olur. Dudu Kadın ise kadınlarla beraber birliğe varır. Orada tevfuk eseri oğlunun sedyede yaralı olan ve sıtma hastalığından yatan asker olduğunu görür. Nusret Paşa da o sırada oraya gelir ve Nusret Paşa'ya kızı Perihan'ının da burada olduğunu söyler. Son bölümde herkes kavuşur.

Dudu Kadın karakterinin “Dişil Arketipler” grubundan girdiği maddeler şunlardır:

1. Doğru bildiği yol olan oğlunu bulmak için kimseye ihtiyaç duymadan tek başına yola çıkar. Bu nedenle “Dişi Şövalye” maddesine girer.
2. Yolda gördüğü çocuğu yanına alarak onu kurtarmasından dolayı da “Besleyici, Anaç” maddesine girer.

Dudu Kadın karakteri anti-kahraman özelliği taşımamaktadır.

3.3.2.12.Sabri

Sabri karakteri karısını ve kızını görmek için askerden kaçmıştır ancak yolda gördüğü Dudu Kadın ve çocuğa yardım etmek için yakalanacağını bile bile birliğine

geri dönmüştür. En sonunda da şehit olarak yaptığı bu hatayı telafi etmiştir. Sabri karakteri asker kaçağı olmasından dolayı olumsuz bir nitelik taşır ancak Dudu Kadın'a ve çocuğa yakalanma ve daha sonra canı pahasına yardım etmesi nedeniyle bu olumsuz niteliği üzerinden kaldırır. Bu nedenden dolayı "Eril Arketipler" grubunda incelenecektir. Söz konusu gruptan dahil olduğu maddeler ise şunlardır:

1. Asker kaçağı olması ve herkes cepheye giderken o tersine gider ve ideallerini kaybetmiş bir durumdadır, bu özellik onu "Kötü Çocuk" maddesine dahil eder.
2. Aynı neden sebebiyle, aynı zamanda Dudu Kadın'a yardım ederek faydalı olmaya çalışmış olması ve Dudu Kadın'la karşılaşana kadar yalnız olması onu "Kayıp Ruh" maddesine dahil eder.

Sabri karakteri aynı zamanda asker kaçağı olarak herkesin aksine cepheden kaçması nedeniyle Dudu Kadın'la tanışana kadar olan bölüm için "Ruh Tipler" grubundan "Asi" maddesine girmektedir. Bununla beraber Sabri karakteri ailesi hakkında verilen bilgiler doğrultusunda toplum düzenine karşı gelerek herkesin cepheye koştuğu bir dönemde cepheden kaçması ve olayların içerisinde aktif olarak yer alarak Dudu Kadın'ı koruması ve kurtarması nedeniyle aktif anti-kahramandır.

3.3.3. Gayrimüslim Kahramanlar

Gayrimüslim Kahramanlar serisinde anlatılan beş ana karakterin anlatıldıkları bölümler ve isimleri şunlardır:

1. Bu bölümün ismi Eleni'dir ve Eleni karakteri gözünden olaylar verilir.
2. Bu bölümün Artaki'dir ve Artaki karakteri gözünden olaylar verilir.
3. Bu bölümün ismi Moris'dir ve Moris karakteri gözünden olaylar verilir.
4. Bu bölümün ismi Vardvan'dır ve Vardvan karakteri gözünden olaylar verilir.
5. Bu bölümün ismi ise David'dir, bu serinin tüm karakterlerinin hayat hikayelerini yazan gazeteci David'in hikayesini anlatılır.

Bu dizideki karakterler hikayesi de verilecek olan gazeteci David ile ilişki içerisinde. Her bölüm farklı karakterin bakış açısından verilmiş olsa dahi hepsinin karşılaştığı ve düğüm olduğu ortak nokta cephedir. Tüm karakterler cephede David

ile bir araya gelirler. Karakterlerin hepsinin hayat hikayesi David'in yazacağı haber için David'le görüşürken hikayelerini anlatmışlardır, kahramanların hikayelerini kendi ağızlarından anı olarak öğreniriz.

3.3.3.1.Eleni

Eleni baskınlardan sonra boşaltılmış Rum köyünde tek başına yaşamakta olan, kocasını ve iki oğlunu Balkan Harbi'nde kaybetmiş yaşlı bir kadındır. Memiş ve Kerim uç boyuna nöbet için konmuş bir manganın askerleridir. Düşman, keşif ve Türklerin elinde olan eşkıyaların nerede olduğunu gösteren, eşkıyaların adının olduğu gibi önemli bilgileri içeren çantayı almak için Memiş ve Kerim'in olduğu koya ani bir baskın verir. Kerim ve Memiş çantayı alarak baskını haber vermek için birliğe doğru kaçarlar ancak Kerim ağır yaralanır, Memiş ise Kerim'e göre daha iyi durumdadır. Yolda daha fazla dayanamayan Memiş ve Kerim Eleni'nin kapısına gelirler. Eleni onları ilk başta düşman kuvvetlerinden sanır ancak onları eve almayı kabul eder. Ağır yaralı olan Kerim ve Memiş'in ardından düşman kuvvetleri de onun evini aramak için gelirler. Bu sırada Kerim ve Memiş evin altındaki gizli kilere saklanırlar. Düşman kuvvetler giderken Eleni'nin evini kollaması için iki eşkıyayı orada bırakır. Memiş düşman kuvvetler gittikten sonra evden çıkar ve iki eşkıyayı etkisiz hale Eleni ile beraber getirir. Eleni ve Memiş bu iki eşkıyaya Kerim için bir mezar kazdırır, ardından fırsat bulan iki eşkıya Eleni ve Memiş'le çatışır. Bu sırada iki eşkıya ölür. Eleni Memiş'i gizli bir mağaraya saklar ve yakın başka bir Rum köyünden Alexandros adında bir baytardan yardım ister. Baytar onlara yardıma gelirken köydeki İngiliz ajanı Rum kılığındaki isyancı onları takip eder ve yerlerini öğrenir. Ardından gece vakti mağarayı baskın yapılır, bu baskında Memiş şehit olur, Eleni ise gizli bilgilerin olduğu çantayı birliğe götürmek için yola koyulur. Burada önemli nokta Eleni yaşlı olmasına rağmen İngiliz kumandanı kendisi öldürmüş ve bizzat çatışmaya gözünü kırpmadan girmiştir. Eleni İngiliz kumandanın "Bu senin savaşın değil Eleni, yanlış taraftasın. Çanakkale'yi geçince kendi vatanına kavuşacaksın.", sözü üzerine komutana "Ben kendi vatanımdayım, Çanakkale'yi geçirtmeyeceğiz.", demiş ve kumandanı öldürmüştür. Buradan Eleni'nin Türk ve Müslüman olmamasına rağmen toprakları ve devleti, kendi milleti ve devleti olarak

gördüğü çıkarılır. Bu nokta Halk bilimsel olarak devrin devlet ve toplum yapısının din, dil ve ırk ayrımı gözetmeden bir olduğu sonucunun çıkarılmasını sağlamaktadır.

Eleni karakteri “Dişil Arketipler” grubundan şu maddelere girmektedir:

1. Eline bizzat silah alarak hatta yanındaki askerleri dahi kendisinin koruması nedenlerinden dolayı “Dişi Şövalye” maddesine,
2. Memiş ve Kerim’i kendi evladın bilip baytardan yardım isterken “Oğlum yaralı.”, demesi nedenlerinden dolayı “Besleyici, Anaç” maddelerine girmektedir.

Eleni karakteri hakkında herhangi bir ailevi bilginin net olarak verilmeyip, gizemli bir yanı kalması sağlanması nedenlerinden ve toplumdan uzakta yalnız başına köyde kalması, aktif olarak olayların içerisinde bulunması nedenlerinden aktif anti-kahramandır.

3.3.3.2.Memiş ve Kerim

Bu iki karakter de cepheden taarruz emri verilmeden saldırıya geçtikleri için uç nöbet noktasına sürülmüştür. Memiş ve Kerim de canları pahasına istihbarat bilgilerini birliklerine ulaştırmak için çabalarlar. Kerim ilk kaçış noktasında şehit olurken, Memiş yaralı tedavi edilmiş olmasına rağmen mağaradaki baskın sırasında şehit olmuştur.

Memiş ve Kerim karakterleri “Eril Arketipler” grubundan şu maddelere girmektedir:

1. Özellikle Memiş yaralı olan arkadaşını ne olursa olsun terk etmemesi nedeniyle “En İyi Arkadaş”,
2. Her ikisi de ölüm pahasına birliklerine istihbaratı yetiştirebilmek için mücadele etmesi ve savaşmaları nedeniyle “Savaşçı”.

Kerim karakteri erken şehit olması ve olaylar da aktif olarak rol almaması nedenleri sebebiyle pasif anti-kahramandır. Memiş ise Eleni ile yolculuk ederken tüm hikayesini ve bildiklerini anlatmıştır. Bu nedenle herhangi bir anti-kahraman özelliği göstermemektedir.

3.3.3.3.Artaki

Artaki, Refi Albay'ın yetimhaneden alıp büyüttüğü bir gençtir. Refik Albay onunla ilgilenmiş ve onu sevdiği kız olan Manolya ile evlendirecektir. Artaki komutanın kararıyla arkadaşları cepheye gitmeden nişan yapacaktır. Bu sırada onu takip eden ve Refik Albay'ı şehit etmek isteyen yetimhaneden eski arkadaşı Pogus'la karşılaşır. Pogus ona fikirlerini söyler ancak Artaki bunu kesin bir dille reddeder ve onu evden kovar. Nişan olduktan sonra Pogus ve adamları Refik Albay'ı nişan çıkışında şehit eder. Artaki bunun üzerine intikam için Pogus'un peşine düşer. Komutanlarının reddetmesine rağmen Pogus'un yerini tespit eden komutanı tarafından emre itaatsizlikten cezalandırılır, Pogus'ta Artaki'nin birliğine saldırır ve hepsini şehit eder, birliği yağmalayıp kaçar. Artaki ise elleri bağlı bir biçimde birlikte kalır. Desteğe gelen takviye birliğin komutanına duruma anlatan Artaki, Pogus'a baskına gider ve orada Pogus'u öldürür ancak kendisi de ölür.

Artaki karakteri “Eril Arketipler” grubundan şu maddelere girmektedir:

1. Refik Albay'ın intikamı için kendi canını hiçe sayması ve onu asla unutmaması nedenlerinden dolayı “En İyi Arkadaş”,
2. İntikamı için canı pahasına savaşması ve bunu başarırken kendi canını feda etmesi nedenlerinden dolayı “Savaşçı”.

Artaki karakteri ailesinin yokluğu nedeniyle yetimhanede büyüyerek zor bir çocukluk geçirmesi ve ailesi hakkındaki bilgilerin verilmemesi ve aktif olarak olayların içerisinde bulunmasından dolayı aktif anti-kahramandır.

3.3.3.4.Pogus

Pogus karakteri Artaki'nin yetimhaneden arkadaşıdır ve onun karşısına çıkmış gözükmemesinin arkasında Refik Albay'ı öldürmek yatmaktadır. Dahil olduğu “Kötüler” grubundan ise şu maddelere girmektedir:

1. Artaki'nin dostluğunu kullanarak babası gördüğü Refik Albay'ı şehit etmesi nedeniyle Artaki'ye ihanet etmiştir. Bu nedenle “Hain” maddesine,
2. Yine aynı nedenden “Sırttan Bıçaklayan” maddesine,

3. Çarpıtılmış bir ideal uğrunda mücadele etmesi nedeniyle “Terörist” maddesine girmektedir.

Aynı zamanda Pogus karakteri kurulu olan düzeni yıkmak istemesi, devleti yıkarak yeni bir düzen kurulması amacıyla mücadele etmesi gibi nedenlerden dolayı “Ruh Tipler” grubundan “Asi” maddesine girmektedir.

Pogus karakteri toplumdaki uzak olması, ailevi bilgilerinin verilmemesi ve kurulu olan düzeni yıkmak istemesi ve olayların içerisinde aktif olarak yer alması nedenlerinden dolayı aktif anti-kahramandır.

3.3.3.5.Morris

Morris üniversitede tıp bölümünde hocadır. Geçmişte yaşadığı acı bir olay nedeniyle kan tutması ve hastalık takıntılı olma illetine tutulmuştur. Öyle ki öğrencileri onun yanında şaka amaçlı hapsirdiğinde “Beni hasta edeceksiniz.”, diyerek onlara kızmaktadır. Ders esnasında bir gün seferberlik emri neticesinde tüm tıp talebeleri cepheye çağırılır. Kendi evladı gibi bakıp büyüttüğü Selim de onların arasındadır. Selim de kendisi gibi Morris’in bakıp büyüttüğü Hatice ile nişanlıdır. Morris de Hatice de Selim cepheye gitsin istemez ancak Selim onlara vatansever bir konuşma yaparak cepheye gider. Bu olayın geçen bir vakitten sonra Morris ve Hatice gazetede ki ölüm haberlerine Selim’in de adı var mı diye bakmaktadırlar. En sonunda Morris Hatice’ye Selim’in haklı olduğunu ve çoluk çocuk yaşlı genç herkesin cephede mücadele ettiğini bu savaşta sessiz kalarak Selim’in adını ölüm ilanlarında aramakla bir yere varılamayacağını söyler. Hatice’yle birlikte cepheye Selim’i aramak üzere yola çıkarlar. İlk uğradıkları birlikteki doktor, Morris’in öğrencisidir. Morris oradayken düşman sahra hastanesine hava saldırısı yapar. Morris hastalığı kötüleşir, Hatice ona cesaret verir ve hekimlik mesleğini bırakarak yalnızca muallimlik mesleğini yapmayı seçen Morris sahra hastanesindeki yaralılara yardım eder, hastalığını da yener. Bu birlikten ayrılırken konuştuğu askerden savaşın nedenli zor geçtiği anlaşılır. Yaralı askerler cepheden sahra hastanesine taşınırken yolda şehit olmaktadır, şehitlerden hastalık bulaşmasın diye şehit olan askerler yoldaki en yakın köy mezarlığına defnedilmektedir. Morris ve Hatice başka bir sahra hastanesine uğrarlar buradaki doktor da Morris’in öğrencisidir. Morris oradakileri de yardım eder. Kaynak yetersizliğinden kaynaklanan sorunu gidermek için Morris halk

tebâbeti konusundaki bilgilerini kullanır ve bitkilerden yaptığı ilaçları kullanmaya başlar, bu ilaçlardan yüksek derecede verim alır. Yine sahra hastanesindeki sinekler ile bulaşan sıtma hastalığına karşı yolculuk esnasında konuştuğu arabacıdan öğrendiği tezek yakarak sinekleri kovma fikrini uygular ve bu da işe yarar. Bu sırada Selim yaralı bir şekilde onların bulunduğu sahra hastanesine gelir. Selim tedavi edildikten sonra iyileşir ve Morris onları cephede evlendirmek ister. Sabahına düğünleri olduğu sırada düşman tarafından yapılan bombardımanda Selim ve Hatice şehit olurlar.

Morris karakteri “Eril Arketipler” grubundan şu maddelere girmektedir:

1. Yeri geldiğinde sahra hastanesinde herkese bağırarak ve talimatlar vererek ekibi yönetmesinden dolayı “Lider, Şef” maddesine,
2. Selim ve Hatice’yi yalnız bırakmayarak daima onlarla ilgilenmesinden dolayı “En İyi Arkadaş” maddesine,
3. Etrafına sorunlar karşısında sürekli olarak bilgi vermesi ve hastalığını yendikten sonra soğuk kanlı hale gelmesinden dolayı “Profesör”, maddesine girmektedir.

Morris karakteri ilk başlarda izleyiciye garip gelen hastalığının gizemli tutulması ve bundan kimsenin haberi olmayarak ailevi bilgilerinin gizli tutulması ve olaylarda aktif olarak yer alması nedeniyle aktif anti-kahramandır.

3.3.3.6.Hatice

Hatice Morris’e Hatice’nin dedesinin emanetidir, Selim’in nişanlısıdır. Selim’i çok sever ve ona bir şey olacak korkusundan onun cepheye gitmesini istemez. Yol boyunca Morris’e destek veren Hatice bombalama sonrası Morris’e cesaret vererek onun hastalığını yenmesine yardımcı olmuştur. Aynı zamanda gittikleri sahra hastanelerinde hemşirelik yapan Hatice Selim’le olan düğünleri sırasında düşman bombardımanında şehit olmuştur.

Hatice karakteri “Dişil Arketipler” grubundan şu maddelere girmektedir:

1. Tek isteği Selim’le evlenerek mutlu bir hayat yaşamaktır. Gözü yükseklerde değildir ve fazlasını istememektedir. Aynı zamanda sahra

hastanelerinde cesaret ile gönüllü hemşirelik yapmaktadır. Bu nedenle “Sevimli Yaramaz Çocuk” maddesine girmektedir.

2. Korkusuz bir şekilde sevdiğini aramak için cepheye gitmesi ve ilk bombardıman sonrası kendisini bırakarak Morris ve yaralılarla ilgilenmesi nedeniyle “Dişi Şövalye” maddesine girmektedir.

Hatice karakteri aynı zamanda Selim için cepheye gitmesi ve Selim’e bir şey olacak korkusundan onu cepheye göndermek istememesi gibi nedenlerden dolayı “öz be” grubundan “Aşık” maddesine girmektedir.

Ailesi hakkında bilgi verilmeyerek kendisinin gizemli bir yanın bırakılması, ilk başlarda savaşı istememesine rağmen sevdiği için savaşta yer alması ve aktif olarak olayların içerisinde yer almasından dolayı aktif anti-kahramandır.

3.3.3.7.Selim

Vatansever bir gençtir, görev emri geldiği anadan itibaren hocasının yurtdışına gönderirim sizi teklifine rağmen o milletini terk etmemiştir. Hikayesi diğer iki karakterde anlatıldığından dolayı tekrardan anlatılmayacaktır. Selim “Eril Arketipler” grubundan “Savaşçı” maddesine her şeyi elinin tersiyle iterek cepheye savaşmaya gitmesi nedeniyle girmektedir. Selim karakteri Hatice karakterinde de olduğu gibi ailesi hakkında yeterli bilgi verilmemesi ancak olaylarda yalnızca peşinden koşulan, aranan kişi olarak pasif noktada bir amaç olmaktan öteye gidememesi nedeniyle pasif anti-kahramandır.

3.3.3.8.Vardvan

David, Vardvan’la cephede röportaj yapmak için gelmiştir ancak daha önceden zaten tanışmaktadırlar. Vardvan yüzbaşısıdır ve merkez askeri karargahta genç subayları eğitim vermektedir. David bu sırada onunla röportaj yapmak için gelmiştir ancak ona sorduğu “İstanbul’da bazı toplantılarda düşmanın geri kalmış Osmanlı Devleti’ne medeniyet götüreceği konuşulmaktadır. Bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?”, sorusu Vardvan’ı çok sinirlendirmiş ve David ile tartışmıştır. Vardvan ise henüz cepheye hiç gitmemiştir. Bu sırada öğrenilen bir bilgi Vardvan’ın ağabeyinin cephede İngiliz safına geçtiğidir. David de bu ağz dalaşı sırasında bunu

Vardvan'a karşı kullanır. Vardvan bunun üzerine miralayının yanına gider ve neden binbaşı rütbesinin hala verilmediğinden aynı zamanda neden hala hiçbir şekilde cepheye gitme izninin verilmemesinden bahseder. Miralay üstlerin kararı der ancak nedeni Vardvan'ın babasının miralay ile konuşup Vardvan'ın cepheye göndermemesidir. Vardvan bunun üzerine binbaşılıktan istifa eder ve er olarak askere gönüllü yazılır ancak miralay kesin emir vermiştir, askerler onu yazmaz. Vardvan da bunun üzerine Anadolu'nun köyünden başvurur ve o şekilde cepheye gider. Gittiği karargahtakilere Balkan savaşları sırasında savaştığını söyler ancak kumandanına verdiği fikirler ve savaş sırasında kumandanının vermiş olduğu hatalı kararları kapatmasıyla kısa sürede kendisini gösterir. Kumandanı bunun üzerine ondan şüphelenmiş ve karargaha bilgi vermesi için mektup yazmıştır. Vardvan kumandanın tarafından emre itaatsizlikten mutfağa verilir ancak orada duramaz. Kumandanın taarruz kararı almasının ardından nöbetçi kulesine gider ve düşmanı gözetler bakar ki düşman makineli silah taşımaktadır. Kumandanına bunu söyler ancak kumandanı kendi gözetler, düşmanın tuzağına düşer sahte makineli olduğuna inanır. Taarruz gecesi Vardvan haklı çıkar ve düşman katliam gibi saldırır. Bu sırada Vardvan yetişir ve makineliyi imha ederek düşmana büyük zayıat verir ve arkadaşlarını kurtarır. Kumandanı bunun üzerine ona çavuş rütbesi verir. Destek kuvvetler geç geleceği için düşmana karşı bir hamlede bulunulması gerekmektedir. Vardvan'ın aklına Zonguldaklı kömürcü olan Hasan gelir. Hasan'ın önderliğinde Vardvan ve birliği lağımı bin bir emekle kazar ve düşmana aynı anda taarruz ederek büyük kayıp veririrler. Bu çatışmada kumandanları şehit olur ve emir komuta Vardvan'a geçer. Sabahına karargahtan haber gelir ve Vardvan'ın istifasını miralay işleme koymamıştır, kendisine de binbaşı rütbesi verilmiştir. Vardvan görev yeri olarak da bulunduğu birliği seçer. Birlikte 46 kişi kalmışlardır ancak düşman kuvvetleri Türk cephesine bir alay takviye geldiğini ve kendilerine destek birliği gönderilmesini ister. David'le röportajın burada biten Vardvan elinde kalan 46 kişiyle taarruz yapmak zorunda kalır ve saldırırlar. Bu noktada Vardvan vefat eder.

Vardvan karakteri “Eril Arketipler” grubundan şu maddelere girmektedir:

1. Tam bir liderlik özelliği sergileyerek kumandanın dahi eksiklerini gidermesi ve birliğini yönetmesinden dolayı “Lider, Şef” maddesine,

2. Ne olursa birliğini bırakmaması ve savaşmaya gönüllü olmasından dolayı “En İyi Arkadaş” maddesine,
3. Asla pes etmeden cepheye gittiği ve savaştığı için “Şövalye” maddesine girer.

Bununla birlikte Vardvan karakteri asla pes etmemesi ve düşmanın sayısal olarak 1700’e 170 kişi olarak on katı oranında fazla olmasına pes etmeyerek düşmanı yerle bir etmesi nedeniyle “Kahraman” maddesine girmektedir. Vardvan karakteri herhangi bir anti-kahraman özelliği taşımamaktadır.

3.3.3.9.Hasan

Hasan karakteri saf bir Anadolu çocuğudur, Zonguldaklıdır hayatı madenlerde geçmiştir. Vardvan’ı çok sever ve onun yanından ayrılmaz, çok konuşur. Şehit olmayı da şehit olan babası ve abisine kavuşma olarak görür, korkusuzdur zaten Çanakkale’ye şehit olmak için gelmiştir. Vardvan karakteri “Eriş Arketipler” grubundan şu maddelere girmektedir:

1. Ne olursa olsun birliğindeki arkadaşlarını yalnız bırakmaması nedeniyle “En İyi Arkadaş”,
2. Cepheye her şekilde savaşması yer geldiğinde lağım dahi açması ve savaşması nedeniyle “Savaşçı”.

Bununla Hasan saf bir Anadolu çocuğudur, yaşı daha küçüktür savaşa geliş amacı ise “Ağalarının yanına cennete gitmek”, tir. Bundan dolayı “Ego Tipler” grubundan “Masum” maddesine girmektedir. Hasan karakteri hakkında herhangi bir ailevi bilgi verilmemesi ve olaylarda aktif olarak yer alması nedeniyle aktif anti-kahramandır.

3.3.3.10.David

David Gayrimüslim kahramanlar serisi boyunca tüm kahramanların hikayelerini yazan gazetecidir. Kendisi, Ahval gazetesi müdür Cevdet Bey tarafından cepheye gayrimüslimlerin hikayelerini yazmak için cepheye gönderilmiştir. Haberini bitirdikten sonra Cevdet Bey ondan son olarak kendi hayat hikayesini de

buna eklemesini ister. David, Born Üniversitesi Gazetecilik Bölümü'nden mezun olmuştur. Kaliteli bir üniversite ve bölümden mezun olmanın verdiği özgüven ile şımaran David kendi deyimiyle “Hangi gazetede çalışacağına kendisi karar verecektir.”, ancak bu hiç de öyle olmaz zira Cevdet Bey ile tanışması hiç de öyle olmaz. Cevdet Bey onu hor görür ve “Ben ne iş verirsem o işi yaparsın, ilk ay da maaş vermem.”, der ve bunu kabul eden David’i arşive yollar. Arşivden çıkmak ve muhabirlik yapmak ister. Cevdet Bey bunun üzerine onu “Git bana haber getir.”, diyerek yollar ancak David hep gereksiz haberler getirir. Bunun üzerine Cevdet Bey onu cepheye gönderir ve ondan “Cephedeki Gayrimüslimler” adlı bir haber yazmasını ister. Bu sırada evlenmek üzere olan David onu da erteleyip cepheye gider. Eleni’nin hikayesini yazdıktan sonra geri gelir ancak Cevdet Bey tekrar geri yollar, bir hikaye daha istiyorum diyerek. David geri döner ve Artaki’nin hikayesini yazarak geri gelir, bu sefer de ben geri döneceğim ve işim bitene kadar geri dönmeyeceğim der. Cevdet Bey ne zaman sorusuna ise “Düşman Çanakkale’den sökülüp atılana kadar.”, der. David artık değişmiştir, olgunlaşmıştır. Bunu Cevdet Bey de David “Sen değiştin, bu sefer seni daha bir olgun gördüm.”, demiştir.

David sonunda hikayesini tamamlamış ve düşman Çanakkale’den atılır, nişanlısıyla evlenir. Tüm Yüzyıllık Mühür serisi boyunca izlenen dizilerin son bölümü olan bu bölümün sonunda David, coşkulu bir söylemle tüm Yüzyıllık Mühür dizi serisi boyunca hayat hikayesi anlatılan karakterlerin yüzlerine yer verir ve en sonunda net bir mesaj verir: “Çanakkale geçilmez!”

David karakteri “Ego Tipler” grubundan “İçimizden Biri” maddesine haberci olması ve olayları tüm gerçekliğiyle vermeye çalışması, cephedekilerin gözünden olaylara bakarak empatik olmaya çalışmasıdır. David karakteri herhangi bir anti-kahraman özelliği göstermemektedir.

SONUÇ

Bu çalışma boyunca Kuruluş Osman dizisinin ilk sezonuna ait yirmi yedi, Payitaht Abdülhamid dizisinin ilk sezonuna ait on yedi ve Yüzyıllık Mühür dizi serisine ait seri isimleri Şu Şekilde olmak üzere: Yüzyıllık Mühür: Genç Kahramanlar, Yüzyıllık Mühür: Kadın Kahramanlar, Yüzyıllık Mühür: Gayrimüslim Kahramanlar seri başına 5'er bölüm olmak üzere on beş bölüm, toplamda elli dokuz bölüm incelenmiş ve belirtilen metodoloji Şekliyle tasnif edilmiştir. Elde edilen sonuçlar Şu Şekildedir:

İzlenen tüm diziler boyunca Lord Raglan'ın Geleneksel Kahraman Kalıbı 'na uyan ve giren tek karakter Kuruluş Osman dizisinin baş karakteri Osman Bey'dir. Jung'un Arketip yaklaşımının teşkil ettiği arketip gruplarına giren karakterler ve bu karakterlerin dahil olduğu alt maddelerin sayıları ise Şöyledir:

1.Eril Arketipler

- Osman Bey (2)⁵
- Bamsı Bey (2)
- Şeyh Edebali (2)
- Gündüz Bey (1)
- Ebubekir Sıddık (Prens Salvador) – (1)
- Samsa Çavuş (1)
- Boran Alp (1)
- Aybars Bey (1)
- Konur Alp (1)
- Göktuğ (1)
- Yorgo Polos (1)
- Sungur Tekin (1)
- Erkut Alp (1)
- Tursun Bey (1)

---

⁵ Parantez içindeki her rakam karakterin dahil olduğu arketip grubunun alt maddesinden kaç tanesine girdiğini göstermektedir. Bununla birlikte her karakter aynı anda birden fazla alt maddede yer alabilmektedir.

- Sultan Abdülhamid (1)
- Tahsin Paşa (1)
- Ömer (3)
- Celal (2)
- Kemaleddin Paşa (2)
- Şehzade Burhaneddin (3)
- Gazi Osman Paşa (3)
- Ferman Ağa (2)
- Söğütlülü Osman (1)
- Vedat Teğmen (3)
- Gülşah'ın babası ve erkek kardeşi (1)
- Aleko (1)
- Durmuş (2)
- Ali (1)
- İbrahim (1)
- Binbaşı Hilmi (3)
- Nusret Paşa (1)
- Hüseyin (1)
- Hasan (2)
- Sabri (2)
- Memiş ve Kerim (2)
- Artaki (2)
- Morris (3)
- Selim (1)
- Vardvan (3)
- Hasan (Madenci) – (2)

2. Dişil Arketipler

- Bala Hatun (2)
- Selcan Hatun (2)
- Prenses Sofia (1)
- Zühre Hatun (2)

- Aygöl (1)
- Prenses Adelfa (1)
- Gonca Hatun (1)
- Hazal Hatun (1)
- Bidâr Kadın (3)
- Naime Sultan (1)
- Fatma Pesend Hanım (1)
- Perestü Valide Sultan (2)
- Asiye (1)
- Gülşah (1)
- Perihan (1)
- Elizabeth (1)
- Zehra (1)
- Hatice (2)
- Dudu Kadın (2)
- Eleni (2)

3.Kötüler

- DüNDAR (2)
- Efendi Yannis (7)
- Alişar Bey (4)
- Prenses Sofia (6)
- Zühre Hatun (4)
- Batur Alp (4)
- Aygöl (2)
- Burçin (4)
- Kongar (5)
- Kalanos (3)
- Balgay (5)
- Komutan Böke (2)
- Subutay (3)
- Cerkutay (2)

- Nizameddin (2)
- Helen (1)
- Teokles (2)
- Bahadır (4)
- Hazal Hatun (4)
- Adreas (1)
- Huan (2)
- Demir ve Şahin Beyler (2)
- Melik (1)
- Mahmut (Paşa) Celaleddin (5)
- Sabahattin (3)
- Şehzade Abdülkadir (3)
- Seniha Sultan (3)
- Teodor Herzl (6)
- Emanuel Karasu (3)
- Hiram (4)
- Sara Hedaya (7)
- Samir (2)
- Yusuf (2)
- Zahrof Efendi (3)
- İzzet Paşa (1)
- Lord Richard, Bay Pastırmacıyan, Lord Kondrad (2)
- Alexi Usta (1)
- Eşkıya Kostas ve Kemik (2)
- İbrahim (2)
- İngiliz Subayı (2)
- Pogus (3)

4.Ego Tipler

- Konur Alp (1)
- Osman Bey (1)
- Gündüz Bey (2)

- Bala Hatun (2)
- Selcan Hatun (1)
- Ebubekir Sıddık (Prens Salvador) – (1)
- Samsa Çavuş (1)
- Sultan Abdülhamid (1)
- Mehmet Paşa (2)
- Ömer (2)
- Celal (1)
- Melek (1)
- Saffet Bey, Hamal İsa Efendi, Yakop Efendi (1)
- Vedat Teğmen (1)
- Aleko (1)
- Perihan (1)
- Zehra (1)
- Hasan (Madenci) – (1)
- David (1)

5.Ruh Tipler

- Osman Bey (2)
- Bala Hatun (1)
- Ayşe Hatun (1)
- Mahmut (Paşa) Celaladdin (1)
- Sabahattin (1)
- Şehzade Abdülkadir (1)
- Hatice Sultan (1)
- Fehime Sultan (2)
- Fatma Pesend Hanım (1)
- Vedat Teğmen (1)
- Ayşe (1)
- Elizabeth (1)
- Harvi (1)
- Sabri (1)

- Pogus (1)
- Hatice (1)

6.Öz Benlik Tipleri

- Osman Bey (1)
- Şeyh Edebali (1)
- Samsa Çavuş (1)
- Tekfur Yorgo Polos (1)
- Sultan Abdülhamid (1)
- Asiye ve Asım (1)
- Saffet Bey, Hamal İsa Efendi, Yakop Efendi (1)

Anti-kahraman modellendirmesi ise kendi içerisinde ikiye ayrılır. Anti-kahraman grupları ve dahil olan karakterler ise şöyledir:

1.Pasif anti-kahraman

- Burçin
- Konur Alp
- Göktuğ
- Cerkutay
- Prenses Adelfa
- Gonca Hatun
- Andreas
- Elif Ana
- Abdurrahman Gazi
- Çetin Alp
- Akça Derviş
- Boğaç Alp
- Saltuk Alp
- Efendi Tesyus
- Kılıç Alp
- Tahsin Paşa
- Hatice Sultan

- Fehime Sultan
- Ferman Ağa
- Asım ve Asiye
- Zeynep
- Söğütlülü Osman
- İzzet Paşa
- Sultan V. Murad
- Saffet Bey
- Hamal İsa Efendi, Yakop Efendi
- Gülşah'ın Babası ve Erkek Kardeşi
- Alexi Usta
- Kerim
- Selim

2. Aktif anti-kahraman

- Osman Bey
- Bamsı
- Şeyh Edebali
- Efendi Yannis
- Alişar Bey
- Batur Alp
- Samsa Çavuş
- Kalanos
- Komutan Böke
- Sungurtekin
- Nizameddin
- Helen
- Teokles
- Huan
- Melik
- Erkut Alp

- Tursun Bey
- Mahmut (Paşa) Celaleddin
- Sabahattin
- Şehzade Abdülkadir
- Seniha Sultan
- Teodor Herzl
- Emanuel Karasu
- Hiram
- Şehzade Burhaneddin
- Sara Hedeya
- Samir
- Zahrof Efendi
- Halil Paşa
- Lord Richard, Bay Pastırmacıyan, Lord Kondrad
- Vedat Teğmen
- Aleko
- Eşkıya Kostas ve Kemik
- Binbaşı Hilmi
- İngiliz Subay
- Hüseyin
- Teğmen William
- Sabri
- Eleni
- Artaki
- Pogus
- Morris
- Hatice
- Hasan (Madenci)

İzlenen dizilerde söz konusu modellemelere ve tasniflendirmelere uyum gösteren karakter sayısı iki yüz otuz beştir. Bu sonuç göstermektedir ki Türk

televizyonlarının seyirlik ürünlerinde Jung'un Arketip modellemesi ve anti-kahraman modellemeleri büyük oranda kullanılmaktadır.

Bu çalışmanın daha da ilerlemesi için kullanıldığı ispat edilen arketip ve anti-kahraman modellemelerinin toplum üzerindeki etkileri saha çalışmalarıyla incelenerek detaylı olarak tespit edilebilir. Bu sayede Türk halk biliminin eksik kalmış olan folklor ve medya ilişkisine katkı sağlanmış olunacaktır.

Çalışma boyunca incelenen dizilerden çıkan sonuç neticesinde Türk televizyonlarındaki seyirlik medya ürünlerinde arketip ve anti-kahraman modellemelerinin kullanıldığına ulaşılmaktadır ancak söz konusu dizilerin senaristlerinin bunları kasıtlı olarak mı yoksa bilinçsiz bir şekilde mi kurguladığı bilinmemektedir, bu durumda senaristlerle konu bağlamında görüşmeler yapılması gerekmektedir. Jung'un arketipleri anlatılar ve rüyalardan yola çıkarak tespit ettiğini unutmamak gerekir. Bununla beraber bu tarz bir kullanım bilinçli olarak da bilinçsiz olarak da kullanılabilir. Şöyle ki, arketip kavramı toplumun kolektif bilinçaltının örnekleridir. Yani toplumun dikkatini söz konusu medya yapımına çekmek isteyen yapımcı ve senarist toplumun içerisinde çıkmış olan halk kültürü ürünlerini kullanırken bilinçli veya bilinçdışı olarak arketip modellemesini kullanmaktadır. Bunun nedeni esasen halk kültürü ürünlerinin kolektif ürünler olmasıdır. Söz konusu arketip modelleri de halk kültürü ürünleri de aynı toplumun kolektif bilinçaltı ürünleridir. Kısacası Carl Gustav Jung'un ve onun izinden giden öğrencilerinin çıkarmış oldukları arketipler halk kültürü ürünlerinin aslında taşıdıkları niteliklerdir. Yani bir halk efsanesinde geçen kötü karakter, arketiplerin içerisindeki kötüler grubunun herhangi bir maddesinden kendisine yer edinebilir. Böyle bir kullanım hatalı olmayacaktır.

Yapılan çalışma neticesinde var olan arketip modelleri her ne kadar evrensel olarak nitelendirilse de Türk kültür ürünleri içerisinde bu arketip modellerinin daha da detaylandırılması gerekmektedir. Kullanılan arketip modellemelerinin, grupları altındaki maddeleri ve grupların kendileri Türk kültürü ürünlerini karşılamada yetersiz kalmaktadır. Özellikle "Kötüler" grubunda görülen eksikliğin nedeni şu şekilde açıklanabilir: Kötüler grubu içerisinde bulunan hain maddesi özellik olarak "İkili oynar ve kendisine en çok güvenen kimseye ihanet eder. Kimse onun içindeki kötülüğü fark etmez.", şeklinde açıklanır ancak Türk kültüründeki tarihi

karakterlerden öyle tipler vardır ki yöneticisine ihaneti devleti için yapar. Devleti düzgün idare edemediğini düşündüğü yöneticisini tahttan indirmeye çalışır ancak bunun tek nedenini devleti düzgün yönetemediği kanaatidir. Söz konusu arketip modelinin içerisinde bu tarz bir özelliği karşılayacak modelleme yoktur. Carl Gustav Jung'un da dediği gibi evrendeki varlık adetince arketip mevcuttur, kendisinin belirlemiş olduğu arketiplere takipçilerinin yapmış olduğu eklemeler gibi yeni eklemeler de yapılabilir. Arketipler her ne kadar evrensel olarak kabul edilse de sözlü ya da yazılı fark etmeksizin, Türk kültürü ürünleri üzerinde de ayrı ayrı incelemeler yapılarak, Türk kültürüne has arketipler belirlenmelidir. Aynı şekilde Lord Raglan'ın Kahraman Kalıbı da tam anlamıyla Türk kültürüyle bağdaşmamaktadır. Bu bağlamda Türk kültüründeki kahramanların taşıdığı niteliklere has kahraman kalıbı çıkarılmalı, sözlü ve yazılı kültür ürünleri çıkarılan bu "Türk Kahraman Kalıbı" niteliklerine göre incelenmelidir.

Yine ayrı bir sonuç olarak arketip gruplarının alt maddelerinde kullanılan isimler gerek çeviriden kaynaklı gerekse de nitelik olarak karşılayacak uygun sözcük bulunamaması nedenlerinden Türk kültürü dışından isimlendirmelerle anılmaktadır. Örneğin: Dişil Arketipler grubunun alt maddesi olan Dişi Şövalye maddesi Türk kültürüne uymaz zira Türk kültüründe şövalyelik diye bir kavram yoktur. Onun yerine Bacıyan ya da Savaşçı Hatun gibi isimlendirmeler kullanılabilir. Bu çalışmada yerleştirilmiş isimlendirmeler kullanılamamıştır, bunun nedeni ise bu usulde yapılacak yeni isimlendirmelerin, nedenleriyle birlikte sözlü ve yazılı halk kültürü kaynakları incelenerek oluşturulmasından sonra kullanılmasının gerekliliğidir.

Bu çalışmada yalnızca anti-kahraman olarak geçen modellendirme yöntemi, pasif anti-kahraman ve aktif anti-kahraman olarak ikiye ayrılmıştır. Çalışma sırasında, anti-kahraman kavramının tek başına kullanıldığı takdirde kahraman özelliklerini açıklama da eksik ve yetersiz kaldığı görülmüştür. Bu nedenle anti-kahraman kavramı da pasif anti-kahraman ve aktif anti-kahraman olmak üzere iki farklı gruba ayrılmıştır. Bundan sonra yapılacak çalışmalar Türk kültür yaşantısına, töresine uygun arketipler ve kahraman kalıpları; sözlü ve yazılı halk kültürü ürünlerinin incelenmesi neticesinde elde edilen yeni arketipler ve kahraman kalıbı ışığında yapılmalıdır.

KAYNAKÇA:

1. **Kitaplar:**

• **Kitap - Tek Yazarlı**

Akman, M. (1997). *Osmanlı Devleti'nde Kardeş Katli*. İstanbul: Eren Yayıncılık.

Âşıkî, D. A. (2013). *Osmanlı Hakkında Yazılan İlk Tarih Kitabı*. (A. Kala, Dü.) İstanbul: Kamer Yayınları.

Edirneli Oruç Bey, (1972). *Oruç Bey Tarihi* (Kervan Kitapçılık A.Ş. b.). (H. N. Atsız, Dü.) Tercüman Gazetesi.

Boratav, P. N. (2016). *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*. Ankara: BilgeSu.

Elçin, Ş. (2004). *Türk Halk Edebiyatına Giriş*. Ankara: Akçağ.

Eliade, M. (2017). *Mitlerin Özellikleri*. İstanbul: Alfa Yayınları.

Güvenç, B. (2018). *İnsan ve Kültür*. İstanbul: Boyut Yayıncılık.

Osmanoğlu, A. (1986). *Babam Sultan Abdülhamid(Hatıralarım)*. İstanbul: Selçuk Yayınları.

Sakaoğlu, N. (2015). *Bu Mülkün Kadın Sultanları*. İstanbul: Alfa Yayınları.

Sakaoğlu, N. (2015). *Bu Mülkün Sultanları*. İstanbul: Alfa Yayınları.

Sakaoğlu, S. (1980). *Anadolu-Türk Efsanelerinde Taş Kesilme Motifi ve Bu Efsanelerin Tip Kataloğu*. Ankara: Kültür Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları.

Seyidoğlu, B. (2016). *Erzurum Efsaneleri* (4 b.). İstanbul: Dergah Yayınları.

Düzgün, Ş. (2019), *Televizyon Dizilerinde Kahraman Miti: Karadayı Örneği*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yücel, V. (2014), *Kahramanın Yolculuğu Mitik Erkeklik Suç Draması*, 1. Baskı, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

• **Kitap – Çok Yazarlı**

Mehmet Aça, M. E. (2016). IV. Anonim Halk Edebiyatı. M. E. M. Öcal Oğuz, & M. Ö. Oğuz (Dü.) içinde, *Türk Halk Edebiyatı El Kitabı* (13 b., s. 133-238). Ankara: Grafiker Yayınları.

• **Kitap – Çeviri**

Baudrillard, J. (2003). *Simülakrlar ve Simülasyon* (3 b.). (O. Adanır, Çev.) Ankara: Doğu Batı Yayınları.

- Baudrillarda, J. (2008). *Tüketim Toplumu: Söylenceleri, Yapıları* (3 b.). (H. DELİCEÇAYLI, & F. KESKİN, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Eliade, M. (2017). *Mitlerin Özellikleri* (Sema Rifat, Çev.). İstanbul: Alfa Yayınları.
- Frye, N. (2015). *Eleştirinin Anatomisi*. (H. Koçak, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Jung, C. G. (2006). *Analitik Psikoloji* (2.Basım b.). (E. GÜROL, Çev.) İstanbul: Payel Yayınları.
- Jung, C. G. (2020). *Jung Psikolojisi 'Bir Psikoloji & Modern Psikanaliz Kuramı*. İstanbul: e-Kitap Yayıncılık.
- Luthı, M. (2006). Masalın Efsane, Menkabe, Mit, Fabl ve Fıkra Gibi Türlerden Farkı. M. Ö. Oğuz, M. Ekici, N. Özdemir, G. Öğüt Eker, & S. Gürçayır Teke içinde, *Halk Biliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 1* (Sevengül Sönmez, Çev.) (s. 220-222). Ankara: Geleneksel Yayınları.
- Raglan, L. (2006). Geleneksel Kahraman. M. Ö. Oğuz, M. Ekici, N. Özdemir, G. Öğüt Eker, & S. Gürçayır Teke içinde, *Halk Biliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 1* (M. Ekici, Çev., Cilt 1, s. 75-91). Ankara: Geleneksel Yayınları.
- **Kitap İçinde Yayın (Bölüm ya da Makale)**
- Akyıldız, A. (2019). Mahmud Celaleddin Paşa, Damat. T. D. Vakfı içinde, *İslam Ansiklopedisi* (s. 175-177). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Ayışığı, M. (2001). İZZET PAŞA, Ahmet. T. D. Vakfı içinde, *İslam Ansiklopedisi* (s. 563-564). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Çetin, A. (1997). Halil Rifat Paşa. T. D. Vakfı içinde, *İslam Ansiklopedisi* (s. 327-328). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Emecen, F. (2019). Mal Hatun. T. D. Vakfı içinde, *İslam Ansiklopedisi* (Cilt EK-2, s. 182-183). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Gökyay, O. Ş. (1999). Dede Korkut. T. D. Vakfı içinde, *İslam Ansiklopedisi* (Cilt 9., s. 77-80).
- Hülagü, M. M. (1996). Gazi Osman Paşa. T. D. Vakfı içinde, *İslam Ansiklopedisi* (s. 464-465). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- İnalcık, H. (2007). OSMAN 1. T. D. Vakfı içinde, *İslam Ansiklopedisi* (Cilt 33., s. 443-453). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Küçük, C. (1988). Abdülhamid II. T. D. Vakfı içinde, *İslam Ansiklopedisi* (Cilt 1, s. 216-224). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Mehmet Aça, M. E. (2016). IV. Anonim Halk Edebiyatı. M. E. M. Öcal Oğuz, & M. Ö. Oğuz (Dü.) içinde, *Türk Halk Edebiyatı El Kitabı* (13 b., s. 133-238). Ankara: Grafiker Yayınları.

- Şahin, K. (1994). Edebâli. T. D. Vakfı içinde, *İslam Ansiklopedisi* (Cilt 10, s. 393-394). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Şahin, K. (1994). Edebâli. T. D. Vakfı içinde, *İslam Ansiklopedisi* (Cilt 10, s. 393-394). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Uçman, A. (2007). Prens Sabahaddin. T. D. Vakfı içinde, *İslam Ansiklopedisi* (Cilt 34, s. 341-342). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Uçman, A. (2007). Prens Sabahaddin. T. D. Vakfı içinde, *İslam Ansiklopedisi* (Cilt 34, s. 341-342). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Varlık, M. Ç. (1996). Germiyanogulları. T. D. Vakfı içinde, *İslam Ansiklopedisi* (s. 33-35). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Varlık, M. Ç. (1996). Germiyanogulları. T. D. Vakfı içinde, *İslam Ansiklopedisi* (s. 33-35). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

1. Makaleler, Bildiriler, Diğer Baskılı Yayınlar

• Bilimsel Dergi Makalesi – Tek Yazarlı

- Alkan, N. (2008). Emanuel Karasu ve II.Abdühamid. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 179-195.
- Çakı, C. (2018, Eylül). İkinci Dünya Savaşı'ndaki Propaganda Savaşlarında Çizgi Filmin Rolü: Nazi Almanyası ve Amerika Birleşik Devletleri Üzerine İnceleme. *Halkla İlişkiler ve Reklam Çalışmaları E-Dergisi*, 1(2), 52-63.
- Diker, C. (2020, Eylül 30). Bir Anti-kahraman Anlatısı Olarak Joker Filminin Postmodernite Perspektifinden İncelenmesi. *sinecine*, 267-299.
- Ekici, M. (2002). Destan Araştırma ve İncelemelerinde Kullanılan Bazı Terimler Hakkında 2. *Milli Folklor*, 11-18.
- Emecen, F. M. (2020, Ağustos). Konur Alp Gazi'nin Kimliği ve Faaliyetlerine Dair Bilinirliğin Sınırları. *Bellekten*, 84(300), 543-558.
- Erbaş, F. (2017). Sultan Abdülhamid'in Sırdaşı-Tahsin Paşa'nın Yıldız Sarayı Hatıraları. *Tarih Kritik*, 49-51.
- Gedik, E. (2016). Bir Tüketim Kültürü Ürünü Olarak Anti-Kahraman Erkek İmajları. *ViraVerita E-DERGI*(4), 37-58.
- Oğuz, M. Ö. (1996). Dede Korkut Destanlarından "Kanlı Koca Oğlu Turalı Boyı"nın Tahlili. *Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 17-23.
- Tağmat, Ç. D. (2018). Dünya Silah Sanayisini Şekillendiren Bir Osmanlı Rumu: Basil Zaharoff. *Avrasya İncelemeleri Dergisi*, 218-238.

Tilbe, B. T. (2019). Antik Kahramandan Anti-Kahramana: Kahraman Kavramının Kökeni ve Gelişimi. *Çeşm-i Cihan: Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları E-Dergisi*, 6(1), 142-158.

Tuzcuoğlu, D. N. (1995). Psikanaliz Kuramı ve Özellikleri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*(7), 275-285.

Yıldırım, N. (2011). Kahramanlık Anlatıları. *Doğu Araştırmaları Dergisi*, 49-70.

Yılmaz, F. B. (2018, Mart). Carl Gustav Jung'un Arketipleri Bağlamında 'Persil, Magnum, ve Eti Canga' Reklam Filmlerinin Çözümlemeleri. *Halkla İlişkiler ve Reklam Çalışmaları EE-Dergisi*, 1(1), 98-114.

- **Bildiri – Yayımlanmış**

Gömeç, S. Y. (2006). Çingizli Devleti'nin Büyümesinde Rol Oynayan Türklerden Çelme ve Subutay. *XV. Türk Tarih Kongresi* (s. 314-323). Ankara: Türk Tarih Kurumu.

2. **Elektronik Kaynaklar**

- **Elektronik Kaynak – Ağ Sitesinden Erişilen Ağ Sayfası**

Ben-Sorek, E. (2015, Ekim 18). *The Tragic Herzl Family History*. The Times Of Israel:
<https://web.archive.org/web/20180621022215/http://blogs.timesofisrael.com/the-tragic-herzl-family-history/> adresinden alındı (03.05.2021)

Bulovalı, A. H. (2019, 10 06). *Kültür Sanat*. Anadolu Ajansı:
<https://www.aa.com.tr/tr/kultur-sanat/dunden-bugune-sinemanin-yolculugu/1603789> adresinden alındı (14.12.2020)

Sığırcı, M. (2020, 08 24). *Teknoloji*. bilim genç TÜBİTAK:
<https://bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/televizyon-kim-ne-zaman-icattetti> adresinden alındı (14.12.2020)

- **Elektronik Kaynak – Anonim Ağ Sayfası**

Britannica. (2021, 02 06). *Antihero*. Britannica:
<https://www.britannica.com/art/antihero> adresinden alındı

Cambridge Dictionary. (2020, 11 22).
<https://dictionary.cambridge.org/tr/s%C3%B6zl%C3%BCk/ingilizce/hero> adresinden alındı

Cambridge Dictionary. (2021, 02 06). *Antihero*. Cambridge Dictionary: Cambridge Dictionary adresinden alındı

Eğitmen-HBC Eğitim Danışmanlık. (2020, Şubat 26). *Anadolu'daki En Acımasız Moğol Komutanları Kapışıyor*. uzemku:
<https://www.uzemku.com/blog/blog/anadolu-da-ki-en-ac%C4%B1mas%C4%B1z->

mo%C4%9Fol-komutanlar%C4%B1-kap%C4%B1%C5%9F%C4%B1yor-balgay-baycu-al%C4%B1ncak/168 adresinden alındı

Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2013, 02 22). *Kültür Envanteri Anıt, Mudurnu Samsa Çavuş Türbesi-Bolu*. Türkiye Kültür Portalı: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/bolu/kulturenvanteri/mudurnu-samsa-cavus-turbesi> adresinden alındı

TDK. (2020, 11 22). *Güncel Türkçe Sözlük*. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı

Türk Dil Kurumu. (2021, Ocak 24). Güncel Türkçe Sözlük: <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı

Vikipedi. (2021, 03 21). *Kuruluş Osman*. Vikipedi Özgür Ansiklopedi: https://tr.wikipedia.org/wiki/Kurulu%C5%9F_Osman adresinden alındı

